

SUOMEN PANKIN VUOSIKERTOMUS 2018

Julkaisutiedot

Suomen Pankki

Käyntiosoite
Snellmanin aukio, Helsinki

Postiosoite
PL 160, 00101 Helsinki

Sähköposti
info@suomenpankki.fi
etunimi.sukunimi@suomenpankki.fi

Puhelinnumero
kansallinen 09 1831
kansainvälinen +358 9 1831

SWIFT
SPFB FI HH

Faksi
(09) 174 872

Aluekonttorit

Vantaa
Turvalaaksontie 1, Vantaa,
PL 160, 00101 Helsinki,
puh. 010 8311

Oulu
Kajaaninkatu 8,
PL 103, 90101 Oulu,
puh. 010 8311

Verkkosivustot

Suomen Pankki
suomenpankki.fi

Suomen Pankin vuosikertomus
vuosikertomus.suomenpankki.fi

Euro & talous
eurojatalous.fi

Rahamuseo
rahamuseo.fi

Taidesivusto
kansakunnanomaisuutta.fi

Tämä vuosikertomus on Suomen Pankista annetun lain 19 §:n mukainen toimintakertomus.

Vuosikertomuksen luvut perustuvat helmikuussa 2018 käytettävissä olleisiin tietoihin.

ISSN 1456-5773 (verkojulkaisu)

Helsinki 2019

Sisällysluettelo

PÄÄJOHTAJAN TERVEHDYS	4
TOIMINTAKERTOMUS	6
RAHAPOLITIIKKA	8
RAHOITUSVAKAUS	32
VAIKUTTAMINEN JA YHTEISTYÖ	45
RAHA JA MAKSAMINEN	64
VARALLISUUDEN HALLINTA JA VASTUULLISUUS	79
TILINPÄÄTÖS	116
TASE	117
TULOSLASKELMA	120
JOHTOKUNNAN ESITYS VOITONJAOSTA	122
TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET	123
TASEEN LIITETIEDOT	130
TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT	151
TILINPÄÄTÖKSEN LIITTEET	161
RISKIENHALLINNAN LIITETIEDOT	163
TILINTARKASTUSKERTOMUS	169
LAUSUNTO EUROOPAN KESKUSPANKKIJÄRJESTELMÄN JA EUROOPAN KESKUSPANKIN PERUSSÄÄNNÖN ARTIKLAN 27 MUKAISESTA TILINTARKASTUKSESTA	170
ORGANISAATIO	174

Pääjohtajan tervehdys

Suomen Pankin tärkein tehtävä on rakentaa talouteen vakautta.

Vuonna 2018 tuli kuluneeksi 20 vuotta siitä, kun Suomen Pankki yhdessä muiden euromaiden kanssa alkoi rakentaa taloudellisesti vakaampaa Eurooppaa. Syntyi euro, yhteinen rahamme.

Kesällä 2018 Tasavallan presidentti nimitti minut Suomen Pankin pääjohtajaksi. Otin tehtävän vastaan vahvalla motivaatiolla ja samalla vastuusta tietoisena. Pääjohtajana olen Euroopan keskuspankin neuvoston jäsen. EKP:n neuvosto on eurojärjestelmän korkein päättäjä, joka päättää rahapolitiikasta ja edistää euroalueen vakautta ja kasvua.

* * *

Suomen talous on elpynyt ja saavutti viime vuonna korkeasuhdanteen aallonharjan. Erityisen myönteistä on ollut työpaikkojen määrän nopea kasvu ja työttömyyden supistuminen. Osallistuminen ja osaaminen turvaavat hyvinvointimme pidemmällä aikajänteellä ja takaavat niin tulevien sukupolvien kuin seniorikansalaisten hyvinvoinnin.

Kasvu jatkui myös euroalueella. EKP:n neuvostossa ryhdyimme asteittain purkamaan rahapolitiikan epätavanomaisia keinoja. EU:n kauppapoliittisella toimintakyvyllä oli Suomelle erityisen iso merkitys myös vuonna 2018. Vapaakauppaa ylläpitävä kansainvälinen järjestys on ollut Suomen kasvutarinan kulmakivi. On Suomen etu, että olemme aktiivisesti mukana kansainvälisillä foorumeilla ja osallistumme meitä itseämme koskevaan päätöksentekoon.

Ilmastonmuutos on esimerkki uhasta, jonka torjunnasta Suomi ei voi yksin päättää. Sen tehokas estäminen vaatii, että maat sopivat yhdessä toimista ja myös sitoutuvat niihin.

* * *

Suomi ja Suomen Pankki ovat koko euroajan olleet kokoaan suurempia vaikuttajia eurokentillä.

Avainasemassa on pätevä ja motivoitunut henkilökuntamme. Haluan kiittää kollegoitani, jotka ovat tehneet lujasti ja luovasti töitä Suomen Pankin menestyksen eteen.

Maksamisen murros ja digitalisaatio korostavat talouslukutaidon ja kansallisen varautumisen merkitystä. Huolehdimme myös käteisen saatavuudesta.

Tällä tiellä jatkaen ja uudistuen Suomen Pankki pystyy jatkossakin parhaiten palvelemaan koko suomalaista yhteiskuntaa.

Toimintakertomus

26.4.2019

Suomen Pankki on Suomen rahaviranomainen ja kansallinen keskuspankki. Samalla se on osa eurojärjestelmää, joka vastaa euroalueen maiden rahapolitiikasta ja muista keskuspankkitehtävistä ja hallinnoi maailman toiseksi suurimman valuutan, euron, käyttöä. Eurojärjestelmän ja Suomen Pankin päätavoite on hintavakaus, joka tarkoittaa kuluttajahintojen erittäin maltillista nousua. Suomen Pankilla on sekä kotimaahan että eurojärjestelmään liittyviä tavoitteita. Rahapolitiikan lisäksi Suomen Pankin keskeisiä tehtäviä ovat rahoitusmarkkinoiden vakaus ja tilastot, markkinaoperaatiot sekä rahahuolto.

Suomen Pankin tehtävät

- valmistelee ja toteuttaa rahapolitiikkaa Suomessa
- valvoo rahoitusjärjestelmän vakautta ja tuottaa tilastoja
- tekee tutkimusta ja vaikuttaa talouspoliittisesti
- huolehtii pankkien välisten maksujen selvityksestä sekä omasta sijoitustoiminnastaan
- pitää yllä vakaita ja tehokkaita maksujärjestelmiä ja laskee setelit liikkeeseen.

Rahapolitiikka

- 11 Euroopan keskuspankin rahapolitiikka ja sen valmistelu vuonna 2018
- 18 Rahapolitiikan toteuttaminen euroalueella ja Suomessa
- 29 Rahapolitiikan asteittainen normalisointi edellyttää varovaisuutta

Rahapolitiikka

26.4.2019

Eurojärjestelmän rahapolitiikan päätavoite on pitää euroalueen hintataso vakaana. Kun inflaatio eli kuluttajahintojen vuotuinen kasvuvauhti on keskipitkällä aikavälillä lähellä mutta alle 2 %, säilyy rahan arvo kutakuinkin muuttumattomana ja ostovoima vahvana.

Hintavakaus on kestävä talouskasvun perusta. Eurojärjestelmä on perinteisesti ylläpitänyt hintavakautta säätelemällä ohjaukorkoa eli pankkien keskuspankista lainaaman tai niihin tallettaman rahan hintaa. Nyt myös rahapoliittisilla osto-ohjelmilla tuetaan hintavakaustavoitteen saavuttamista.

Eurojärjestelmään kuuluvat euroalueen Euroopan keskuspankki (EKP) ja kansalliset keskuspankit. Eurojärjestelmän jäsenenä Suomen Pankki osallistuu euroalueen yhteisen rahapolitiikan valmisteluun, päätöksentekoon ja toimeenpanoon. Suomen Pankin pääjohtaja Olli Rehn on eurojärjestelmän ylimmän päättävän elimen, EKP:n neuvoston, jäsen.

Vuoden 2018 aikana rahapolitiikka säilyi euroalueella hyvin elvyttävänä. Euroopan keskuspankki piti ohjaukorkonsa ennallaan koko vuoden.

Kevyt rahapolitiikka edesauttoi talouskehitystä

EKP:n neuvoston vuonna 2015 aloittama laajennettu *omaisuuserien osto-ohjelma on epätavanomainen rahapoliittinen toimi. Sen tavoitteena on kasvattaa rahan tarjontaa ja vauhdittaa siten talouskasvua ja inflaatiota.

Vuoden 2018 aikana eurojärjestelmä alkoi asteittain vähentää kuukausittain ostettavien arvopaperien määrää. Tammikuussa 2018 eurojärjestelmä supisti kuukausittaiset netto-ostot 60 mrd. eurosta 30 mrd. euroon. Kesäkuussa EKP:n neuvosto ilmoitti vähentävänsä netto-ostojen määrän syyskuussa 30 mrd. eurosta 15 mrd. euroon ja lopettavansa ne joulukuussa.

EKP:n neuvosto vahvisti päätöksensä netto-ostojen lopettamisesta joulukuussa. Samalla se ilmoitti, että osto-ohjelmassa takaisin maksettavan pääoman uudelleensijoitukset jatkuvat täysimääräisenä vielä sen jälkeen, kun neuvosto alkaa nostaa EKP:n ohjaukorkoa, ja joka tapauksessa niin kauan kuin on tarpeen suotuisan likviditeettitilanteen ja vahvasti kasvua tukevan rahapolitiikan ylläpitämiseksi.

Kevyt rahapolitiikka on edesauttanut euroalueen suotuisaa talouskehitystä ja välittynyt tehokkaasti pankkien luotonantoon. Yksityisen sektorin lainojen keskikorot pysyivät matalina ja lainakannat kasvavat edelleen.

Euroopan keskuspankin rahapolitiikka ja sen valmistelu vuonna 2018

Euroalueen rahapolitiikan päätavoite on ylläpitää euroalueen hintavakautta. Euroopan keskuspankin neuvoston määritelmän mukaan tavoite tarkoittaa käytännössä sitä, että kuluttajahintojen vuotuisen kasvuvauhdin pitäisi olla keskipitkällä aikavälillä hieman alle, mutta lähellä kahta prosenttia. Rahapolitiikka tukee muita EU:n talouspolitiikan tavoitteita kuten kestävästä kasvusta ja työllisyydestä, kunhan hintavakaustavoite ei vaarannu. Rahapolitiikka pysyi vuoden 2018 aikana edelleen hyvin kevyenä, joskin sen asteittainen normalisointi alkoi kesäkuussa.

Suomen Pankin pääjohtaja osallistuu Euroopan keskuspankin (EKP) neuvoston jäsenenä rahapolitiikan päätöksentekoon. Suomen Pankin asiantuntijat puolestaan osallistuvat rahapolitiikan päätösten valmisteluun ja muuhun taustatyöhön, joka liittyy niin Suomen Pankissa tehtävään talouden ja rahapolitiikan analysointiin kuin osallistumiseen aktiivisesti eurojärjestelmän rahapolitiikan ja markkinaoperaatioiden komiteoiden toimintaan.

EKP:n rahapolitiikka pysyi vuonna 2018 edelleen hyvin kevyenä. EKP:n neuvosto piti ohjaukskorkonsa ennallaan koko vuoden. Perusrahoitusoperaatioiden korko oli 0,00 %, maksuvalmiusluoton korko 0,25 % ja talletuskorko -0,4 %. Korot ovat olleet tällä tasolla vuoden 2016 maaliskuusta lähtien. Neuvosto ennakoiki korkojen säilyvän samalla tasolla ainakin vuoden 2019 kesän ajan ja joka tapauksessa niin kauan, kuin on tarpeen sen varmistamiseksi, että inflaatio palautuu keskipitkällä aikavälillä kestävästi lähemmäksi hieman alle kahta prosenttia.

Rahapolitiikan epätavanomaisiin toimiin kuuluvan laajennetun omaisuuserien osto-ohjelman netto-ostot lopetettiin joulukuussa, kun niiden määrää oli ensin supistettu tammikuussa 30 mrd. euroon ja lokakuussa edelleen 15 mrd. euroon. Osto-ohjelmassa takaisin maksettavan pääoman uudelleensijoitukset jatkuvat kuitenkin täysimääräisinä vielä sen jälkeen, kun EKP:n neuvosto alkaa nostaa EKP:n ohjauskorkoja, ja joka tapauksessa niin kauan kuin on tarpeen suotuisan likviditeettitilanteen ja vahvasti kasvua tukevan rahapolitiikan ylläpitämiseksi. Netto-ostojen loppuessa eurojärjestelmän tase oli hieman alle 4 700 mrd. euroa.

Netto-ostot puolitettiin tammikuussa

Vuoden 2018 alkaessa EKP:n neuvosto supisti laajennetun omaisuuserien osto-ohjelman netto-ostot lokakuussa 2017 tekemänsä päätöksen mukaisesti 60 mrd. eurosta 30 mrd. euroon kuukaudessa.

Tammikuun rahapolitiikkakokouksessa neuvosto piti ohjauskorkonsa ennallaan ja vahvisti korkoja koskevan ennakoivan viestinnän, jonka mukaan neuvosto odottaa korkojen pysyvän nykyisellä tasolla pidemmän aikaa ja vielä omaisuuserien ostojen päätyttyäkin.

Neuvosto myös vahvisti, että omaisuuserien osto-ohjelmaa jatketaan aiemmin päätetyn mukaisesti syyskuun loppuun. Lisäksi se korosti edelleen, että osto-ohjelmassa ostettujen arvopapereiden erääntyvän pääoman uudelleensijoittaminen jatkuu vielä pidemmän aikaa netto-ostojen päätyttyä ja niin pitkään kuin neuvoston mielestä on tarpeellista sen varmistamiseksi, että inflaatio palautuu kestävästi hintavakaustavoitteen mukaiseksi.

Neuvosto arvioi tammikuussa, että käytettävissä olevien tietojen valossa euroalueen talous kasvaa vankasti. Se odotti vahvan suhdannekehityksen, työmarkkinoiden kiristymisen ja kapasiteetin käyttöasteen nousun vahvistavan entisestään luottamusta siihen, että inflaatiouauhti lähenee tavoitetta eli hieman alle kahta prosenttia. Euroalueen sisäiset inflaatiopaineet olivat kuitenkin yhä vaimeat, ja neuvosto painottikin, että runsas rahapoliittinen elvytys on näin ollen edelleen tarpeen.

Euroalueen talouskasvu maltillistui kevään mittaan ja talouden riskit lisääntyivät

Maaliskuun 2018 rahapolitiikkakokouksessa EKP:n neuvosto totesi, että euroalueen talous kasvaa edelleen vahvasti ja laaja-alaisesti. Lyhyellä aikavälillä talouskasvun arvioitiin olevan hieman aiempia odotuksia nopeampaa. Samankaltainen näkemys välittyi myös euroalueen talousnäkyimiä koskevista EKP:n asiantuntijoiden arvioista.

EKP:n asiantuntijat ennakoivat euroalueen BKT:n kasvavan 2,4 % vuonna 2018, 1,9 % vuonna 2019 ja 1,7 % vuonna 2020. Inflaatioennuste pysyi kutakuinkin muuttumattomana, ja kokonaisinflaation arvioitiin kiihtyvän 1,7 prosenttiin vuonna 2020.

Myös Suomen Pankki arvioi maaliskuun lopulla julkaisemassaan kansainvälisen talouden analyysissä euroalueen talouskasvun jatkuvan euroalueen kotimaisen kysynnän ja maailmantalouden hyvän suhdannetilanteen vetäminä. Se totesi inflaation kiihtymisen johtuvan pitkälti öljyn hinnan kallistumisesta ja kotimaisten hintapaineiden olevan vielä verraten maltilliset.

Huhtikuun lopun rahapolitiikkakokouksessa EKP:n neuvosto totesi maaliskuun kokouksen jälkeen saatujen tietojen viittaavan siihen, että talouskasvu jatkuu vahvana ja laaja-alaisena, mutta on käymässä hieman maltillisemmaksi. Osasyys neuvosto arvioi sen, että edellisvuoden lopun kasvupyrähdysten jälkeen talouskasvu palasi jälleen maltillisemmalle kehitysuralle. Lisäksi kasvun hidastumiseen ovat neuvoston mukaan saattaneet vaikuttaa myös tilapäiset tekijät.

Talouksnäkyymiin kohdistuvien riskien neuvosto arvioi olevan jokseenkin tasapainossa. Se kiinnitti kuitenkin huomiota siihen, että maailmanlaajuisiin tekijöihin liittyvät riskit, kuten protektionismin lisääntymisen uhka, ovat kuitenkin nousseet aiempaa vahvemmin esiin. Inflaationäkymien neuvosto totesi olevan ennallaan.

Lainakorot pysyvät alhaisina alkuvuonna

Vuoden 2018 alkupuolella euroalueen rahoitusolot pysyivät suotuisina. Rahapoliittisten toimien vaikutukset edistivät edelleen merkittävästi yritysten ja kotitalouksien lainansaannin helpottumista ja luotonannon lisääntymistä koko euroalueella.

Yksityisen sektorin lainakanta elpyi edelleen, ja lainakorot pysyivät suhteellisen vakaina ja yhä hyvin alhaisina. Eri kyselytutkimusten mukaan yritysten rahoituksen saanti oli parantunut ja lainakannan kasvu sai edelleen vetoapua kysynnän vahvistumisesta kaikissa lainaryhmissä sekä siitä, että yritys- ja asuntolainojen ehdot ovat entisestään lieventyneet.

Rahapolitiikan asteittainen normalisointi aloitettiin kesäkuussa

EKP:n neuvosto aloitti rahapolitiikan asteittaisen normalisoinnin kesäkuussa. Se päätti, että omaisuuserien osto-ohjelman 30 mrd. euron suuruisia kuukausittaisia ostoja jatketaan syyskuun 2018 loppuun saakka. Mikäli tulevat tiedot vahvistavat neuvoston keskipitkän aikavälin inflaatio-odotukset, omaisuuseräostojen määrää supistetaan syys- ja joulukuun väliseksi ajaksi 15 mrd. euroon kuukaudessa, ja sen jälkeen ne päättyvät. Ohjelmassa ostettujen omaisuuserien erääntyessä takaisin maksettavan pääoman uudelleensijoittamista kuitenkin jatketaan aiemmin ilmoitetun mukaisesti niin pitkään kuin neuvoston mielestä on tarpeellista hintavakaustavoitteen saavuttamiseksi.

EKP:n neuvosto perusteli päätöstään sillä, että inflaatiovauhdin eteneminen kohti kestävästä palautumista hieman alle 2 prosenttiin keskipitkällä aikavälillä oli ollut huomattavaa. Neuvoston mukaan oli perusteltua luottaa, että inflaation kestävä palautuminen tavoitteen mukaiseksi jatkuu eikä pysähdy omaisuuserien netto-ostojen asteittaisen lopettamisen jälkeenkään. Neuvosto kuitenkin painotti, että se on tarvittaessa valmis tarkistamaan kaikkia rahapolitiikan välineitään tarpeen mukaan.

Neuvosto päätti kesäkuussa jättää EKP:n ohjauskorot ennalleen, mutta vahvisti korkoja koskevaa ennakoivaa viestintää ilmoittamalla korkojen pysyvän nykyisellä tasolla ainakin vuoden 2019 kesän ajan ja tarvittaessa pidempäänkin sen varmistamiseksi, että inflaatiokehitys palautuu kestävästi hieman alle mutta lähelle kahta prosenttia keskipitkällä aikavälillä.

Taloukasvu jatkui – öljyn hinta kiihdytti inflaatiota

Kesäkuun kokouksen taloudellisissa analyysissä neuvosto totesi tuoreimpien talousindikaattorien ja kyselytulosten olevan aiempaa heikompia, mutta viittaavan edelleen vahvan ja laaja-alaisen taloukasvun jatkumiseen. Se arvioi euroalueen talousnäkyymiin kohdistuvien riskien olevan yhä jokseenkin tasapainossa, mutta lisäsi, että rahoitusmarkkinoiden levottomuuden pitkittymisen riskiä on syytä seurata.

Neuvosto totesi, että toukokuinen inflaation kiihtyminen johtui energian, elintarvikkeiden ja palvelujen hintainflaation nopeutumisesta. Pohjainflaatio oli edelleen vaimeaa. Neuvosto kuitenkin painotti, että euroalueen sisäiset kustannuspaineet ovat vahvistumassa ja inflaationäkyymiin liittyvä epävarmuus on vähenemässä.

Eurojärjestelmän asiantuntijat arvioivat kesäkuun ennusteessa euroalueen BKT:n kasvavan 2,1 % vuonna 2018, 1,9 % vuonna 2019 ja 1,7 % vuonna 2020. Vuoden 2018 kasvunäkymien heikentyminen johtui odotettua heikommasta alkuvuodesta.

Vuotuisen inflaatiovauhdin eurojärjestelmän asiantuntijat arvioivat olevan koko ennustejakson 1,7 %. Selvästi EKP:n asiantuntijoiden maaliskuista arvioita nopeampi inflaatioennuste vuosille 2018 ja 2019 johtui pääasiassa öljyn hinnan noususta.

Heinäkuun lopun rahapolitiikkakokouksessa EKP:n neuvosto kiinnitti huomiota siihen, että euroalueen talouden kasvu jatkuu, vaikka etenkin kansainvälisen kaupan toimintaympäristöön liittyvät epävarmuustekijät ovat edelleen vahvasti läsnä.

Neuvosto painotti, että talousindikaattorit ja kyselytulokset ovat vakautuneet ja viittaavat edelleen vahvan ja laaja-alaisen talouskasvun jatkumiseen, aivan kuten eurojärjestelmän asiantuntijat arvioivatkin euroalueen talousnäkyviä kesäkuussa.

BKT:n kasvuarvioita pienennettiin hieman syksyllä

Syyskuun rahapolitiikkakokouksessa EKP:n neuvosto arvioi saatujen tietojen pitkälti vahvistavan kesäkuisen näkemyksen siitä, että euroalueen talouskasvu jatkuu laaja-alaisena ja inflaatio nopeutuu vähitellen. Neuvosto kuitenkin kiinnitti huomiota protektionismin lisääntymiseen, kehittyvien markkinoiden heikkouksiin ja rahoitusmarkkinoiden heilahteluihin, jotka olivat nousseet vahvemmin esiin.

Samankaltainen näkemys välittyi EKP:n asiantuntijoiden syyskuun ennusteessa. Se arvioi euroalueen BKT:n kasvavan 2,0 % vuonna 2018, 1,8 % vuonna 2019 ja 1,7 % vuonna 2020.

EKP:n asiantuntijat ennustivat vuosien 2018 ja 2019 BKT:n kasvun hitaammaksi kuin koko eurojärjestelmän asiantuntijat kesäkuisessa arviossaan pääasiassa siksi, että vientikysynnän kasvuvaikutus oli jonkin verran pienentynyt. Inflaation osalta näkymän todettiin olevan ennallaan.

Lokakuun lopun rahapolitiikkakokouksessa EKP:n neuvosto totesi, että viimeaikaiset taloustiedot kertovat jonkin verran odotettua heikommasta kehityksestä, mutta ne vastaavat edelleen perusskenaariota. Sen mukaan euroalueen talouskasvu jatkuu laaja-alaisena ja saa tukea kotimaisesta kysynnästä sekä työmarkkinatilanteen jatkuvasta kohenemisestä.

Eräiden toimialojen, eritoten autoteollisuuden, viimeaikaisen kehityksen neuvosto katsoi vaikuttavan kasvuprofiiliin lyhyellä aikavälillä. Lisäksi se arvioi vientinäkömät hieman aiempaa vaimeammiksi.

Suomen Pankki arvioi lokakuuisessa kansainvälisen talouden analyysissään euroalueen talouden vireen jatkuvan hyvänä kevyen rahapolitiikan ja suhdannetilanteeseen nähden melko kevyen finanssipolitiikan tukemana, vaikka kasvuvauhti olikin hidastunut edellisvuodesta.

Suomen Pankki totesi inflaatiopaineiden vahvistuneen maltillisesti, kun mm. palkkojen nousuvauhti on kiihtynyt. Hyvän taloustilanteen Suomen Pankki arvioi kuitenkin heijastuvan euroalueen inflaatioon verraten hitaasti, koska inflaatio-odotukset olivat yhä melko vaimeita. Se katsoi Italian talouspolitiikkaan liittyvän epävarmuuden varjostavan euroalueen talouskehitystä ja kesän myötä kasvaneiden kauppapoliittisten jännitteiden lisäävän maailmantalouden odotettua heikomman kehityksen riskiä

Netto-ostot päättyivät joulukuussa 2018 – rahapolitiikka jatkuu edelleen kevyenä

Joulukuun rahapolitiikkakokouksessa EKP:n neuvosto vahvisti, että omaisuuserien osto-ohjelmassa tehtävät netto-ostot päättyvät joulukuussa 2018.

Samassa yhteydessä neuvosto täsmensi, että ostettujen omaisuuserien erääntyessä takaisin maksettavan pääoman uudelleensijoituksia aiotaan jatkaa täysimääräisesti vielä pidemmän aikaa sen jälkeen, kun neuvosto alkaa nostaa EKP:n ohjauskorkoja, ja joka tapauksessa niin kauan kuin on tarpeen suotuisan likviditeettitilanteen ja vahvasti kasvua tukevan rahapolitiikan ylläpitämiseksi.

Neuvosto painotti joulukuussa, että euroalueen kotimaisen kysynnän vahva pohjavire tukee edelleen euroalueen talouskasvua ja inflaatiopaineiden vähittäistä voimistumista. Ne puolestaan ylläpitävät luottamusta siihen, että inflaation kestävä palautuminen tavoitteen mukaiseksi jatkuu omaisuuseräostojen lopettamisen jälkeenkin.

Euroalueen talouskehityksen neuvosto totesi tuoreimpien tilasto- ja kyselytietojen perusteella olleen odotettua heikompaan ulkoisen kysynnän vaimentumisen sekä joidenkin maa- ja sektorikohtaisten tekijöiden vuoksi. Vaikka neuvosto odotti osan näistä tekijöistä väistyvän, se arvioi kasvuvauhdin saattavan olla vastedes jonkin verran hitaampaa.

Eurojärjestelmän asiantuntijat arvioivat joulukuun ennusteessa euroalueen BKT:n kasvun vuosina 2018 ja 2019 hieman hitaammaksi kuin EKP:n asiantuntijat syyskuisessa arviossaan. BKT:n ennakoitiin kasvavan 1,9 % vuonna 2018, 1,7 % vuonna 2019, 1,7 % vuonna 2020 ja 1,5 % vuonna 2021.

Asiantuntijat arvioivat inflaation olevan 1,8 % vuonna 2018, 1,6 % vuonna 2019, 1,7 % vuonna 2020 ja 1,8 % vuonna 2021.

Vuoden lopulla inflaationäkymät olivat edelleen maltillisia, kun pohjainflaatio pysyi sitkeästi yhden prosentin tuntumassa. Neuvosto korostikin, että runsaan rahapoliittisen elvytyksen jatkaminen on yhä tarpeen, jotta inflaatiouauhti saadaan palautumaan kestävästi kohti EKP:n neuvoston tavoitetta.

Rahapolitiikan kevyttä mitoitusta tukee mittava arvopapereiden varanto, jota ylläpidetään uudelleensijoituksia jatkamalla. Sitä tukevat myös poikkeuksellisen alhaiset rahapoliittiset korot ja näitä korkoja koskeva ennakoiva viestintä, jonka mukaan neuvosto odottaa korkojen pysyvän nykytasollaan kesän 2019 ajan ja tarvittaessa pidempään.

Kevyt rahapolitiikka tuki euroalueen talouskehitystä

Kaiken kaikkiaan EKP:n kevyt rahapolitiikka on osaltaan edesauttanut euroalueen suotuisaa talouskehitystä ja välittynyt tehokkaasti pankkien luotonantoon. Yksityisen sektorin lainojen keskiporot pysyivät alhaisina, ja lainakantojen vuosikasvu kiihtyi edelleen. Euroalueen talouskasvu jatkui, joskin kasvuvauhti tasaantui vuoden mittaan edellisvuoden ripeään kasvuun verrattuna.

Vuoden 2014 kesäkuussa käyttöön otettujen epätavanomaisten rahapoliittisten toimien vaikutuksen välittyminen edistää edelleen merkittävästi kotitalouksien ja etenkin pienten ja keskisuurten yritysten lainansaantia ja luotonannon lisääntymistä koko euroalueella.

Suotuisasta työmarkkinakehityksestä ja asteittain kiihtyneestä palkkainflaatiosta huolimatta inflaatiopaineet ja -odotukset pysyivät verraten maltillisina. Vuonna 2018 euroalueen keskimääräinen inflaatio oli 1,7 %. Hintojen nousuvauhti johtui kuitenkin pitkälti energian hinnoista. Energian ja ruuan hinnoista puhdistettu niin sanottu pohjainflaatio oli keskimäärin vain 1,0 %. Markkinaperusteinen, inflaatiowapeista johdettu 5 vuotta koskeva keskimääräinen inflaatio-odotus 5 vuoden kuluttua oli joulukuussa 1,6 %. EKP:n kyselytutkimuksessa inflaatio-odotus 5 vuoden kuluttua oli vuoden lopussa 1,9 %. Tätä taustaa vasten kevyenä jatkuva rahapolitiikka on edelleen keskeisessä roolissa hintavakaustavoitteen saavuttamiseksi.

EKP:n neuvosto on myös toistuvasti peräänkuuluttanut, että rahapoliittisten toimien kaikki hyödyt voidaan kuitenkin saavuttaa vain, jos muilla politiikan aloilla toteutetaan entistä päättäväisemmin toimia pitkän aikavälin kasvupotentiaalin parantamiseksi ja heikkouksien vähentämiseksi euroalueella. Rakenneuudistuksia on vauhditettava huomattavasti, jotta talouksien kestävyys voidaan parantaa, rakenteellista työttömyyttä vähentää sekä tuottavuutta ja kasvupotentiaalia lisätä. Finanssipolitiikan saralla on edelleen syytä kerryttää julkisen talouden puskureita. Tämän lisäksi talous- ja rahaliiton toiminnan parantaminen on yhä ensiarvoisen tärkeää.

Rahapolitiikan toteuttaminen euroalueella ja Suomessa

26.4.2019

Eurojärjestelmässä kansalliset keskuspankit toteuttavat Euroopan keskuspankin neuvoston rahapolitiittiset päätökset hajautetusti. Säännölliset huutokauppanuotoiset markkinaoperaatiot, maksuvalmiusjärjestelmä ja vähimmäisvarantovelvoite muodostavat toimeenpanojärjestelmän perinteisen osan ¹. Laajennettu omaisuuserien osto-ohjelma ja kohdennetut pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot ovat viime vuosina olleet keskeisiä rahapolitiikan välineitä.

Suomen Pankki vastaa rahapolitiikan toteutuksesta Suomessa. Suomessa sijaitsevat luottolaitokset pitävät keskuspankkitilejään Suomen Pankissa ja voivat osallistua operaatioihin Suomen Pankin välityksellä. Suomen Pankki on osallistunut myös eurojärjestelmän laajennetun omaisuuserien osto-ohjelman toteuttamiseen.

Omaisuuserien netto-ostot jatkuivat vuoden 2018 loppuun

Eurojärjestelmän laajennettu osto-ohjelma koostuu julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelmasta ja kolmesta yksityisen sektorin osto-ohjelmasta, nimittäin omaisuusvakuudellisten arvopapereiden, yrityssektorin ja katettujen joukkolainojen osto-ohjelmasta.

Osto-ohjelmien netto-ostotavoite oli keskimäärin 30 mrd. euroa kuukaudessa tammi–syyskuun aikana. Ostotavoite laskettiin 15 mrd. euroon loka–joulukuun ajaksi. Netto-ostojen lisäksi eurojärjestelmä uudelleen sijoitti erääntyvien arvopaperiomistusten takaisin maksettavan pääoman. Vuonna 2018 erääntymisten määrä oli keskimäärin 12 mrd. euroa kuukaudessa.

Laajennetussa omaisuuserien osto-ohjelmassa eurojärjestelmän arvopaperiomistukset kasvoivat tasearvoltaan 2 286 mrd. eurosta 2 570 mrd. euroon vuoden 2018 aikana. Julkisen sektorin osto-ohjelman omistukset kasvoivat 213 mrd. eurolla ja yksityisen sektorin osto-ohjelmien omistukset 70 mrd. eurolla.

Euroopan keskuspankin (EKP) neuvoston tekemien päätösten mukaisesti osto-ohjelmien netto-ostot loppuivat joulukuuhun 2018. Vuoden 2019 alusta osto-ohjelmat siirtyvät uudelleensijoitusvaiheeseen ²⁾. Uudelleensijoitusvaiheessa arvopaperiomistukset eivät enää kasva, mutta niiden koko pidetään ennallaan vielä pidemmän aikaa. Arvopaperiomistusten erääntymisten määrä on merkittävä, keskimäärin noin 17 mrd. euroa kuukaudessa vuonna 2019.

Suomen Pankki on toteuttanut arvopaperiostoja kaikissa muissa ohjelmissa paitsi omaisuusvakuudellisten arvopapereiden osto-ohjelmassa. Vuonna 2018 laajennetun omaisuuserien osto-ohjelman omistukset kasvoivat Suomen Pankin taseessa noin 38 mrd. eurosta yli 44 mrd. euroon.

Suomen Pankki toteuttaa osaltaan yrityssektorin osto-ohjelmaa eurojärjestelmän puolesta

Vuoden lopussa valtionlainojen ja valtiosidonnaisten velkakirjojen määrä oli Suomen Pankin taseessa 28 mrd. euroa ja yhteiseurooppalaisten laitosten velkakirjojen määrä yli 3 mrd. euroa. Yksityisen sektorin osto-ohjelmien omistukset puolestaan olivat vuoden lopussa lähes 13 mrd. euroa.

Julkisen sektorin osto-ohjelmassa Suomen Pankki osti suomalaisten valtionlainojen ja valtiosidonnaisten laitosten arvopapereiden lisäksi myös yhteiseurooppalaisten instituutioiden velkakirjoja, koska valtionlainojen määrä ei täysin riittänyt kattamaan pääoma-avaimen mukaista osuutta koko ohjelman ostoista. ³⁾ Kolmannessa katettujen velkakirjojen ohjelmassa Suomen Pankki erikoistui suomalaisten katettujen velkakirjojen markkinoihin.

Yrityssektorin osto-ohjelmassa Suomen Pankki toimi yhtenä eurojärjestelmän kuudesta keskuspankista, jotka toteuttivat ohjelmaa koko eurojärjestelmän puolesta. Suomalaisten yrityslainojen lisäksi Suomen Pankki osti ohjelmassa myös irlantilaisien, itävaltalaisien ja baltialaisten yritysten liikkeeseen laskemia lainoja. Velkakirjat ostettiin sekä Suomessa toimivilta että kansainvälisiltä pankeilta, jotka ovat Suomen Pankin oman rahoitusvarallisuuden hyväksytyjä vastapuolia.

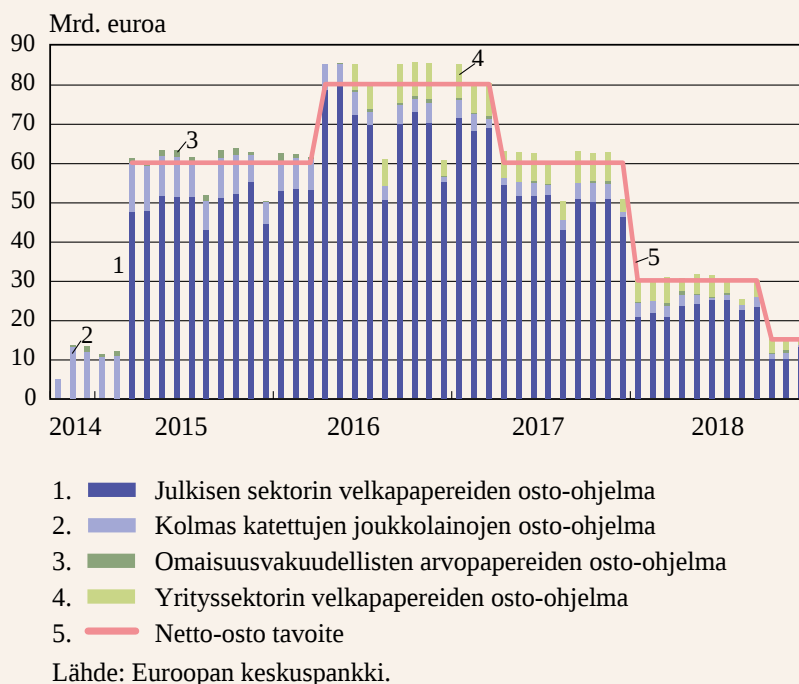
Arvopaperilainausta jatkui edellisvuosien tapaan

Osto-ohjelmissa ostettujen arvopapereiden lainaaminen takaisin markkinoille jatkui edellisvuosien tapaan. Arvopaperilainauksella tuetaan euroalueen joukkolainojen markkinalikviditeettiä. Se toteutetaan eurojärjestelmän sisällä hajautetusti.

Suomen Pankin arvopaperiomistukset olivat lainattavissa säilyttäjän eli Euroclear Bankin lainausohjelmien (ks. [lisätietoja](#)) kautta arvopaperivakuutta vastaan. Sen lisäksi Suomen Pankki teki myös kahdenvälistä lainausta käteisvakuutta vastaan julkisen sektorin osto-ohjelmassa ostetuilla arvopapereilla.

Kuvio 1.

Eurojärjestelmän osto-ohjelmien netto-ostot kuukausittain
10/2014–12/2018

Pitempiaikaisten luottojen määrä edelleen suuri

Eurojärjestelmän kohdennettujen pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden (TLTRO II) vapaaehtoiset takaisinmaksut käynnistyivät kesäkuussa 2018 ennalta ilmoitetun aikataulun mukaisesti.

Neljän vuoden pituiset TLTRO II -operaatiot olivat osa EKP:n neuvoston vuonna 2017 päättämiä elvytystoimia. Niissä eurojärjestelmä tarjosi kansallisten keskuspankkien kautta vastapuolipankeille edullista pitempiaikaista rahoitusta vakuuksia vastaan, ja vastineeksi pankkien edellytettiin lisäävän luotonantoon euroalueen yrityksille ja kotitalouksille.

Kesäkuun 2016 ja maaliskuun 2017 aikana pankeille myönnettiin neljässä operaatioissa luottoja yhteensä 740 mrd. edestä. Kahden vuoden jälkeen luottoja voi maksaa takaisin neljännesvuosittain. Vuoden 2018 lopussa luottoja oli jäljellä vielä 719 mrd. euroa, sillä pankit käyttivät takaisinmaksun mahdollisuutta maltillisesti.

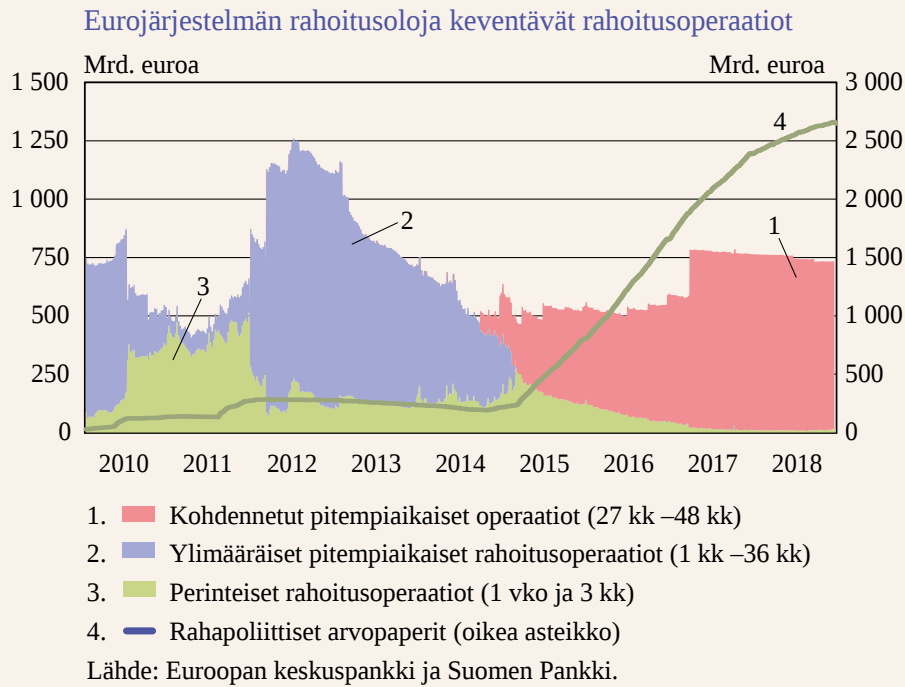
Ennen takaisinmaksujen alkua pankeille vahvistettiin luottojen kiinteät korot, jotka määräytyivät kunkin pankin yksityisen sektorin luotonannon kasvun perusteella. Edullisimmillaan pankit saivat neljän vuoden kiinteäkorkoista rahoitusta EKP:n yön yli -talletuskorolla, joka oli -0,40 %. Enimmillään korko voi olla perusrahoitusoperaation korko, 0 %.

Tavanomaisissa operaatioissa kysyntä vähäistä

Tavanomaiset rahapoliittiset operaatiot eli säännölliset viikon pituiset perusrahoitusoperaatiot ja kolmen kuukauden mittaiset pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot toteutettiin edelleen kiinteäkorkoisina huutokauppoina, joissa tehdyt tarjoukset hyväksyttiin täysimääräisesti. EKP:n neuvosto oli päättänyt lokakuussa 2017 jatkaa menettelyä ainakin vuoden 2019 viimeisen vähimmäisvarantojen pitoperiodin loppuun asti. Säännöllisten luotto-operaatioiden korko oli 0,00 % koko vuoden.

Laajennetun omaisuuserien osto-ohjelman, TLTRO II -luottojen ja aiempien osto-ohjelmien ansiosta euroalueen pankkijärjestelmässä oli runsaasti likviditeettiä, ja pankkien tarve hakea rahoitusta säännöllisissä operaatioissa oli vähäistä ja supistui vielä edellisestä vuodesta.

Kuvio 2.

Perusrahoitusoperaation viikon pituisia luottoja oli avoinna keskimäärin noin 3,6 mrd. euroa, kun edellisvuonna vastaava määrä oli noin 13,4 mrd. euroa. Osallistujamäärä pysyi alle viidessäkymmenessä. Myös kuukausittain järjestettävissä kolmen kuukauden pitempiaikaisissa operaatioissa kysyntä jäi vähäiseksi. Yhteenlaskettuna kolmen pitempiaikaisen operaation luottojen kulloinkin avoinna oleva määrä oli keskimäärin 6,3 mrd. euroa, kun vuonna 2017 määrä oli 7,9 mrd. euroa. Osallistujien määrä laski ajoittain alle kahteenkymmeneen.

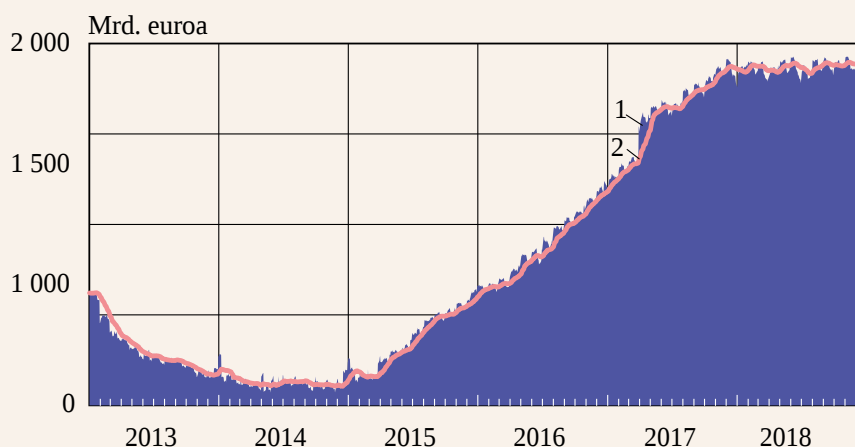
Eurojärjestelmä jatkoi vuonna 2018 myös viikon pituisen Yhdysvaltain dollarin määrällisen likviditeetin tarjoamista. Menettely perustuu eurojärjestelmän ja Yhdysvaltain keskuspankin keskinäisiin valuutanvaihtojärjestelyihin. Tämän finanssikriisin aikana aloitetun rahoitusmahdollisuuden käyttö on ollut kuitenkin erittäin pientä joitakin poikkeusajankohtia lukuun ottamatta.

Runsas ja tasainen likviditeettijäämä piti lyhimmät rahamarkkinakorot vakaina

Euroalueen pankkijärjestelmän ylimääräisen likviditeetin määrä oli vuonna 2018 suurimmillaan noin 1 900 mrd. euroa (Kuvio 3). Runsaan ja tasaisen likviditeettijäämän ansiosta euroalueen lyhimmät rahamarkkinakorot pysyivät vakaasti lähellä EKP:n yön yli -talletuskorkoa, joka oli koko vuoden $-0,40\%$. Vakuudettoman yön yli -koron tasoa kuvaava eoniakorko pysyi keskimäärin $-0,36$ prosentissa vaihdellen vain vähäisessä määrin $-0,37$ prosentista $-0,34$ prosenttiin.

Kuvio 3.

Ylimääräinen likviditeetti euroalueen pankkijärjestelmässä

1. Ylimääräinen likviditeetti*

2. Kuukauden liukuva keskiarvo

* Varantotalletukset – vähimmäisvarantovaatimukset +
yötalletukset – maksuvalmiusluotot.

Lähde: Euroopan keskuspankki ja Suomen Pankki.

Uuden €STR-viitekoron valmistelu eteni

Suomen Pankki on osallistunut tiiviisti EKP:n uuden yön yli -viitekoron, €STRin (Euro Short Term Rate), metodologian ja muiden teknisten asioiden pitkäjännitteiseen suunnitteluun.

€STRin laskentatapa⁴⁾ päätettiin ja julkaistiin vuoden 2018 aikana. Viitekorko perustuu pankkien lakisääteiseen raportointiin niiden tekemistä rahamarkkinatransaktioista. Suunnittelua auttoi merkittävästi kaksi julkista konsultaatiota, joissa toimialan edustajat toivat esiin omat näkemyksensä.

€STRin päivittäinen julkaisu on tarkoitus aloittaa lokakuussa 2019. Viitekorko tulee olemaan heti tärkeässä asemassa: yksityisen sektorin työryhmä suositteli syyskuussa €STRiä vaihtoehtoiseksi riskittömäksi viitekoroksi euroalueelle ja eonian korvaajaksi ⁵⁾.

Rahapolitiikan vastapuoleksi pääsy tarkoin säädeltyä

Suomen Pankin rahapolitiikan vastapuolijoukko kasvoi yhdellä, ja vastapuolia oli vuoden lopussa yhteensä 16. Joukko muodostui suomalaisista luottolaitoksista sekä pohjoismaisten pankkien Suomessa toimivista sivuliikkeistä.

Voidakseen toimia rahapolitiikan operaatioiden vastapuolina pankkien tulee olla vähimmäisvarantovelvollisia, rahoitusvalvonnan alaisia sekä rahoitusasemaltaan vakaita yhtiöitä. ⁶⁾

Rahapolitiikan vastapuolilla on oikeus hakea eurojärjestelmältä vakuudellista rahoitusta osallistumalla eurojärjestelmän luotto-operaatioihin. Vastapuoli voi saada vakuuksia vastaan myös yön yli -maksuvalmiusluottoa. Lisäksi maksuliiketarkoituksiin on mahdollista saada päivänsisäistä luottoa, joka tulee myös kattaa riittävin vakuuksin.

Eurojärjestelmä on määritellyt keskuspankkiluoton vakuuksille kelpoisuusvaatimukset, jotka on julkaistu EKP:n suuntaviivoissa ja ovat samat koko euroalueelle. ⁷⁾ Suomen Pankki on lisäksi antanut suuntaviivoja täydentävät kansalliset lisävaatimukset omille vastapuolilleen. ⁸⁾ Se päivitti sääntöjä ja suuntaviivoja viimeksi huhtikuussa 2018.

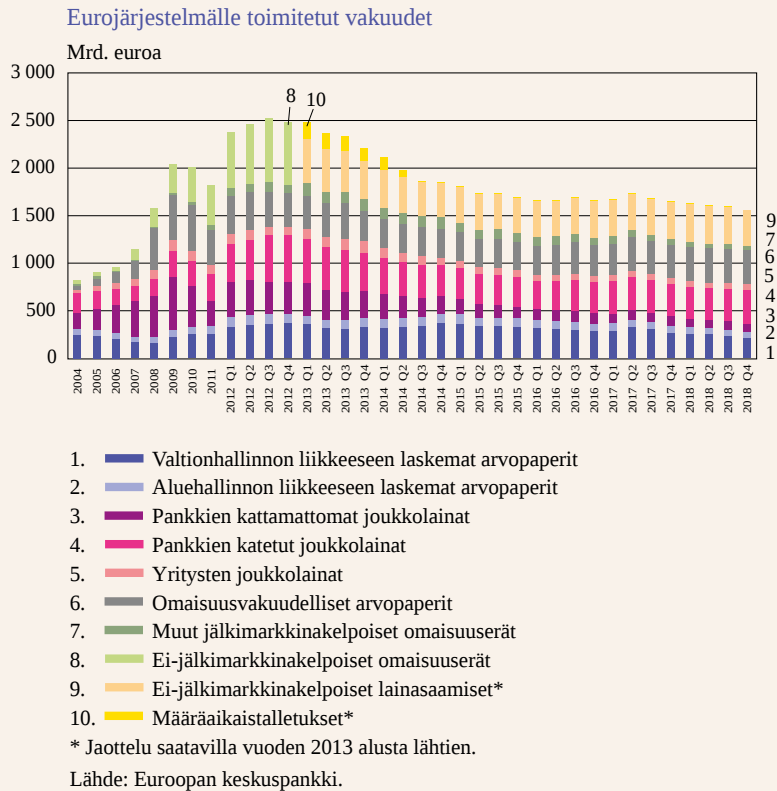
Eurojärjestelmälle toimitettujen vakuuksien määrä supistui hiukan

Saadakseen luottoa eurojärjestelmän keskuspankeilta vastapuolipankkien on toimitettava vakuudet, jotka täyttävät eurojärjestelmän kelpoisuusvaatimukset ⁹⁾.

Vuoden 2018 aikana eurojärjestelmälle toimitettujen vakuuksien kokonaismäärä supistui hieman (kuvio 4). Vakuuksia toimitettiin eurojärjestelmän keskuspankkeihin keskimäärin yhteensä 1 594 mrd. euron arvosta, kun niitä edellisenä vuonna toimitettiin keskimäärin 1 682 mrd. euroa.

Kuvio 4.

Vakuuslajeittain tarkasteltuna eurojärjestelmälle toimitettujen vakuuksien jakaumassa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Eniten vakuutena käytettiin lainasaamisia (24 %), jotka ovat pankkien asiakkailleen myöntämiä ei-jälkimarkkinakelpoisia omaisuuseriä.

Toiseksi suurimman osuuden muodostivat omaisuusvakuudelliset arvopaperit (23 %), ja kolmantena tulivat pankkien katetut joukkolainat (21 %).

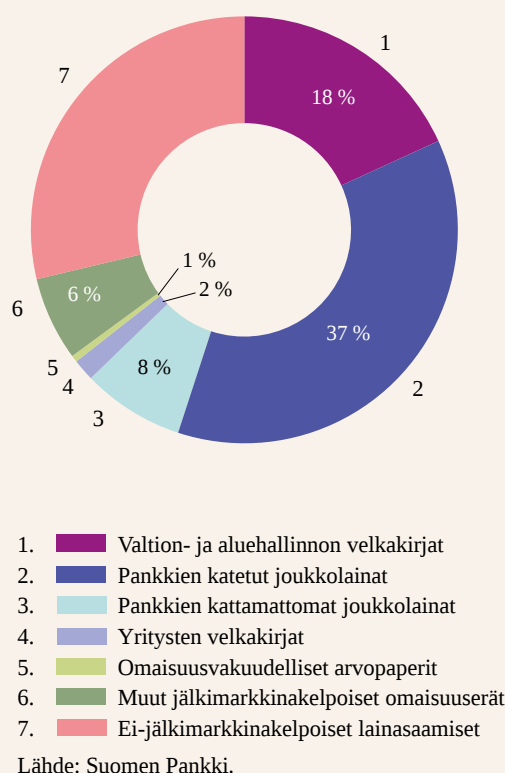
Suomen Pankin vastapuolien tilanne vakaa

Suomen Pankin vastapuolet voivat osallistua eurojärjestelmän luotto-operaatioihin riittäviä vakuuksia vastaan. Vuonna 2018 Suomen Pankin vastapuolet toimittivat vakuuksia keskimäärin 19,6 mrd. euron edestä. Vuonna 2017 vastaava luku oli 20,4 mrd. euroa.

Suomen Pankin vastapuolet suosivat vakuutena edelleen pankkien katettuja joukkolainoja, joiden osuus kaikista toimitetuista vakuuksista oli keskimäärin 37 % (kuvio 5). Toiseksi eniten vakuudeksi toimitettiin lainasaamisia (29 %) ja kolmanneksi eniten valtion- ja aluehallinnon liikkeeseen laskemia velkakirjoja (18 %).

Kuvio 5.

Suomen Pankille toimitetut vakuudet
(osuudet keskimäärin vuoden 2018 aikana)

Kokonaisuutena Suomen Pankin vastapuolten rahoitus pieneni eurojärjestelmän luotto-operaatioiden kautta. Tämän johdosta myös vastapuolten keskimääräinen vakuusylijäämä kasvoi vuoden aikana edellisvuoden 26 prosentista 27 prosenttiin.

Suomen Pankin vastapuolet ottivat uutta keskuspankkiluottoa vuonna 2018 erittäin vähän, mutta käyttivät lähinnä päivänsisäistä luottoa. Vuoden 2018 lopussa vastapuolilla oli avoinna olevia rahapolitiikan luottoja kohdennetuista pitempiaikaisista rahoitusoperaatioista (TLTRO II) yhteensä 8,6 mrd. euron edestä. Vuoden 2017 lopussa summa oli 10,1 mrd. euroa.

Vapaaehtoiset TLTRO II -takaisinmaksut käynnistyivät kesäkuussa 2018. Suomen Pankin vastapuolet maksoivat vuoden aikana luottoja takaisin 1,5 mrd. edestä.

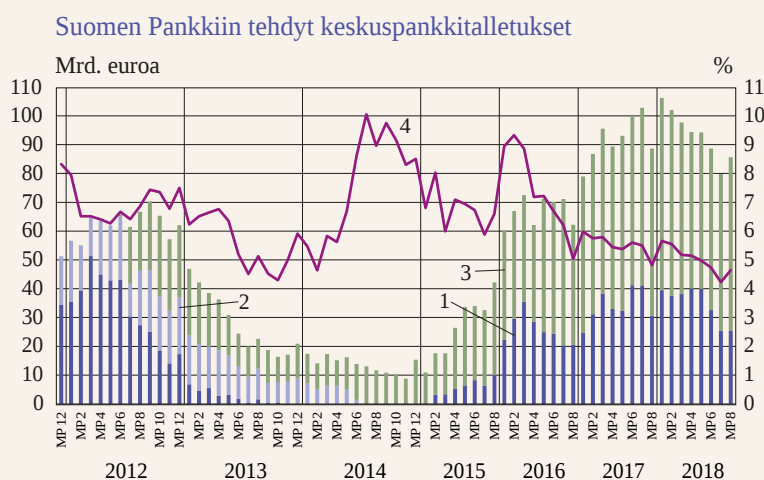
Keskuspankkitalletusten määrä kasvoi ja osuus pieni

Suomen Pankin vastapuolilla oli aiempien vuosien tapaan huomattava määrä keskuspankkitalletuksia.

Vastapuolet voivat tallettaa varoja varsinaisina yön yli -talletuksina tai jättää vähimmäisvarantovelvoitteen täytyttyä sen ylittävät varat keskuspankkitileilleen. Kummassakin tapauksessa Suomen Pankki maksaa varoille EKP:n yön yli -talletuskorkoa, joka oli vuonna 2018 negatiivinen (-0,40 %). Itse varantovelvoitteelle maksetaan perusrahoitusoperaatioiden korkoa, joka oli 0,00 % vuonna 2018.

Ylimääräinen likviditeetti eli Suomen Pankkiin tehtyjen keskuspankkitalletusten kokonaismäärä oli vuonna 2018 keskimäärin 94 mrd. euroa. Edellisenä vuonna vastaava luku oli 92 mrd. euroa (kuvio 6). Suomen keskuspankkitalletusten osuus koko eurojärjestelmässä tehdyistä talletuksista pieni kuitenkin tasaisesti vuoden aikana, lähes 6 prosentista alle 5 prosenttiin.

Kuvio 6.

1. Yötalletukset
2. Määräaikaistalletukset
3. Vähimmäisvarantovelvoitteen ylittävät talletukset sekkitileillä
4. Osuus eurojärjestelmän talletuksista (oikea asteikko)*

* Sisältää yötalletukset, määräaikaistalletukset ja vähimmäisvarantovelvoitteen ylittävät talletukset (vähimmäisvarantojen pitoajanjakson keskiarvo).

Lähteet: Euroopan keskuspankki ja Suomen Pankki.

-
- 1) <https://www.suomenpankki.fi/fi/rahopolitiikka/rahopolitiikan-toimeenpano/rahopolitiikan-valineet/>.
  - 2) <https://www.eurojatalous.fi/fi/blogit/2018/eurojarjestelman-osto-ohjelmat-jatkuvat-uudelleensijoitusvaiheessa/>.
  - 3) Julkisen sektorin osto-ohjelmassa 90 % ostoista on valtionlainoja ja valtiosidonnaisia velkakirjoja ja loput 10 % yhteiseurooppalaisten laitosten velkakirjoja. Valtionlainojen ja valtiosidonnaisten velkakirjojen ostomäärät määräytyivät nk. pääoma-avainten mukaisesti ja heijastivat siten eri maiden suhteellista osuutta koko euroalueesta. Suomen pääoma-avaimen mukainen osuus oli 1,78 %.
  - 4) ECB: €STR methodology and policies.
  - 5) <https://www.eurojatalous.fi/fi/blogit/2018/ekp-n-tuleva-viitekorko-ester-on-toimialan-suositus-eonian-korvaajaksi/>.
  - 6) <https://www.suomenpankki.fi/fi/rahopolitiikka/rahopolitiikan-toimeenpano/vastapuolet/>.
  - 7) <https://www.suomenpankki.fi/fi/media-ja-julkaisut/julkaisut/ohjeet-ja-saannot/suomen-pankin-saannot-vastapuolille-ja-asiakkaille/>.
  - 8) https://www.suomenpankki.fi/globalassets/fi/media-ja-julkaisut/julkaisut/ohjeet_ja_saannot/vastapuoli/documents/rahapoliittisten-operaatioiden-ja-vakuushallinnan-toteutus-suomen-pankissa_16042018_final.pdf.
  - 9) <https://www.suomenpankki.fi/fi/rahopolitiikka/rahopolitiikan-toimeenpano/keskuspankkiluoton-vakuudet/>.

Rahapolitiikan asteittainen normalisointi edellyttää varovaisuutta

Euroopan keskuspankin neuvosto päätti lopettaa rahapolitiittisen arvopaperien osto-ohjelman netto-ostot vuoden 2018 lopussa. Päätös on ensimmäisiä askeleita kohti euroalueen rahapolitiikan normalisointia. Koska rahapolitiikan epätavanomaisten välineiden vaikutuksia rahoitusmarkkinoihin ja reaalitalouteen ei tiedetä tarkasti, normalisointi toteutetaan varovaisesti ja asteittain talouskehityksen huomioiden.

Euroopan keskuspankin (EKP) neuvosto arvioi kesäkuussa 2018, että arvopaperien netto-ostot voidaan lopettaa vuoden vaihteessa. Neuvosto ilmoitti kuitenkin aikovansa jatkaa erääntyvien arvopaperien pääomien sijoittamista vielä netto-ostojen päättymisen jälkeenkin. Rungas rahapolitiittinen elvytys on edelleen tarpeen, jotta voidaan tukea kotimaisten hintapaineiden vahvistumista ja kokonaisinflaation kehitystä keskipitkällä aikavälillä.

EKP:n neuvosto arvioi myös, että se pitää rahapolitiittisia korkoja nykyisellä tasolla ainakin kesän 2019 ajan.

Normalisoinnin ensiaskeleet varovaisia

Joulukuun 2018 kokouksessaan EKP:n neuvosto vahvisti päätöksensä lopettaa omaisuuserien osto-ohjelman netto-ostot vuoden lopussa. Se ilmoitti samalla jatkavansa uudelleensijoituksia täysimääräisesti vielä senkin jälkeen, kun se alkaa nostaa EKP:n ohjauskorkoja, ja joka tapauksessa niin kauan kuin on tarpeen suotuisan likviditeettitilanteen ja vahvasti kasvua tukevan rahapolitiikan ylläpitämiseksi.

EKP:n neuvosto on myös valmis tarkistamaan kaikkia välineitään tarpeen mukaan sen varmistamiseksi, että inflaatiovauhti palautuu edelleen kestävästi kohti EKP:n neuvoston tavoitetta.

Eurojärjestelmän rahapolitiikan normalisoinnin ensiaskeleet olivat siis erittäin varovaisia, eikä rahapolitiikka kiristynyt äkillisesti. Tämä näkyi myös markkinaodotuksissa, joissa ei tapahtunut äkillisiä muutoksia vuoden 2018 jälkimmäisellä vuosipuoliskolla.

Epätavanomaisesta rahapolitiikasta luopumisen vaikutuksia on vaikea arvioida

Epätavanomaisesta rahapolitiikasta luopuminen on pitkä prosessi, koska euroalueen kasvu- ja inflaationäkymät ovat epävarmat ja rahapolitiikan oikean mitoituksen arvioiminen on tavallista vaikeampaa.

Vaikutusten arviointia hankaloittaa usea seikka. Ensimmäiseksi, käytössä olevista rahapolitiikan epätavanomaisista instrumenteista on kokemuksia vielä suhteellisen vähän. Toiseksi, talouskasvun, inflaation ja korkojen välinen yhteys on saattanut muuttua. Kolmanneksi, euroalueen talouden inflaatiotavoitteen ja tasapainoisen kasvun yhdistävän tasapainokoron taso on mahdollisesti laskenut, jolloin korkotasoa voi myös keskipitkällä aikavälillä jäädä alemmaksi kuin mihin aiemmissa noususuhdanteissa on totuttu.

Talouden rakenteiden ja rahapolitiikan välittymismekanismien muuttumisesta kertoo se, että huolimatta euroalueen talouden elpymisestä ja työllisyyden paranemisesta inflaatio ei ole kiihtynyt odotetusti ja inflaatio-odotukset ovat alentuneet. Talouden rakenteiden muuttumista koskeva epävarmuus puoltaa varovaista politiikkaa.

Suomen Pankki tukee EKP:n rahapolitiikan strategian säännöllisiä tarkistuksia

EKP:n ohjauskoron nostamisen lisäksi epätavanomaista rahapolitiikkaa voi kiristää monin eri tavoin. EKP voi tarvittaessa vähentää laajamittaisia arvopaperiostoja, jolloin erityisesti talouden pitkät korot nousevat, pienentää pankkijärjestelmän likviditeettiä ja muuttaa ennakoivaa viestintää. Toisaalta pitämällä nämä välineet ennallaan kevyt rahapolitiikan mitoitus voi jatkua. Joka tapauksessa EKP:n neuvosto on valmis tarkistamaan kaikkia välineitään tarpeen mukaan sen varmistamiseksi, että inflaatiovauhti palautuu edelleen kestävästi kohti EKP:n neuvoston tavoitetta.

Epätavanomaista rahapolitiikkaa kiristävien toimien suuruuteen ja ajoitukseen liittyy paljon avoimia kysymyksiä. Missä järjestyksessä toimia tulisi toteuttaa? Kuinka paljon ja missä tahdissa keskuspankin tasetta tulisi supistaa? Kuinka suureksi keskuspankin taseen tulisi jäädä, ja kuinka paljon likviditeettiä pankkijärjestelmä tarvitsee ”uudessa normaalissa”. Ja lopuksi: kuinka paljon ja missä tahdissa korkoja pitäisi nostaa?

Rahapolitiikan toimintaympäristön ja välineiden muuttuminen on tuonut mukanaan uusia haasteita myös rahapolitiikan strategialle. Suomen Pankki on pääjohtajan johdolla tuonut esiin tarpeen arvioida EKP:n rahapolitiikan strategiaa säännöllisesti monen muun keskuspankin tavoin.

Strategian säännöllinen arviointi edesauttaisi rahapolitiikan onnistumista muuttuneessa toimintaympäristössä ja tukisi näin osaltaan myös Euroopan rahaliiton kehittämistä.

Rahoitusvakaus

- 34 **Kotitalouksien kasvava velkaantuneisuus huolettaa Suomen Pankkia**
- 40 **Suomen Pankki osallistui rahoitusvakautta tukevien työkalujen valmisteluun**
- 43 **Suomen Pankki tuotti uutta tilastotietoa ja ajankohtaisia analyysejä**

Rahoitusvakaus

26.4.2019

Suomen Pankilla on tärkeä rooli makrovakauseräpolitiikan analyysissä, valmistelussa ja toimeenpanossa.

Rahoitusvakauseräpolitiikan tavoitteena on rahoitusjärjestelmän toimintakyvyn turvaaminen siten, että koko järjestelmää uhkaavat tekijät tunnistetaan ja niihin puututaan ajoissa tarvittavilla toimenpiteillä. Näitä ovat esimerkiksi enimmäisluototussuhteen eli lainakaton asettaminen asuntolainoille ja pääomapuskurin kaltaiset välineet.

Suomen Pankki ylläpitää luottamusta rahoitusjärjestelmään osallistumalla mm. makrovakauseräpolitiikan analyysiin, valmisteluun ja päätöksentekoon Suomessa, euroalueella ja Euroopan unionissa sekä osallistumalla aktiivisesti makrovakauseräpolitiikan työkalujen kehittämiseen.

Suomen Pankki kehittää myös tarvittavia kriisinhallintavalmiuksia yhteistyössä kotimaisten ja ulkomaisten viranomaisten kanssa sekä tukee rahoitusjärjestelmän sääntelyn ja valvonnan kehittämistä.

Suomen Pankin tilastoyksikkö osallistui vuonna 2018 vahvasti eurojärjestelmän keskeisiin kehityshankkeisiin. Se käynnisti koneoppimiskokeilun tilastojen laadunvalvonnassa ja julkisti uutta tietoa joukkorahoituksesta ja vertaislainaajista, pääomarahastoista sekä pankkien markkinaosuuksista.

Kotitalouksien kasvava velkaantuneisuus huolettaa Suomen Pankkia

Suomen Pankki on korostanut kasvaneeseen velkaantuneisuuteen liittyviä makrovakausriskejä ja tarkastellut etenkin taloyhtiölainoja sekä kulutusluottojen kasvua. Pohjoismaisten pankkien liiketoimintojen uudelleenjärjestelyt muovasivat Suomen pankkisektoria vuonna 2018.

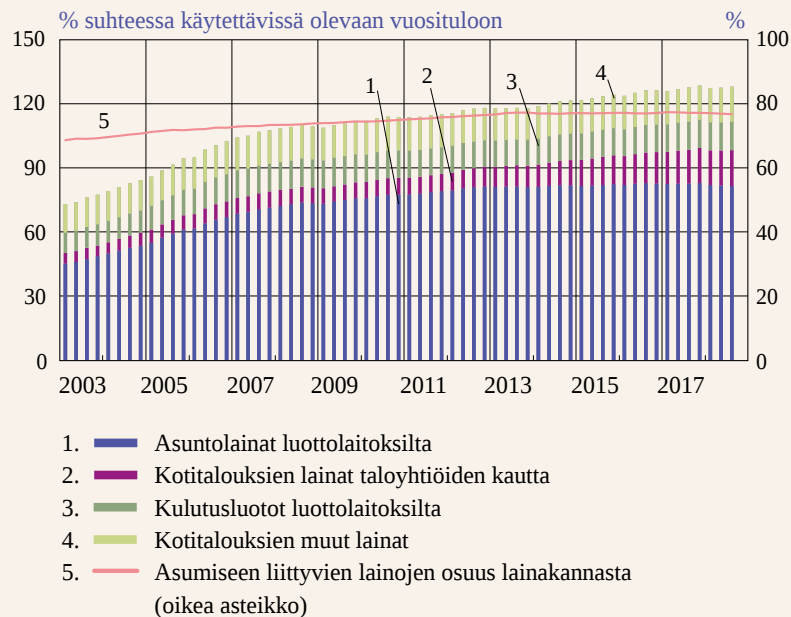
Kotitalouksien velkaantuminen on kasvanut Suomessa jo pitkään. Kotitalouksien velka suhteessa käytettävissä olevaan tuloon on kaksinkertaistunut vuodesta 2000, ja syyskuussa 2018 se oli 128 %.

Valtaosa kotitalousveloista kohdistuu asumiseen. Velkasuhdetta ovat viime vuosina kasvattaneet etenkin taloyhtiölainat. Vaikka niiden kasvu on hidastunut, vuotuinen kasvuvauhti on silti ollut muita kotitalouslainoja nopeampaa, noin 10 % vuosina 2016–2018.

Luottolaitosten asuntolainojen vuosittainen kasvuvauhti on ollut noin 2 % ja muiden kuin asumiseen liittyvien lainojen puolestaan noin 4 %.

Kuvio 7.

Kotitalouksien velkaantuneisuus ja lainakannan rakenne Suomessa

Tilastosta puuttuu ulkomaisten luottolaitosten online-lainananto.

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

Suurta taloyhtiölainan osuutta vältettävä

Taloyhtiölainojen osuus voi nousta paikoin jopa 70 prosenttiin asunnon velattomasta hinnasta. Näin suuri yhtiölainan osuus altistaa riskeille etenkin uudet yhtiöt, joiden yhtiölainaa ei lyhennetä ensimmäisinä vuosina.

Yhtiölainoihin liittyy myös taloyhtiön osakkaiden yhteisvastuu taloyhtiölainojen hoitamisessa. Jos osakas laiminlyö rahoitusvastikkeensa maksun, yhtiön muut osakkaat joutuvat yhteisvastuullisesti maksamaan sen. Tämä riski korostuu erityisesti, jos sijoittajat ovat rahoittaneet suuren osan asunnoista pääosin taloyhtiölainoilla.

Finanssivalvonta antoi luottolaitoksille suosituksen ottaa huomioon koron nousun vaikutukset yhtiölainojen hoitomenojen kasvussa, kun velallisten maksukykyä arvioidaan.

Taloyhtiölainoja käytetään uusien asuntojen kaupan lisäksi perinteisissä remonteissa.

Velkaantumiseen liittyy riskejä

Kulutusluotot ovat pääosin Suomessa toimivien kotimaisten luottolaitosten myöntämiä. Niiden kulutuslainakanta on kasvanut noin 5 prosentin vuosivauhtia.

Kulutusluottoja tarjoavat myös muut toimijat, joista suurimpia ovat maasta toiseen lainaavat, ulkomaiset niin kutsutut online-toimijat. Toistaiseksi muiden luotonantajien raportointivelvoitteet eivät ole lainkaan samalla tasolla kuin luottolaitosten.

Suurin osa kotitalouksien kulutusluotoista on vakuudettomia, ja niistä syntyy luottolaitoksille keskimäärin enemmän ongelmia kuin asuntolainoista. Kulutusluottokannan koko edellyttäisi ajantasaisia ja kattavia tietoja, joiden perusteella saataisiin selville velkaantumisen suuruus ja kohdistuminen sekä siihen liittyvät riskit.

Ylivelkaantumisen estämiseksi on suunnitteilla positiivinen luottorekisteri, joka antaisi luotonantajille kokonaiskuvan asiakkaan tilanteesta. Rekisteri auttaisi luotonantajan riskienhallintaa ja lisäisi samalla kotitalouksien oman talouden hallintakykyä.

Suomen Pankki on osallistunut aktiivisesti syksyllä 2018 perustettuun valtiovarainministeriön työryhmään, joka tekee selvitystä kotitalouksien ja asuntoyhteisöjen velkaantumisen rajoittamisesta.

Velkaantuneiden kotitalouksien merkitys korostuu talouden häiriötilan yhteydessä. Heikon taloussuhdanteen aikana velkaantuneet kotitaloudet vähentävät kulutustaan voidakseen hoitaa lainanlyhennyksensä.

Velkaantuneiden kotitalouksien mittava määrä altistaakin talouden suurille kulutuskysynnän heilahteluille. Kulutuksen tuntuva supistuminen heijastuisi muualle talouteen ja heikentäisi muun muassa yritysten toimintaympäristöä.

Esimerkiksi 1990-luvun lamassa kotitaloudet pyrkivät ennen kaikkea hoitamaan asuntolainansa pienentämällä kulutusta, mikä aiheutti luottotappioita kotimarkkinayrityksille. Yritykset puolestaan sopeuttivat toimintaansa lomauttamalla tai irtisanomalla.

Pankkien asiakkaiden konkurssit lisäsivät luottotappiota nimenomaan yrityssektorilla ja heikensivät pankkien vakavaraisuutta, ja pankit joutuivat supistamaan luotonantoa entisestään.

Suomen pankkisektorilla uudelleenjärjestelyitä

Suurten pohjoismaisten pankkien liiketoimintojen uudelleenjärjestelyt muovasivat Suomen pankkisektoria vuonna 2018.

Danske Bank sulautui tanskalaiseen emoyhtiöönsä vuoden alussa ja toimii Suomessa nykyisin sivuliikkeenä ja asuntoluottopankkina. Muutos pienensi Suomen pankkisektorin tasetta 10 prosentilla.

Huomattavasti suurempi muutos tapahtui lokakuussa, kun Nordean kotipaikka siirtyi Suomeen. Tämä nosti Suomen pankkisektorin kansantalouden kokoon suhteutettuna yhdeksi Euroopan suurimmista. Nordea tavoitteli kotipaikan vaihdoksella siirtymistä pankkiunionin sääntelyn piiriin.

Suomen pankkisektorin vakavaraisuussuhteet ovat Euroopan pankkiviranomaisen EBA:n tunnuslukujen perusteella EU:n keskiarvoa parempia. Sisäisiä luottoriskimalleja käyttävien pankkien alaiset lainojen riskipainot ovat osaltaan tukeneet Suomen pankkisektorin hyvää vakavaraisuutta.

Pankkisektorin omavaraisuusaste on Suomessa kuitenkin EU:n keskitasoa. Ero johtuu siitä, että omavaraisuusastetta laskettaessa ei oteta huomioon riskipainoja. Pankkisektorin lainakanta on hyvässä kunnossa, ja järjestämättömien saamisten osuus siitä on EU:n pienimpien joukossa.

Suomen pankkisektorin kannattavuus heikentyi alkuvuonna 2018. Kannattavuutta rasittivat etenkin suuret IT-investoinnit. Lisäksi sijoitustoiminnan nettotuotot supistuivat. Luottotappiot pysyivät sen sijaan edelleen vähäisinä. Syyskuun lopussa Suomen pankkisektorin ydinvakavaraisuussuhde oli 20,4 % ja vakavaraisuussuhde 22,8 %.

Nordean kotipaikan siirron odotetaan heikentävän pankkisektorin ydinvakavaraisuussuhdetta 3 prosenttiyksiköllä vuoden 2018 viimeisellä neljänneksellä. Suomen pankkisektorin vakavaraisuuden arvioidaan kuitenkin pysyvän selvästi EU-alueen keskitasoa vahvempana.

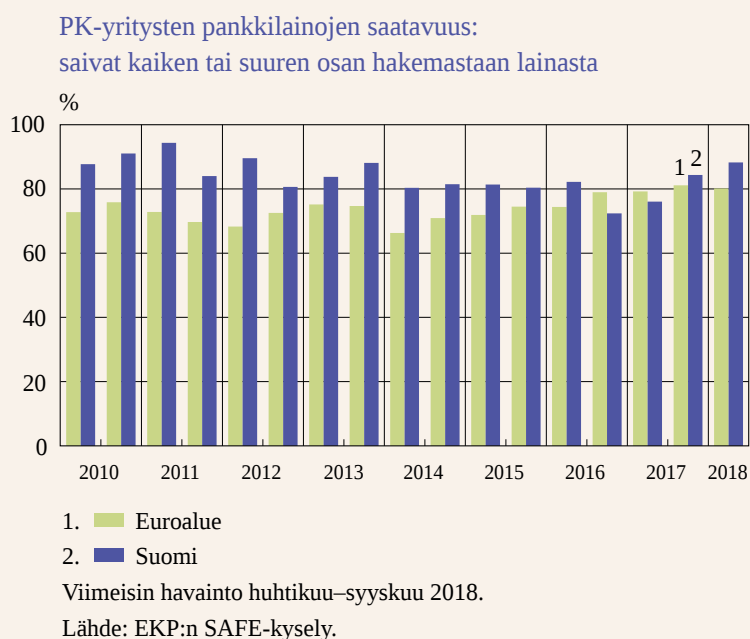
Suomalaiset pankit, mukaan lukien Suomeen kotipaikkansa siirtänyt Nordea, selviytyivät kunnialla vuoden 2018 stressitesteistä. Testiin osallistuneiden suomalaisten pankkien vakavaraisuus oli stressiskenaariossa selvästi parempi kuin EU:n muilla pankeilla keskimäärin. Hyvä vakavaraisuus myötävaikuttaa osaltaan pankkien luotonantokyvyn ylläpitämiseen.

Pk-yritysten pankkirahoituksen saatavuus on Euroopan parhaimpia

Yrityssektorin velat suhteessa BKT:hen ovat vuodesta 2017 lähtien pysyneet noin 115 prosentissa. Luottolaitosten yrityslainoitus Suomessa toimiville yritykselle alkoi piristyä kesällä 2018. Suomessa toimivien yritysten lainakannan vuotuinen kasvuvauhti oli aiempaa selvästi nopeampi, ja joulukuussa se oli noussut 5,4 prosenttiin. Uusien yrityslainojen keskimääräinen marginaali on pienentynyt hieman.

Euroopan keskuspankin (EKP) kyselyn perusteella suomalaisilla pk-yrityksillä ei ole suuria ongelmia pankkilainojen saatavuudessa. Tilanne on kohentunut vuodesta 2017 lähtien, ja tuoreimmassa kyselyssä 88 % pankkilainoja hakeneista yrityksistä saivat kaiken tai suuren osan hakemastaan lainasta (kuvio 8).

Kuvio 8.

Pk-yritysten yksittäisistä ongelmista rahoituksen saatavuus on kuudenneksi suurin, ja sen taustalla on etenkin puute riittävästä vakuuksista.

Kansainvälisten rahoitusmarkkinoiden riskit ovat kasvaneet

Vuosi 2018 oli edeltäjänsä rauhattomampi kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla. Osakekurssit olivat laskupainotteiset, ja volatilitteetti oli tavallista suurempaa lähes koko vuoden.

Euroalueen keskeinen rahoitusvakaudeellinen riski oli Italia, jossa kasvavat huolet valtion velkakestävydestä nostivat valtionlainojen korkoja toukokuussa.

Kolmas keskeisin Suomeen kohdistunut kansainvälinen rahoitusvakaushka liittyi Ruotsin asuntomarkkinoiden riskeihin. Asuntohintojen lasku taittui alkuvuonna, mutta epävarmuus jatkui yhä tavanomaista suurempana.

Suomen Pankki osallistui rahoitusvakautta tukevien työkalujen valmisteluun

Rahoitusvakauteen liittyviä toimia vuonna 2018 olivat järjestelmäriskipuskurin valmistelu sekä makrovakausvälineiden ja rahoitusjärjestelmän sääntelyn kehittäminen.

Suomen lainsäädäntöön sisällytettiin vuoden 2018 alussa pankkijärjestelmän rakenteesta aiheutuvien riskien torjumiseksi vaatimus järjestelmäriskipuskurista. Se auttaa torjumaan riskejä.

Luottolaitoksille voidaan asettaa erillinen lisöpääomavaatimus sellaisten pitkäaikaisten suhdanteista riippumattomien järjestelmäriskien tai makrovakaudellisten vakavaraisuusriskien rajoittamiseksi, joita EU:n vakavaraisuusasetus ei kata ja joiden toteutuminen saattaisi vaikuttaa huomattavan kielteisesti jäsenmaan rahoitusjärjestelmään ja reaalitalouteen.

Järjestelmäriskipuskurin asettamisesta ja suuruudesta päättää Finanssivalvonnan johtokunta. Päätöksenteossa on otettava huomioon pankkijärjestelmän rakenteellista haavoittuvuutta mittaavat riskitekijät, jotka on lueteltu luottolaitoslaissa, ja niitä kuvaavat valtiovarainministeriön asetuksessa määritellyt riskimittarit.

Uudet pääomavaatimukset voimaan heinäkuussa 2019

Suomen luottolaitossektori on keskittynyt ja Nordean kotipaikan siirron jälkeen erittäin suuri talouden kokoon verrattuna. Lisäksi se on vahvasti kytkeytynyt muiden pohjoismaiden rahoitusjärjestelmiin.

Luottolaitosten vakavat ongelmat voisivat heikentää rahoituksen välitystä merkittävästi ja vaikuttaa siten huomattavan kielteisesti reaalitalouteen. Suomalaisilla luottolaitoksilla on myös yhteisiä riskejä, kuten asuntolainat sekä saamiset rakennus- ja kiinteistöalan yrityksiltä.

Finanssivalvonnan johtokunta päätti 29.6.2018 asettaa kaikille suomalaisille luottolaitoksille järjestelmäriskipuskurin, jonka suuruus vaihtelee 1 prosentista 3 prosenttiin. Uudet pääomavaatimukset tulevat voimaan heinäkuussa 2019.

Suomen Pankki tuki vahvasti uusien makrovakaussäätelyvälineiden kehittämistä

Suomen Pankki antoi vuonna 2018 osana makrovakaussäätelyvälineiden valmistelua 6 lausuntoa, jotka koskivat Finanssivalvonnan johtajan esitystä makrovakaussäätelyvälineiden käytöstä.

Lausunnoissaan Suomen Pankki mm. tuki Finanssivalvonnan johtokunnan päätöstä kiristää enimmäisluottotussuhdetta muiden kuin ensiasunnon hankintaa varten otettavien luottojen osalta ja nostaa pankkien asuntolainojen riskipainojen vähimmäistaso 10 prosentista 15 prosenttiin.

Lisäksi Suomen Pankki näki tarkoituksenmukaiseksi olla aktivoimatta muuttuvaa lisäpääomavaatimusta eli niin vastasyklisiä puskuria.

Suomen Pankki osallistui valtiovarainministeriön kotitalouksien velkaantumisen rajoittamista selvittävän työryhmän työhön. Työryhmän tehtävänä on arvioida keinoja, joilla voidaan ehkäistä kotitalouksien liiallista velkaantumista ja sen muodostamia haittoja kansantaloudelle. Lisäksi työryhmä tekee lainsäädäntöehdotuksia, joilla tavoitteet voidaan saavuttaa.

Nykyisen lainsäädännön mahdollistamia välineitä tulisi täydentää tulosidonnaisilla välineillä, joilla kotitalouksien liiallista velkaantumista voitaisiin rajoittaa. Työryhmän toimikausi päättyy 30. elokuuta 2019.

Suomen Pankki osallistuu rahoitusjärjestelmän säätelyn kehittämiseen

Suomen Pankki on tukenut mm. niin sanotun positiivisen luottorekisterin kehittämistä. Rekisteri sisältäisi kotitalouksien lainoista kattavat tiedot ja antaisi lainanantajille ajantasaisen kuvan lainaan liittyvistä luottoriskeistä.

Suomen Pankki on myös osallistunut tiiviisti keskusteluun pankki- ja pääomamarkkinaunionin kehittämistä. Suomen Pankki on painottanut erityisesti pankkiunionin viimeistelyn ja osana sitä yhteisen talletussuojan tärkeyttä pankki- ja rahoitusjärjestelmän vakauden takaamiseksi.

Lisäksi Suomen Pankki on ollut aktiivisesti mukana kehittämässä rahoitusmarkkinaviranomaisten kriisinhallintavalmiuksia. Kotimaassa on tehty tiivistä yhteistyötä kriisinhallintavastuiden ja -tehtävien selkiyttämiseksi.

Suomen Pankki on tehnyt yhteistyötä myös eurojärjestelmän ja pohjoismaisten viranomaisten kanssa. Uusi Pohjoismaiden ja Baltian maiden välinen yhteistoimintapöytäkirja (*Memorandum of Understanding, MoU*) julkaistiin vuoden 2018 alussa.

Suomen Pankki tuotti uutta tilastotietoa ja ajankohtaisia analyysejä

Suomen Pankki rakensi luottotietojärjestelmän ja käynnisti koneoppimisprojektin tilastotiedon laadunvalvonnan uudistamiseksi.

Eurojärjestelmän suurin käynnissä oleva tilastohanke on yhteisen luottokohtaisen tietokannan rakentaminen.

Suomen Pankki rakensi kansalliseen luottotiedon keruuseen ja käsittelyyn tarvittavat tietojärjestelmät. Luottolaitokset raportoivat ensimmäiset luottokohtaiset tietonsa loka-marraskuussa 2018. Suomen Pankki raportoi tiedot Euroopan keskuspankille (EKP) joulukuussa 2018.

Suomen Pankki on vaikuttanut aktiivisesti yhteiseurooppalaisen Integrated Reporting Framework -raportointikehikon kehittämiseen. Suomella on pitkä kokemus useiden tiedonkeruiden yhdistämisestä yhtenäiseen raportointikehikkoon. Sisällön laajuuden kartoitus eteni yhteistyössä pankkien kanssa vuonna 2018.

Suomen Pankki käynnisti hankkeen maksuliiketilastoinnin kehittämiseksi. Maksuliiketilastojen uudistus vastaa eurojärjestelmän uusiin vaatimuksiin ja kansallisiin tarpeisiin. Uuden kehikon mukainen tilastointi alkaa vuonna 2021, jolloin maksamisen murroksesta saadaan parempia tilastotietoja.

Koneoppiminen uudistaa laadunvalvontaa

Suomen Pankki kerää hienojakoista arvopaperi- ja luottokohtaista aineistoa jo nykyisellään runsaasti. Tämän lisäksi tarvitaan kuitenkin uusia työtapoja ja menetelmiä, joilla voidaan varmistaa aineiston laatu ja jalostaa tietoa edelleen päätöksentekoa varten.

Suomen Pankin tilastoyksikkö käynnisti koneoppimista hyödyntävän projektin. Perinteisesti tilastotietojen laadunvalvontaa on tehty asiantuntijan määrittelemien sääntöjen perusteella, kun taas koneoppimismenetelmät mukauttavat toimintaansa itsenäisesti datan pohjalta. Koneoppimisen avulla pyritään löytämään muuttujien riippuvuuksia ja poikkeavia havaintoja datassa entistä tehokkaammin. Kehityshankkeen tulokset valmistuvat vuoden 2019 aikana.

Tilastoyksikkö selvittää aktiivisesti uusia kohteita, joissa voidaan soveltaa kehityshankkeessa kertynyttä kokemusta.

Dynaamista visualisointia ja tiedonkeruuta

Suomen Pankki julkisti pankkiaineiston käyttäjille uudenlaisen [dynaamisen visualisoinnin \(suomenpankki.fi\)](#) marraskuussa 2018. Se tarjoaa uutta tietoa lainoista ja talletuksista antamalla aiempaa tarkempaa tietoa talouden erityispiirteistä.

Suomen Pankki havainnollistaa tilastojaan myös [videon ja animaation \(YouTube\)](#) avulla sekä tarjoaa tietoja ajankohtaisista kysymyksistä [kuvakarusellin \(suomenpankki.fi\)](#) kautta.

Vuoden 2018 aikana Suomen Pankki käynnisti tiedonkeruun joukkorahoittajille ja vertaislainaajille sekä julkisti aiheesta [uutta tietoa \(suomenpankki.fi\)](#). Joukkorahoitus ja vertaislainaus eivät ole Suomessa vielä merkittäviä kooltaan, mutta kasvavat ilmiöinä huomattavaa vauhtia.

Lisäksi Suomen Pankki tuotti verkkosivuilleen uutta tietoa [pääomarahastoista \(suomenpankki.fi\)](#) ja alkoi julkaista tietoja luottolaitosten [markkinaosuuksista \(suomenpankki.fi\)](#).

Vaikuttaminen ja yhteistyö

- 47 Suomen Pankki kotimaisessa talouspolitiikassa
- 50 Suomen talouden ennustaminen
- 53 Suomen Pankin tutkimus tukee rahapolitiikan valmistelua
- 57 Suomen Pankin kansainvälinen yhteistyö
- 61 Suomen Pankin viestintä nojaa aitoon vuoropuheluun

Vaikuttaminen ja yhteistyö

26.4.2019

Pankin vaikuttavuus perustuu asiantuntemukseen ja tutkimustoimintaan. Sen painopisteitä ovat makrotalouden ja rahoitusmarkkinoiden tutkimus sekä erityisesti Venäjän ja Kiinan tutkimus. Pankin analyysi on puolueetonta ja sitoutumatonta, vaikka sillä otettaisiin kantaa kotimaisiin ja kansainvälisiin talouskysymyksiin. Pankin viestintä tähtää mm. kansalaisten talousosaamisen parantamiseen ja avoimuuteen.

Suomen Pankin kotimaisen ja kansainvälisen talouden analyysit ja ennusteet tarjoavat työvälineitä talouden kehityssuuntien ennustamiseen ja seurantaan. Lisäksi ne ovat arvokas tietolähde esimerkiksi tiedotusvälineille ja taloudesta kiinnostuneille kansalaisille.

Suomen Pankin aktiivinen ja korkeatasoinen [tutkimus](#) tukee pankin rahapolitiikanvalmistelua ja makrovakauspoliittikkaa.

Suomen Pankki osallistuu eri kansainvälisten järjestöjen ja instituutioiden toimintaan ja tekee tiivistä yhteistyötä muiden maiden keskuspankkien kanssa.

Suomen talous kasvoi vuonna 2018

Suomen talous on pitkän heikon kehityksen kauden jälkeen kasvanut noin kolmen vuoden ajan, mutta kasvu jää kuitenkin Suomen Pankin arvion mukaan hitaammaksi kuin finanssikriisiä edeltäneenä aikana. Työllisyys on kasvanut ripeästi, mutta osallistumisasteen nousun edellytyksiä on edelleen syytä parantaa. Myös kilpailukyvyistä on pidettävä huolta.

Suomen Pankki viestii kaikille kansalaisille

Luotettavan taloustiedon merkitys on korostunut finanssikriisin jälkeisenä aikana. Suomen Pankki käykin aktiivista vuoropuhelua tärkeistä talousteemoista eri foorumeilla. Esimerkiksi johtokunnan ja asiantuntijoiden matkat maakuntiin, kouluyhteistyö ja uudet digitaaliset viestintäkanavat ovat tärkeitä Suomen Pankin vuorovaikutuksen välineitä.

Suomen Pankki kotimaisessa talouspolitiikassa

Vuonna 2018 Suomen Pankki korosti julkisen talouden kestävyden, työllisyyden ja tuottavuuskasvun edellytysten merkitystä.

Suomen Pankki analysoi sekä Suomen että kansainvälisen talouden kehitystä ja osallistui kotimaiseen talouspoliittiseen keskusteluun vuonna 2018. Suomen Pankki julkaisi tekemiään analyysejä laajasti verkkosivuillaan. Keskuspankin edustajat olivat lukuisia kertoja kuultavina eduskunnassa ja esittivät arvioitaan muilla kotimaisilla foorumeilla, esimerkiksi seminaareissa ja tiedotusvälineissä.

Suomen Pankin kotimaista talouspolitiikkaa koskevat kannanotot perustuvat sille lainsäädännön demokraattisessa järjestyksessä asetettuihin tavoitteisiin ja itsenäiseen asemaan. Ensisijainen tavoite on hintavakaus, ja muihin tavoitteisiin kuuluvat tasapainoinen talouskasvu sekä rahoitusjärjestelmän vakaus. Keskeisiä edellytyksiä tavoitteiden saavuttamiseksi ovat julkisen talouden kestävyys ja kotimaisen kustannustason tasapainoinen kehitys.

Kannanotot pohjautuvat asiantuntemukseen ja koskevat pääasiassa ongelmien tunnistamista ja toimintavaihtoehtojen vaikutusten arviointia. Talouspolitiikan perimmäisten tavoitteiden asettaminen ja päätösten tekeminen on vaaleilla valittujen edustajien tehtävä.

Julkisen talouden vahvistaminen yhä tarpeen

Talouspoliittisia päätöksiä tehtiin vuonna 2018 tilanteessa, jossa Suomen talous oli pitkän heikon kehityksen jakson jälkeen kasvanut noin kolmen vuoden ajan.

Suomen Pankki toi esiin, että euroalueen kevyt rahapolitiikka tuki edelleen talouskasvua Suomessa. Lainojen korot pysyivät alhaisina, ja talouskasvu jatkui Suomen viennin kannalta tärkeällä euroalueella.

Suomen julkisen talouden tila on kohentunut. Julkisen talouden alijäämä ja julkinen velka ovat pienentyneet suhteessa BKT:hen. Tähän ovat vaikuttaneet sekä julkisen talouden sopeutustoimet että yleisen talouskehityksen paraneminen.

Väestön ikääntymisen odotetaan kuitenkin heikentävän julkisen talouden tasapainoa tulevan vuosikymmenen aikana, eikä julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyttä ole varmistettu. Julkisen talouden kestävyysvaje on Suomen Pankin joulukuun 2018 arvion mukaan noin 3 % suhteessa BKT:hen.

Julkisen velan hoitaminen olisi ongelmattomampaa, jos talouden pitkän aikavälin kasvunäkymät vastaisivat menneiden vuosikymmenten kehitystä. Suomen Pankin kesäkuussa 2018 julkistaman pitkän aikavälin arvion mukaan talouskasvu kuitenkin jää hitaammaksi kuin kansainvälistä finanssikriisiä edeltäneellä ajanjaksolla. Marraskuussa 2018 julkaistu Tilastokeskuksen väestöennuste heikensi entisestään talouskasvun pitkän aikavälin näkymiä.

Kun aiempina vuosina julkisen talouden tasapainoa vahvistettiin, vuonna 2018 finanssipolitiikan arvioidaan puolestaan keventyneen. Vuonna 2019 sen mitoitus on ennusteiden mukaan pysymässä jotakuinkin muuttumattomana.

Suomen Pankki toi esiin, että julkisen talouden nykyistä määrätietoisempi vahvistaminen olisi perusteltua, kun otetaan huomioon kestävyysvaje ja suotuisa suhdetilanne.

Työllisyysasteen kestävä nousu tärkeää

Julkisen talouden pitkän aikavälin näkymien kannalta suuri merkitys on työllisyysasteella. Kun Suomen talous on viime vuosina elpynyt, myös työllisyystilanne on parantunut. Tähän on osaltaan vaikuttanut suomalaisen työn ja tuotannon kilpailukyyn paraneminen kilpailukykysojimuksen ja maltillisten palkkaratkaisujen myötä. Suomen Pankki toi esiin, että kestävä työllisyysasteen nousun edellytyksiä on syytä parantaa edelleen monin erilaisin toimin.

Työn tuottavuuden kehitys vaikuttaa keskeisesti pitkän aikavälin talouskasvuun. Työn tuottavuus kehittyi Suomessa useiden vuosien ajan hyvin heikosti sekä omaan aiempaan historiaan että muihin kehittyneisiin maihin verrattuna. Kun talouskasvu on elpynyt, myös työn tuottavuus on parantunut, joskin vuonna 2018 kehitys näyttää jälleen hieman heikentyneen.

Pitkällä aikavälillä tuottavuuden kasvua ajavat pitkälti erilaiset innovaatiot ja niiden käyttöönotto. Suomen Pankki korosti, että innovaatioiden kannalta keskeisiä tekijöitä ovat koulutus, tutkimus ja tuotekehitys. Työn tuottavuuden kasvun edellytyksiin voidaan vaikuttaa myös politiikkatoimilla, jotka parantavat talouden voimavarojen kohdentumista. Tässä tärkeä rooli on kilpailun edistämällä ja työmarkkinoiden toiminnalla.

Kotitalouksien velka kasvoi edelleen vuonna 2018, ja kotitalouksien kokonaismenot olivat yhä niiden tuloja suuremmat. Kotitalouksien velan kasvuun liittyvien riskien hallinnassa Suomen Pankki korosti makrovakauspoliitiikan ja asuntopoliitiikan merkitystä.

Suomen talouden ennustaminen

Suomen Pankki julkaisi kaksi Suomea koskevaa kokonaistaloudellista ennustetta vuonna 2018. Suomi on pitkästä ajasta korkeasuhdanteessa, mutta kasvu hidastuu selvästi lähivuosina.

Suomen Pankki laatii ennusteita ensisijaisesti rahapolitiikan valmistelun ja päätöksenteon tueksi. Lisäksi kotimaisen talouden jatkuva suhdanneseuranta ja talouden rakenteiden analyysi ovat keskeinen osa ennustetyötä.

Ennusteet ovat tärkeitä rahapolitiikan valmistelussa

Rahapolitiikan keskeisiä tavoitteita ovat euroalueen hintavakaus ja tasapainoinen reaalitalouden kehitys. Euroalueen rahapolitiikan valmistelu ja sen vaikutusten arviointi edellyttää riippumatonta ja analyttistä lähivuosien talouskehityksen tarkastelua. Euroalueen lyhyen aikavälin inflaatioennuste on euroalueen hintavakauden ja rahapolitiikan mitoituksen keskeinen mittari.

Euroalueen yhteisen rahapolitiikan asettamat vaatimukset ovat perusta Suomen Pankissa tehtävälle ennustetyölle, ja kotimaisen talouden ennuste tuotetaan osana koko eurojärjestelmän ennustetta.

Suomen Pankin rahapolitiikka- ja tutkimusosasto vastaa kotimaisen talouden ennusteesta yhteistyössä Euroopan keskuspankin (EKP) ja eurojärjestelmän kanssa.

Suomen talous korkeasuhdanteessa

Suomen Pankki ennusti kesäkuussa 2018 talouskasvun jatkuvan laaja-alaisena, ja samaan aikaan Suomi siirtyi noususuhdanteesta korkeasuhdanteeseen. Investoinnit ja vienti vauhdittavat kasvua samalla kun kasvava työllisyys ja ostovoima tukevat kulutusta.

Kesäkuun ennusteessaan Suomen Pankki arvioi talouskasvun kiihtyvän 2,9 prosenttiin vuonna 2018. Vuonna 2019 kasvun odotettiin hidastuvan 2,2 prosenttiin ja edelleen 1,7 prosenttiin vuonna 2020, mikä heijastaa Suomen talouden vaihteita pitkän aikavälin kasvunäkymiä.

Talouskasvuun vaikuttivat vahva kansainvälinen kysyntä, parantunut kustannuskilpailukyky, voimakas työllisyyden kasvu ja kevyt rahapolitiikka. Maailmantalouden ripeä kasvu ja euroalueen talouden vahva vire ovat lisänneet investointeja Suomen tärkeillä vientimarkkinoilla.

Kotimainen kysyntä ylläpitää kasvua

Suomen Pankki ennusti joulukuussa 2018 hitaampaa kasvua kesäkuun ennusteeseen verrattuna. Suomen Pankki korosti, että korkeasuhdanne jatkuu ja edellytykset kasvun jatkumiselle ovat edelleen olemassa euroalueen rahapolitiikan tukiassa kasvua.

Joulukuun ennusteen mukaan nopein talouskasvun vaihe on ohitettu ja BKT:n kasvu hidastuu 2,7 prosenttiin vuonna 2018. Vuonna 2019 BKT:n kasvu hidastuu 1,9 prosenttiin ja siitä edelleen pitkän aikavälin kasvupotentiaalin tuntumaan, 1,4 prosenttiin vuoteen 2021 mennessä.

Joulukuun ennusteen mukaan kotimainen kysyntä ylläpitää kasvua. Erityisesti yksityinen kulutus on runsasta työllisyyden voimakkaan kasvun myötä. Viennin kasvu hidastuu sen sijaan selvästi ja jää jälkeen vientimarkkinoiden kasvusta. Kansainvälisen toimintaympäristön heikkeneminen alkoi näkyä vuoden 2018 aikana useissa talouden lyhyen aikavälin indikaattoreissa. Asuinrakentamisen vähenemisen odotetaan hidastavan investointien kasvua tuntuvasti.

Suomen Pankki tuotti lyhyen aikavälin inflaatioennusteen osana euroaluetta neljä kertaa vuonna 2018. Inflaatioennuste on myös keskeinen osa makroennustetta. Inflaatioennusteiden mukaan yleisen hintatason nousu pysyy lähivuosina maltillisena.

Suomen talouden ennusteiden suurimmat riskit odotettua heikommasta kehityksestä aiheutuvat kansainvälisen toimintaympäristön heikkenemisestä ja protektionismin laajenemisesta. Poliittinen epävarmuus kasvoi ja euroalueen talouden näkymät heikkenivät vuoden loppua kohden. Kaiken kaikkiaan huolet kansainvälisen talouden kehityksestä kasvoivat selvästi vuoden 2018 aikana.

Malliennusteet ja talouden analyysi tärkeitä

Suomen Pankki laatii kotimaisen talouden ennusteet käyttäen keskeisenä apuvälineenään Aino-mallia, joka kuvaa Suomen talouden keskeisten makrotaloudellisten muuttujien välisiä riippuvuuksia.

Aino-mallin kehittäminen on jatkuva prosessi. Vuonna 2018 Suomen Pankki jatkoi vuonna 2017 aloitettua kehityshanketta uudistaa Aino-mallia sisällyttämällä siihen aikaisempaa tiiviimmin Suomen asuntomarkkinat ja pankkien kotitalouksille välittämät asuntolainat. Uudistettu malli on tarkoitettu käyttöön vuonna 2019.

Suomen Pankki hyödynsi ennusteen laadinnassa merkittävästi myös lyhyen aikavälin indikaattorimalleja, joilla [ennakoidaan lyhyen aikavälin BKT:n kehitystä](#).

Suomen Pankki osallistui myös EKP:n projektiryhmiin ja seminaareihin, joiden tuloksia hyödynnettiin kotimaisen talouden ennusteissa ja analyyseissä. Rahapolitiikka- ja tutkimusosasto osallistui aktiivisesti myös Suomen Pankin [Euro & talous -sivustolla](#) julkaistavien Suomen taloutta kuvaavien seuranta- ja analyysiraporttien tuottamiseen.

Sivustolla julkaistiin useita laskelmia ja selvityksiä, joissa arvioitiin sekä kotimaisten että kansainvälisten tekijöiden vaikutusta Suomen talouteen. Niissä on kiinnitetty huomiota erityisesti työmarkkinoihin ja tuottavuuskehitykseen. Myös kotitalouksiin liittyvä analyysi on ollut tärkeää.

Suomen Pankki jakoi aktiivisesti Suomea koskevaa taloudellista tietoa eri tiedotusvälineille ja sosiaaliseen mediaan. Olennaisia olivat myös monille koti- ja ulkomaisille sidosryhmille pidetyt esitelmät.

Suomen Pankin tutkimus tukee rahapolitiikan valmistelua

Kansainvälistä huipputasoa tavoitteleva tutkimus tukee Suomen Pankin rahapolitiikan valmistelua ja vaikutusvaltaa eurojärjestelmässä.

Suomen Pankki tekee tutkimusta ekonomistiosastoillaan, pääosin rahapolitiikka- ja tutkimusosaston tutkimusyksikössä ja siirtymätalouksien tutkimuslaitoksessa. Vakituisten tutkijoiden lisäksi molemmilla yksiköillä on aktiivinen vierailevien tutkijoiden ohjelma ja akateemisesti ansioituneita ulkopuolisia neuvonantajia.

Suomen Pankki painottaa tutkimuksessaan makrotaloutta, rahapolitiikkaa, makrovakauseräpolitiikkaa, rahoitusmarkkinoita ja nousevia talouksia.

Tutkimuksen ja tutkijoiden hyödyntäminen politiikkatoimien valmistelussa ja analyysivälineiden kehittämisessä on keskeinen osa Suomen Pankin strategiaa.

Pankin keskeisestä makrotaloudellisesta Aino-mallista (ks. [Suomen talouden ennustaminen](#)) on rakenteilla uusi versio, johon sisältyvät asuntomarkkinat ja jonka puitteissa voidaan tarkastella monien makrovakauserävälineiden vaikutuksia.

Siirtymätalouksien tutkimuslaitoksen tutkijat ovat muun muassa osallistuneet erilaisiin selvityshankkeisiin Kiinan talouskasvun hidastumisen vaikutuksista euroalueelle ja maailmantalouteen.

Tutkimuksia kansainvälisissä julkaisuissa

Suomen Pankin tutkimustoiminnan tavoite on julkaista tutkimukset laadukkaissa tieteellisissä aikakauslehdissä. Vuonna 2018 esimerkiksi *Journal of Money, Credit and Banking* -lehti julkaisi Suomen Pankin tutkimuksen, joka tarkasteli rahapolitiikan ja makrovakauseräpolitiikan optimaalista yhdistämistä. Samassa lehdessä julkaistu toinen tutkimus tutki kotitalouksien ennustevirheitä ja niiden yhteyttä liialliseen velkaantumiseen.

Journal of International Financial Markets -lehdessä julkaistun tutkimuksen mukaan pankkien likviditeetin luonti vaihtelee suhdannevaihteluiden mukaisesti. *Quantitative Economics* -lehdessä julkaistu tutkimus laajensi menetelmää, jota käytetään makrotaloudellisten mallien arvioinnissa.

International Journal of Central Banking -lehdessä julkaistu tutkimus vertaili rahoitusjärjestelmän haavoittuvuuden mittareita.

Research in International Business and Finance -lehdessä julkaistu tutkimus päätyi siihen tulokseen, että pohjoismaiset pankit selvisivät vuosien 2008 ja 2009 kriisistä muita pankkeja paremmin, koska ne olivat ottaneet opikseen 1990-luvun alun pankkikriiseistä Pohjoismaissa.

Suomen Pankin keskustelualoitteita

Suomen pankissa tehtyjen tutkimusten tulokset julkaistaan tyypillisesti ensin keskustelualoitteina, joita ilmestyi tutkimusyksikön sarjassa 26 ja siirtymätalouksien tutkimuslaitoksen sarjassa 23. Keskustelualoitteiden aiheita olivat mm.

- osakemarkkinoiden riskilisiä ja korkojen aikarakenne
- väestön ikärakenteen ja inflaation yhteys
- Kiinan bruttokansantuotetilastojen vääristymät
- yksityisen informaation vaikutus pankkien luotonantopäätöksiin
- finanssipolitiikan vaikutus rahapolitiikkaa ennakoivan viestinnän tehoon
- kiinalaisten pankkien tehokkuus
- katsaus makrotalousteorian kehitykseen finanssikriisin jälkeen
- makrotalouden ennustamismenetelmien vertailu
- rahapolitiikan päätösten vaikutus ammattiennustajien odotuksiin.

Näiden lisäksi Suomen Pankissa oli vuonna 2018 käynnissä useita muita tutkimushankkeita, joista yhdessä tarkastellaan taloudenpitäjien kyvykkyyden vaikutusta talouspolitiikan välittymiseen, ja se on jo nyt saanut kansainvälistä huomiota. Toinen tutkimus käsittelee länsimaiden pakotteiden merkitystä Venäjälle suuntautuvien pääomaliikkeiden vähentymisessä.

Suomen Pankin tutkimukset mediassa ja muualla

Tutkimustulosten saama huomio mediassa, tieteellisissä konferensseissa ja eurojärjestelmän tilaisuuksissa on tärkeää, koska se kasvattaa niiden vaikuttavuutta.

Vuonna 2018 Suomen Pankin tutkijat julkaisivat kaksi blogia keskeisellä [VoxEU-sivustolla](#). *Financial Times* -lehti käsitteli Euroopan pankki- ja pääomamarkkinaunionia koskevaa tutkimusta. Kolmea Suomen Pankin tutkimusta esiteltiin eurojärjestelmän komiteoissa ja työryhmissä.

Siirtymätalouksien tutkimuslaitos osallistui Euroopan keskuspankkijärjestelmän yhteiseen tutkimushankkeeseen, joka käsitteli Kiinan kasvuvauhdin hidastumisen vaikutuksia euroalueen talouteen. Tutkimushankkeen tulokset julkaistiin Euroopan keskuspankin (EKP) *Occasional Papers* -julkaisusarjassa.

Kansainvälisiä kokouksia ja työpajoja

Suomen Pankki järjestää vuosittain useita kansainvälisiä tieteellisiä kokouksia.

Tammikuussa tutkimusyksikkö järjesti yhteistyössä Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksen kanssa seminaarin aiheesta turvalliset sijoituskohteet, valtionlainat ja rahoitusvakaus (*Safe Assets, Sovereign Debt and Financial Stability*). Puhujina olivat muun muassa **Philip Lane** Irlannin keskuspankista ja **Sylvie Goulard** Ranskan keskuspankista.

Kesäkuussa siirtymätalouksien tutkimuslaitos järjesti yhdessä Strasbourgin yliopiston kanssa työpajan rahoitusjärjestelmän ja politiikan keskinäisistä vaikutuskanavista (*Finance and Politics*).

Kesäkuussa tutkimusyksikkö järjesti yhdessä CEPR-verkoston kanssa tutkimuskonferenssin digitaalisen ajan rahasta (*Money in the Digital Age*). Tilaisuus oli osa laajempaa tapahtumakokonaisuutta. Pääpuhujina olivat **Bengt Holmström** (Massachusetts Institute of Technology) ja **Hyun Song Shin** (Kansainvälinen järjestelypankki).

Joulukuun alussa siirtymätalouksien tutkimuslaitos järjesti yhdessä City University of Hong Kongin ja Fordham Universityn kanssa konferenssin Kiinan 40 vuotta kestäneiden talousuudistusten vaikutuksista. Konferenssin pääpuhujina toimivat **Shang-Jin Wei** (Columbia University) ja **Gérard Roland** (University of California – Berkeley).

Konferenssien lisäksi Suomen Pankki järjestetään korkeatasoisia tutkimusseminaareja lähes viikoittain.

Suomen Pankin kansainvälinen yhteistyö

Kansainvälinen yhteistyö on tärkeä osa Suomen Pankin toimintaa. Suomen Pankki osallistuu kansainvälisten ja eurooppalaisten instituutioiden ja komiteoiden toimintaan ja tekee tiivistä yhteistyötä muiden maiden keskuspankkien kanssa.

Kuvio 9.

Vaikutamme EKPJ:ssä ja eurojärjestelmässä.

Osallistumme EU:n toimielinten ja komiteoiden toimintaan.

Olemme mukana kansainvälisten järjestöjen toiminnassa.

Ylläpidämme yhteyksiä Pohjoismaiden keskuspankkeihin.

Suomen Pankki kansainvälisenä vaikuttajana

[Lue lisää Suomen Pankin kansainvälisestä yhteistyöstä Euro & talous -blogista.](#)

Suomen Pankki vastaa Suomen suhteista Kansainväliseen valuuttarahastoon

Kansainvälinen valuuttarahasto (International Monetary Fund, IMF) on 189 jäsenmaasta koostuva järjestö. Sen tehtävänä on edistää kansainvälistä yhteistyötä, ulkomaankauppaa, kestäväää talouskasvua ja rahoitusvakautta. Suomen Pankki vastaa Suomen suhteista IMF:ään.

Pääjohtaja **Olli Rehn** on toiminut 1.11.2018 alkaen Suomen edustajana IMF:n korkeimmassa päättävässä elimessä, hallintoneuvostossa.

Suomen Pankki vaikuttaa Kansainvälisen valuuttarahaston toimintaan myös Pohjoismaiden ja Baltian maiden vaalipiirin yhteisen IMF-johtokuntajäsenen kautta. Suomen Pankki ja valtiovarainministeriö ovat mukana valmistelemissa vaalipiirin politiikkakantoja IMF:n johtokunnassa käsiteltäviin aiheisiin.

Vaalipiirin toimintaa ohjaa Pohjoismaiden ja Baltian maiden valuutta- ja rahoituskomitea (NBMFC), jonka jäsenenä on Suomen Pankin varapääjohtaja **Marja Nykänen**.

Vuonna 2018 Suomen Pankki osallistui IMF:n kevät- ja vuosikokouksiin, jotka ovat keskeisiä kansainvälisiä keskustelufoorumeita. Lokakuussa Indonesiassa järjestetyissä vuosikokouksissa Suomella oli näkyvä rooli IMF:n ja Maailmanpankkiryhmän hallintoneuvostojen puheenjohtajamaana. Vuosikokousten avajaispuheen piti valtiovarainministeri **Petteri Orpo**. Heinäkuuhun asti puheenjohtajuuteen liittyvät vastuutehtävät hoiti pääjohtaja **Erkki Liikanen**.

Kevät- ja vuosikokousten yhteydessä pidettiin kansainvälisen valuutta- ja rahoituskomitean (IMFC) kokoukset, joissa keskustelut koskivat maailmantalouden näkymiä, kansainvälistä rahoitusvakautta ja ajankohtaisia talouspoliittisia haasteita.

Maailmantalouden vahvasta kasvusta huolimatta keskusteluja hallitsivat huolet voimistuneista alasuuntaisista riskeistä ja poliittisesta epävarmuudesta. Komitea korosti myös tarvetta vahvistaa talouspoliittisia puskureita sekä toteuttaa kestäväää ja osallistavaa kasvua tukevia toimia. Kansainvälinen yhteisö kannusti kauppakonfliktien ratkaisuun ilman protektionismia.

[Lue IMF:n ja Maailmanpankin vuosikokousten tunnelmista pääjohtajan blogista.](#)

Suomen Pankki jatkoi vuonna 2018 köyhille maille suunnattua tukea pidentämällä Kansainvälisen valuuttarahaston hallinnoimalle tilille tehtyä noin 7,1 miljoonan euron talletusta ¹⁾ viidellä vuodella. Talletuksen korkotuotot Pankki luovuttaa IMF:n vuonna 2015 perustaman katastrofirahaston tueksi. Rahaston avulla IMF voi ripeästi tukea luonnonkatastrofeja tai tartuntaepidemioita kohdanneita köyhiä maita velkahelpotusten avulla.

Suomen Pankki on mukana Euroopan unionin instituutioiden ja komiteoiden työssä

Suomen Pankki on mukana Euroopan unionin talous- ja rahoituskomiteassa (Economic and Financial Committee, EFC), jonka tehtävänä on edistää jäsenmaiden talouspoliittista koordinaatiota ja osallistua unionin talous- ja rahoitusneuvoston (Ecofin) työn valmisteluun.

Vuonna 2018 talous- ja rahoituskomitea kokousti kymmenen kertaa laajassa kokoonpanossa, jossa keskuspankit ovat mukana. Kokouksissa komitea keskusteli muun muassa eurooppalaisen rahoitusjärjestelmän tilasta sekä talous- ja rahaliiton syventämiseen liittyvistä teemoista, kuten pankki- ja pääomamarkkinaunionin kehittämisestä.

Lisäksi komitea valmisteli yhteisiä politiikkakantoja kansainvälisiä kokouksia varten ja keskusteli ajankohtaisista kansainvälisistä teemoista, kuten globaalin rahoitusarkkitehtuurin kehittämistarpeista.

Suomen Pankki osallistui EU:ssa useiden pankki- ja rahoitusjärjestelmän vakautta edistävien komiteoiden ja toimielinten työhön. Näistä keskeinen on Euroopan järjestelmärisikokomitea (European Systemic Risk Board, ESRB), jonka hallintoneuvostossa jäsenenä on Suomen Pankin pääjohtaja.

Komitea käsitteli vuonna 2018 muun muassa EU:n rahoitusvakauden riskejä, jäsenmaiden makrovakaupolitiikkaa, rahoitusjärjestelmän kyberturvallisuutta sekä johdannaismarkkinoiden seurannan kehittämistä.

Vuonna 2018 Suomen Pankki järjesti yhteistyössä järjestelmärisikokomitean ja RiskLab Finlandin kanssa neljännen kerran systeemisten riskien analyysiin keskittyvän konferenssin.

Kansainvälinen järjestelypankki edistää keskuspankkien välistä yhteistyötä ja dialogia

Suomen Pankin pääjohtaja osallistuu Kansainvälisen järjestelypankin (BIS) säännönmukaisiin keskuspankkien pääjohtajatason tapaamisiin, joissa keskustellaan maailmantalouden ja rahoitusmarkkinoiden kehityksestä ja ajankohtaisista kysymyksistä sekä keskuspankkien toiminnan kannalta keskeisistä aiheista.

Vuonna 2018 erityisteemoja keskusteluissa olivat muun muassa alhaisten korkojen rahoitusvakausvaikutukset, asuntomarkkinoille tarvittavat makrovakaustyökalut sekä tekoäly ja koneoppiminen rahoitussektorilla.

Suomen Pankin pääjohtaja Erkki Liikanen osallistui BIS:n vuosittaiseen konferenssiin *Ten Years After the Great Financial Crisis: What Has Changed?*, jossa hän toimi rahoitusjärjestelmän muutoksia käsittelevän istunnon puheenjohtajana.

Suomen Pankki yhteistyössä muiden Pohjoismaiden keskuspankkien kanssa

Suomen Pankilla on tiiviit yhteydet muiden Pohjoismaiden keskuspankkeihin. Keskuspankkien pääjohtajat kokoontuvat vuosittain käsittelemään keskuspankkien ajankohtaisia kysymyksiä ja meneillään olevia asioita.

Vuonna 2018 pääjohtajat tapasivat Islannissa, Reykjavikissa, jossa he kävivät keskustelua rahapolitiikasta, keskuspankkilainsäädännöstä, digitaalisesta keskuspankkirahasta ja Euroopan pankkiunionin kehittämisestä.

Suomen Pankin ja muiden pohjoismaisten keskuspankkien asiantuntijoiden yhteistyötä edistäviä tapahtumia oli vuonna 2018 runsaat 50 kappaletta ja ne kattoivat laaja-alaisesti eri osastojen toimintoja. Suomen Pankki yhdessä muiden pohjoismaisten keskuspankkien kanssa järjesti vuonna 2018 myös Helsingissä pidetyn kyberturvallisuuden keskittyneen *Cyber in Finance* -konferenssin.

Koulutusyhteistyö Venäjän keskuspankin kanssa jatkuu

Suomen Pankki on tehnyt pitkään koulutusyhteistyötä Venäjän keskuspankin kanssa. Yhteistyömuotoina ovat olleet Venäjän keskuspankin asiantuntijoille järjestetyt koulutusvierailut Suomen Pankkiin ja joissakin tapauksissa myös Suomen Pankin asiantuntijoiden Venäjällä pitämät luennot.

Vuonna 2018 Suomen Pankki järjesti Venäjän keskuspankin kanssa kolme koulutustapahtumaa, joista kaksi pidettiin Suomen Pankissa ja yksi Venäjällä. Koulutustilaisuuksien aiheina olivat rahoitusvakausriskien ennakoivat indikaattorit, maksujärjestelmien valvonta sekä IT-toimintojen tarkastusten organisointi.

---

1) 5,8 milj SDR:ää (Special Drawing Rights, erityiset nosto-oikeudet).

Suomen Pankin viestintä nojaa aitoon vuoropuheluun

26.4.2019

Suomen Pankki kävi tiivistä keskustelua kansalaisten kanssa vuonna 2018. Suomen Pankin ja eurojärjestelmän toiminnan esittelemisen lisäksi tapaamisten ja tapahtumien tarkoituksena oli luoda edellytykset aitoon vuoropuheluun.

Keskuspankkien viestinnästä on tullut finanssikriisin jälkeen oleellinen osa rahapolitiikan työkalupakkia. Rahapoliittinen viestintä on kuitenkin suunnattu pääosin keskuspankkien perinteiselle yleisölle eli talouden asiantuntijoille.

Suomen Pankki viesti vuonna 2018 aktiivisesti aiempaa laajemmalle joukolla kansalaisia. Perinteisten rahapolitiikan, rahoitusvakauden ja kotimaan talouden teemojen lisäksi se keskusteli yleisötilaisuuksissa muun muassa digitalisaatiosta, talousosaamisesta, käteisen riittävydestä ja maksamisen murroksesta.

Suomen Pankki edistää nuorten talousosaamista

Nuoret ovat yksi Suomen Pankin tärkeimmistä kohderyhmistä. Suomen Pankin johtokunta ja asiantuntijat vierailivat oppilaitoksissa ympäri maata ja järjestivät yhteistyökumppaneidensa kanssa Talous tutuksi -koulutuksia opettajille.

Rahamuseo toimi euroalueen laajuisen Generation Euro -kilpailun Suomen finaalin näyttämönä. Matkan Euroopan keskuspankkiin (EKP) voitti jo toisen kerran peräkkäin Ålands lyceum. Nuoria houkutteli rahamuseoon myös paneelikeskustelu, jossa suosittu bloggari ja kirjailija **Julia Thurén** sekä Takuusäitiön toimitusjohtaja **Juha Panzar** keskustelivat taloustaidoista.

Johtokunnan jäsenet matkustivat maakuntakeskuksiin

Suomen Pankki tekee säännöllisesti matkoja maakuntakeskuksiin. Näillä matkoilla Suomen Pankin asiantuntijat tutustuvat yhdessä johtokunnan jäsenen kanssa maakuntien elinkeinoihin sekä ihmisiin ja käyvät keskusteluja yrittäjien, opiskelijoiden ja viranomaisten kanssa.

Matkoilla on tyypillisesti jokin teema, kuten digitalisaatio johtokunnan silloisen varapuheenjohtaja Olli Rehnin Oulun matkalla. Raumalla ryhmä Suomen Pankin asiantuntijoita tutustui johtokunnan jäsen Marja Nykäsen johdolla energiasektorin näkyymiin. Johtokunnan jäsenet matkustivat Ouluun, Raumalle, Lappeenrantaan, Mikkeliin, Poriin, Turkuun ja Joensuuhun.

Viestintäkanavat monipuolistuivat

Suomen Pankilla on käytössään seitsemän eri sosiaalisen median kanavaa, joista uusimpana otettiin käyttöön Facebook vuonna 2018. Suomen Pankin asiantuntijat keskittyivät sosiaalisessa mediassa ennen kaikkea Twitteriin. Loppuvuodesta yli 90 Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan työntekijää käytti omaa Twitter-tiliä; niillä he osallistuivat keskusteluihin ja jakoivat muun muassa linkkejä omiin ja kollegoidensa kirjoittamiin artikkeleihin.

Jaettavaa riitti, sillä vuoden 2018 aikana Suomen Pankki julkaisi verkossa viisi laajaa *Euro & talous* -julkaisua, lukuisia asiantuntija-artikkeleita ja blogikirjoituksia.

Sosiaalisen median voittokulusta huolimatta perinteinen media on edelleen suuren yleisön ensisijainen uutislähde. Suomen Pankki järjesti taloustoimittajille ja päätoimittajille muun muassa Suomen talousnäkyymiä, käteistä rahaa ja rahapolitiikkaa käsitteleviä tilaisuuksia. Lisäksi marraskuussa pääjohtaja Rehn tapasi eurojärjestelmästä raportoivan kansainvälisen median edustajia Frankfurtissa.

Rahamuseossa näyttelyt sisällissodasta ja käteisestä rahasta

Suomen Pankin vierailukeskuksessa rahamuseossa kävi vuoden aikana liki 15 000 vierailijaa. Vuoden alussa rahamuseossa avautui näyttely, joka kertoi Suomen Pankin toiminnasta sata vuotta sitten käydyin sisällissodan aikana. Näyttely kuvasi sodan vaikutusta Suomen talouteen ja maksuvälineisiin.

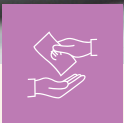
Lokakuussa rahamuseon näyttelytilassa avautui katseltavaksi raha-aiheisen valokuvakilpailun parhain sato. *Käykö käteinen* -valokuvanäyttely esittelee käteisen rahan mielleyhtymiä ja moninaisuutta.

Pääjohtaja Liikanen isännöi avoimia ovia viimeisen kerran

Suomen Pankki avasi toukokuussa 2018 ovensa yleisölle jo viidettä kertaa. Pääosassa oli taidekokoelmasta koostettu näyttely, jota esittelivät taideoppaiksi heittäytyneet Suomen Pankin asiantuntijat. Kuvataidetta täydensi nuorten huippupianistien esittämä musiikki. Lisäksi Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan asiantuntijat tarjosivat vieraille lyhyitä tietoiskuja taloudesta, Suomen Pankin historiasta ja sen päärakennuksesta.

Vuoden 2018 avoimien ovien uutuuksena olivat kirjallisuus ja elokuvataide. Pääjohtaja **Erkki Liikanen** juonsi rahamuseossa keskustelutilaisuuden *Vuosi 1918 kirjallisuudessa ja tutkimuksessa*.

Lisäksi rahamuseossa esitettiin **Peter von Baghin** tekemä persoonallinen, arjen historiaa käsittelevä dokumenttielokuva *Suomalaiset ja raha – rakkaustarina Aki Kaurismäen* elokuvista tutun musiikin ryydittämänä.

Raha ja maksaminen

- 66 Käteisen liikkeeseenlasku kasvaa yhä
- 72 Uusien maksutapojen mahdollisuudet ja riskit
- 74 Maksujärjestelmien alueella tapahtuu
- 76 Money in the Digital Age -konferenssi luotasi rahan tulevaisuutta

Raha ja maksaminen

26.4.2019

Suomen Pankki vastaa käteisen saatavuudesta ja liikkeeseenlaskusta Suomessa. Suomen Pankin vastuulla on kotimaisen rahahuollon ohella myös maksujärjestelmien kehitykseen ja turvallisuuteen liittyviä tehtäviä.

Vuonna 2018 keskustelua herättivät käteisen ja maksukorttien rinnalle nousseet digitaaliset maksutavat. Uudet maksamisen tavat ja kanavat edellyttävät kansalaisilta talouslukutaitoa ja ymmärrystä niihin liittyvistä turvallisuusriskeistä.

Suomen Pankki korosti kannanotoissaan turvallisten maksujärjestelmien ja valvonnan roolia tehden lisäksi paljon ennaltaehkäisevää työtä maksujärjestelmien häiriötilanteita ja kyberriskejä vastaan. Lisäksi Suomen Pankki oli mukana monissa kansallisissa ja euroalueella tehdyissä maksujärjestelmien kehitysprojekteissa ja koordinoi maksuneuvostoa, joka kokoaa yhteen maksupalvelutoimijoita.

Suomen Pankki kehitti vuonna 2018 vakuushallintajärjestelmäänsä sekä eurojärjestelmän ylläpitämää TARGET2-maksujärjestelmää, jonka kautta pankit suorittavat maksuja toisilleen keskuspankeissa sijaitsevien tiliensä välillä.

Käteispalvelujen saatavuus on turvattava jatkossakin

Vaikka käteisen määrä jatkoi kasvuaan vuonna 2018, on käteispalvelujen tarjonta heikentynyt tasaisesti koko 2000-luvun ajan. Suomen Pankki julkisti marraskuussa linjauksensa käteispalvelujen ylläpitämiseksi.

Suomen Pankin linjausten mukaan pankkien asiakkailta tulee muun muassa olla oikeus tehdä kohtuullinen määrä ilmaisia käteisnostoja. Käteisen tulisi Suomen Pankin mukaan olla jatkossakin hyväksyttävä maksutapa kansalaisten kannalta merkittävässä palveluissa.

Suomen Pankki järjesti *Money in the Digital Age* -konferenssisarjan, jossa esiteltiin erilaisia innovaatioita ja rahapoliittisia toimia digitaalisen maksamisen kehittämiseksi. Konferenssin pääpuhujia olivat professori, nobelisti **Bengt Holmström** ja Kansainvälisen selvityspankin tutkimusyksikön johtaja **Hyun Shin**. Lisäksi Suomen Pankki järjesti muun muassa kyberturvallisuutta käsitelleen pohjoismaisen konferenssin.

Käteisen liikkeeseenlasku kasvaa yhä

26.4.2019

Suomen Pankki huolehtii käteisen saatavuudesta ja liikkeeseenlaskusta osana eurojärjestelmää. Suomen Pankki poistaa kierrosta ja korvaa huonokuntoiset setelit.

Suomen Pankki huolehtii kotimaisen rahahuollon tehokkuudesta yhdessä rahahuollon muiden osapuolien kanssa. Euroalueella operatiivista rahahuoltoa säätelevät yhteiset määräykset, kansallisella tasolla rahahuollon osapuolien kanssa tehdyt rahahuoltosopimukset.

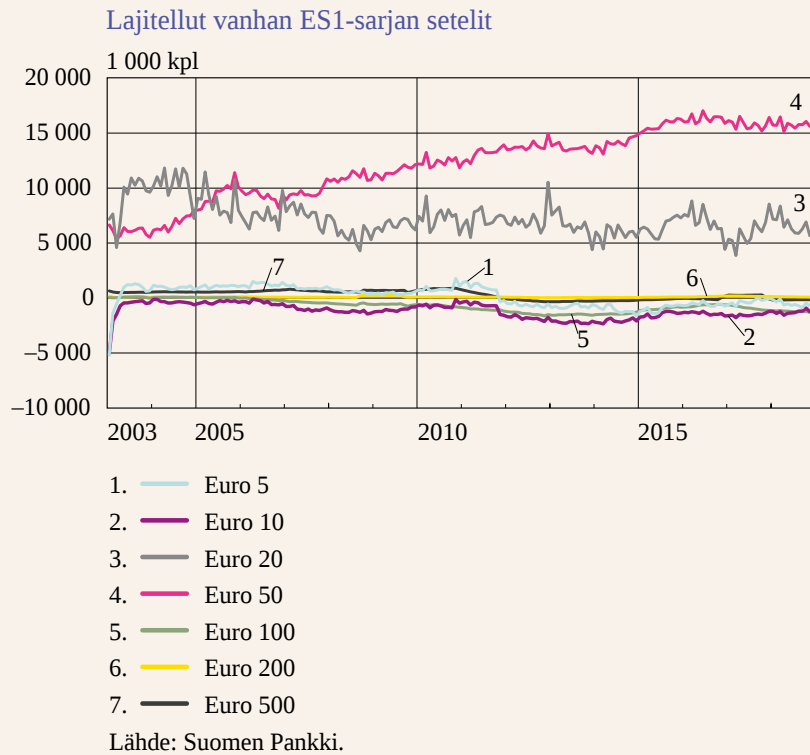
Käteisen määrä kierrossa kasvoi edelleen tasaisesti

Käteisen liikkeeseenlasku kasvoi edelleen vuonna 2018, vaikka tiedotusvälineet ovat uutisoineet käteisen käytön vähenemisestä.

50 euron seteleitä laskettiin liikkeeseen 8 % enemmän kuin vuonna 2017. Sekä 50 euron että 20 euron seteleitä lasketaan liikkeeseen enemmän kuin niitä palautuu Suomen Pankkiin. Automaattirahana ne ovat helposti nostettavissa, ja setelien mukaan ottaminen ulkomaille on yleistä.

Muiden setelien nettoliikkeeseenlasku on kappalemääräisesti pientä, tai niitä palautuu Suomen Pankkiin enemmän kuin uusia lasketaan liikkeelle (kuvio 10).

Kuvio 10.

Suomen Pankki julkaisi linjaukset käteispalveluiden ylläpitämiseksi

Käteispalveluiden tarjonta on tasaisesti vähentynyt koko 2000-luvun ajan, mikä näkyy myös käteispalveluita tarjoavien pankkikonttorien määrässä.

Suomen Pankki julkaisi marraskuussa linjauksensa käteispalveluiden ylläpitämiseksi. Suomen Pankki vaikuttaa [käteislinjauksilla \(ks. Tuomas Välimäen puhe suomenpankki.fi-sivustolla\)](#) käteispalveluiden kehitykseen ja tukee Finanssivalvontaa peruspankkipalveluiden toteutumisen arvioinnissa.

Kuvio 11.

1. Pankin asiakkaalla on oikeus nostaa ja tallettaa käteistä omalle tililleen.

2. Asiakkaalla on oltava oikeus kohtuulliseen määrään ilmaisia käteisnostoja.

3. Pienyrittäjät ja yhdistykset tulisi rinnastaa yksityisasiakkainä käteispalveluissa.

Suomen Pankin linjaukset käteispalveluiden ylläpitämiseksi

4. Palvelun, jossa voi nostaa käteistä kaupan kassalta, tulee olla tasapuolisesti kaikkien käytössä.

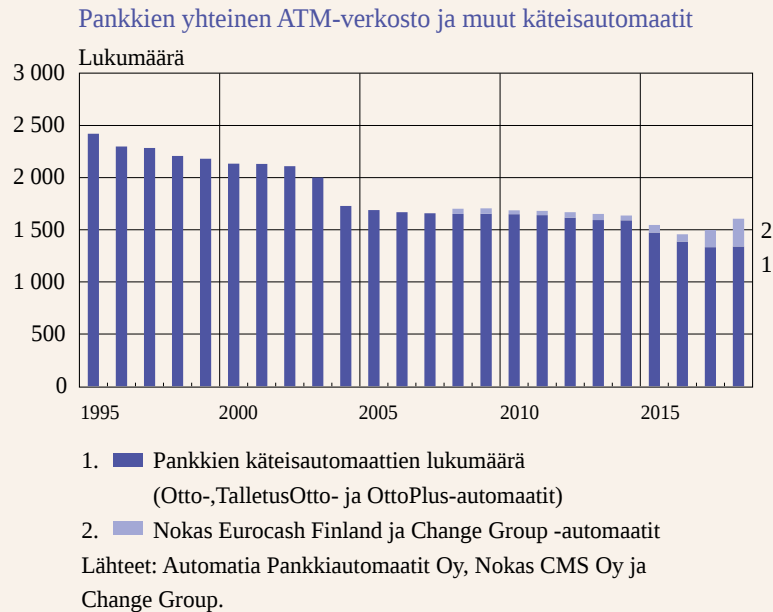

5. Käteinen tulisi hyväksyä maksutapana kansalaisen kannalta merkittävässä palveluissa.

Suomen Pankin kuluttajakyselyyn vastanneista 84 % oli tyytyväisiä käteisen saatavuuteen lokakuussa 2018. Tyytyväisten osuus on pysynyt vuoden 2017 tasolla.

Tyytyväisyys pankkiautomaattien määrään puolestaan kasvoi 4 prosenttiyksiköllä 66 prosenttiin. Vuoden 2018 lopussa automaatteja oli Automatialla 1 339 ja muilla palveluntarjoajilla 267, joten kotimainen käteisautomaattiverkko laajeni hieman edellisvuoteen verrattuna.

Kuvio 12.

Eurojärjestelmä esitteli toisen sarjan täydentävät 100 ja 200 euron setelit

Euroopan keskuspankki (EKP) julkaisi uusien 100 ja 200 euron setelien ulkoasut syyskuussa. 100 euron setelin tyyliisuintina ovat barokki ja rokokoo, ja 200 euron tyyliisuintana on 1800-luvun teräs- ja lasiarkkitehtuuri.

Uudet setelit ovat hiukan vanhoja kapeampia, mutta pituus on ennallaan. Näin uuden sarjan setelit mahtuvat paremmin lompakkoon, ja setelit voidaan erottaa toisistaan niiden pituuden perusteella. Suomen Pankki laskee setelit liikkeeseen 28.5.2019.

Suomen Pankille palautuvista 5, 10 ja 20 euron seteleistä vain muutama prosentti on ensimmäisen sarjan seteleitä. Vanhan sarjan 50 euron seteleiden kierrätys lopetettiin Suomen Pankin lajittelukoneilla syyskuussa.

Vuoden lopussa vajaa 70 % lajitteluun tulevista 50 euron seteleistä oli uutta sarjaa.

Suomen Pankki myi ylijäämäkolikoita valtiovarainministeriölle

[Eurokolikot \(suomenpankki.fi\)](http://suomenpankki.fi) kuuluvat edelleen kansalliseen toimivaltaan. Setelit taas kuuluvat EKP:n toimivaltaan.

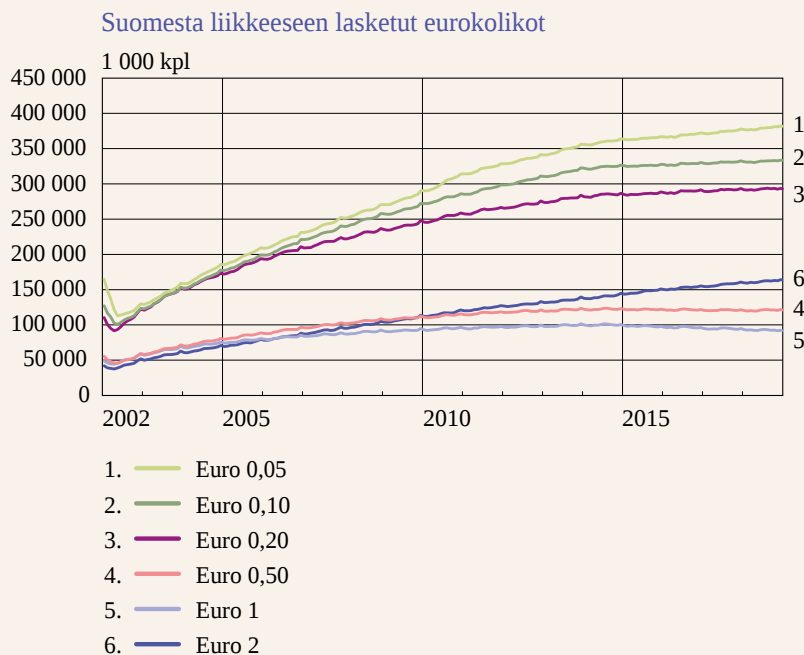
Suomessa valtiovarainministeriö lyö kolikot Suomen Pankin laskeman tarpeen mukaan ja myy ne nimellisarvosta Suomen Pankille liikkeeseen laskettaviksi. Vastaavasti Suomen Pankki voi myydä ylijäämäkolikkonsa valtiovarainministeriölle. Suomen Pankki on käyttänyt mahdollisuutta hyväkseen muutaman kerran euroaikana.

Vuonna 2018 Suomen Pankki myi valtiovarainministeriölle 1 ja 0,50 euron kolikoita, joita palautui Suomen Pankkiin enemmän kuin niitä laskettiin liikkeeseen. Sama ilmiö on nähtävissä myös muissa kuin 2 ja 0,05 euron kolikoissa.

Ylijäämäkolikoita voidaan toimittaa myös niitä tarvitseviin muihin euroalueen maihin. Vasta viimeisenä keinona ylimääräiset kolikot tuhotaan ja niiden materiaali kierrätetään.

Suomen Pankille kertyy esimerkiksi 0,01 ja 0,02 euron kolikoita, sillä nämä pikkusentit ovat käypiä maksuvälineitä myös Suomessa. Tuhoamisen sijaan näitä kolikoita on vaihdettu eri kolikkorahalajeihin Viron ja Latvian kanssa.

Kuvio 13.

Lähde: Suomen Pankki.

Oulun konttori sulkeutui maaliskuussa 2019

Suomen Pankki seuraa konttoreidensa rahavirtoja ja arvioi säännöllisesti konttoreidensa toimintaa.

Kesäkuussa Suomen Pankin johtokunta päätti sulkea Oulun konttorin 31.3.2019. Henkilöstön osalta sulkeminen toteutettiin eläkeratkaisuin ja siirtymisenä Vantaan konttoriin.

Oulun konttorin rahavirrat ovat pienentyneet tasaisesti, eikä käännettä ollut nähtävissä. Suomen Pankki ei kuitenkaan vetäydy Oulusta kokonaan, vaan pyrkii tarjoamaan pohjoissuomalaisille toimijoille työkaluja rahahuollon turvaamiseksi jatkossakin.

Sulkemispäätöksen jälkeen käynnistetyn projektin tavoitteena on ostaa tarvittavat rahahuollon palvelut yksityisiltä toimijoilta. Lisäksi Suomen Pankki tarjoaa rahahuollon osapuolille mahdollisuuden käyttää Notes Held To Order (NHTO) -säilytysjärjestelmää. NHTO-järjestelmässä oleva käteinen voidaan siirtää Suomen Pankin omistukseen erikseen sovitulla tavalla, eikä fyysistä rahaa tarvitse toimittaa Suomen Pankkiin säilytykseen.

Ratkaisuilla pyritään kehittämään rahan paikallista kiertoa edelleen. Jatkossa Suomen Pankin operatiivinen rahahuolto keskitetään Vantaan konttoriin.

Väärennösten määrä kasvoi hieman

Kierrosta löytyneiden [euroväärennösten \(suomenpankki.fi\)](https://www.suomenpankki.fi) määrä kasvoi hieman. Suomesta löytyi yhteensä 833 seteliväärennöstä ja 847 kolikkoväärennöstä.

Euroopan mittakaavassa väärennöksiä löytyy Suomesta vähän, ja yleisön luottamus setelistöön on perustellusti erittäin hyvä.

Uusien maksutapojen mahdollisuudet ja riskit

Turvalliset maksujärjestelmät ovat yhteiskunnan peruspilari. Suomen Pankin lakisääteisenä tehtävänä on huolehtia osaltaan maksu- ja rahoitusjärjestelmän luotettavuudesta ja tehokkuudesta sekä osallistua sen kehittämiseen. Maksamisen muutokset korostavat kyberturvallisuuden tärkeyttä ja vaativat kansalaisilta talouslukutaitoa.

Uudet digitaaliset teknologiat, maksutavat, maksujärjestelmät ja palveluntarjoajat muuttavat maksamista. Esimerkkejä näistä ovat erilaiset älypuhelimissa toimivat maksusovellukset ja pikamaksamista tarjoavat järjestelmät.

Uusissa ratkaisuissa maksaminen voi jakautua aiempaa useampaan palveluun, sulautua osaksi palvelua tai muuttua reaaliaikaiseksi. Muutokset korostavat kansalaisten hyvien talouden hallinnan taitojen tärkeyttä.

Maksuneuvosto kokoaa maksupalvelutoimijat

Suomen Pankki koordinoi maksuneuvostoa, joka tuo yhteen maksupalveluiden käyttäjiä ja tuottajia edustavat järjestöt, suurimmat pankit ja maksamispalveluista vastaavat viranomaiset.

Vuonna 2018 maksuneuvosto julkaisi e-kirjansen [Talouslukutaito 2020-luvulla \(pdf\)](#) ja perusti työryhmän selvittämään maksamisen reaaliaikaistumisen kehitystä Suomessa. Myös toukokuussa kahdennentoista kerran järjestetty [Maksufoorumi \(suomenpankki.fi\)](#) käsitteli maksamisen muutosta.

Ennalta ehkäisevää työtä häiriöitä ja kyberriskejä vastaan

Rahoitusjärjestelmän tulee toimia luotettavasti myös vakavissa häiriötilanteissa. Suomen Pankki on osallistunut aktiivisesti keskusteluun kansallisen varautumisen kehittämisestä.

Yksi tärkeä sähköisen maksamisen luotettavuuden osa-alue on kyberturvallisuudesta huolehtiminen. Suomen Pankki järjesti kyberturvallisuusaiheisen [pohjoismaisen konferenssin \(suomenpankki.fi/ sivu englanniksi\)](https://suomenpankki.fi/sivu/englanniksi) marraskuussa 2018.

Suomen Pankki tekee arvopaperimarkkinakaupan selvitys- ja toimitusjärjestelmien yleisvalvontaa yhteistyössä muiden viranomaisten ja markkinatoimijoiden kanssa. Vuonna 2018 Suomen Pankki mm. seurasi tiiviisti arvopaperikeskuksen uuden selvitysjärjestelmän toteuttamista ja tuotantoon ottamista.

Suomen Pankki kehittää maksu- ja selvitysjärjestelmäsimulaattoria. Sitä käytetään eurojärjestelmässä ja monissa maissa maksu- ja selvitysjärjestelmien tehokkaan toiminnan, riskien ja kehitysideoiden arvioinnissa ja tarkastelussa.

Vuonna 2018 Suomen Pankki järjesti kuudennentoista kerran kansainvälisen seminaarin maksu- ja selvitysjärjestelmien analyysin ja simulointien asiantuntijoille.

Maksujärjestelmien alueella tapahtuu

Suomen Pankki tuottaa asiakkailleen maksujärjestelmäpalveluita ja osallistuu aktiivisesti eurojärjestelmän maksu- ja selvitysjärjestelmien kehitysohjelmiin.

TARGET2 on eurojärjestelmän ylläpitämä maksujärjestelmä, jonka kautta pankit suorittavat maksuja toisilleen keskuspankissa sijaitsevien tiliensä välillä. Suomen Pankki tuottaa maksujärjestelmäpalveluita omissa TARGET2- Suomen Pankki -osajärjestelmässään, jossa tiliään piti vuoden 2018 lopussa 25 rahoituslaitosta.

TARGET2- Suomen Pankki -osajärjestelmä täytti kymmenen vuotta helmikuussa 2018. Päivittäisten maksujen lukumäärä järjestelmässä oli keskimäärin 1 660 ja niiden arvo 48 mrd. euroa. Tapahtumien lukumäärä ja arvo säilyivät edellisvuoden tasolla.

Suomen osuus koko TARGET2-järjestelmän maksuista oli lukumäärällisesti 0,5 % ja arvossa mitattuna 2,5 %. TARGET2:n lisäksi Suomen Pankki tuottaa maksujärjestelmäpalveluita TARGET2-Securities-järjestelmässä arvopaperikaupankäynnin selvitykseen tarvittaviin rahatileihin liittyen.

Uudistusprojekteja Suomessa ja eurojärjestelmässä

Suomen Pankki hallinnoi pankeille myönnettävien luottojen vakuuksia omissa vakuushallintajärjestelmissään. Suomen Pankki käynnisti vuoden 2018 alussa prosessiensa tehostamiseksi vakuushallintajärjestelmien jatkokehitysohjelman, jossa lainasaamisvakuuksien käsittelyä automatisoidaan. Ohjelman odotetaan valmistuvan kesällä 2019.

Suomen Pankki osallistui kolmeen eurojärjestelmän laajuiseen maksu- ja selvitysjärjestelmäprojektiin vuonna 2018. Loppuasiakkaiden reaaliaikaisten pikamaksujen taustalla tapahtuvan pankkien välisen katteensiirron mahdollistava TARGET Instant Payment Settlement (TIPS) -palvelu otettiin käyttöön marraskuun lopussa. Järjestelmässä on aluksi mukana vain muutamia pankkeja, mutta uusia osapuolia on liittymässä palveluun vuoden 2019 aikana.

TARGET2:n uudistaminen eteni suunnitelman mukaisesti osana TARGET2- ja TARGET2-Securities-järjestelmien yhdistämisprojektia. Projektissa järjestelmät yhtenäistetään toiminnallisesti ja teknisesti. Uudistus vaikuttaa siten merkittävästi kaikkiin TARGET2-osapuoliin ja keskuspankkeihin. Kaikki osapuolet siirtyvät käyttämään uutta järjestelmää yhtä aikaa marraskuussa 2021.

Keskuspankkien pankeille myöntämien luottojen vakuushallinnan yhtenäistämiseen pyrkivä Eurosystem Collateral Management System (ECMS) -projekti eteni myös suunnitellusti, ja uusi järjestelmä otetaan käyttöön vuonna 2022.

MONEY IN THE DIGITAL AGE

#DigitalMoney2018

Money in the Digital Age -konferenssi luotasi rahan tulevaisuutta

Digitalisaatio muokkaa rahoitusala ja talouden rakenteita. Keskuspankin on tärkeää ymmärtää muutosta ja sitä, miten se vaikuttaa keskuspankin omiin tehtäviin.

Suomen Pankki järjesti kesäkuussa 2018 kolmiosaisen ja -päiväisen konferenssisarjan *Raha digitaalisella aikakaudella (Money in the Digital Age)*.

Sarjan ensimmäinen osa keskittyi aiheen akateemiseen tutkimukseen, toinen digitaalisen keskuspankkirahan teemaan ja kolmas rahoitusalan rakenteiden laajempaan muutokseen ja uusiin toimintatapoihin.

Osioiden kohderyhmät vaihtelivat tutkijoiden piiristä keskuspankkiireihin ja edelleen laajemmin kaikkiin rahoitusalan yksityisiin ja julkisiin toimijoihin.

Politiikkatoimia tekniikan ja innovaatioiden avuksi

[Akateeminen konferenssi \(suomenpankki.fi / sivu englanniksi\)](https://suomenpankki.fi/sivu/englanniksi) järjestettiin yhteistyössä CEPR-verkoston kanssa. Konferenssi keskittyi siihen, tarvitaanko rahoitusallalla politiikkatoimia uuden tekniikan ja innovaatioiden yhteiskunnallisten hyötyjen saamiseksi esiin. Lisäksi konferenssissa esiteltiin uusia rahateoriaa ja tietotekniikkaa yhdistäviä tutkimuksia.

Pääpuhujina tilaisuudessa olivat professori **Bengt Holmström** ja Kansainvälisen järjestelypankin (BIS) tutkimusyksikön johtaja **Hyun Song Shin**. Holmström puhui rahamarkkinoiden sekä julkisen ja yksityisen rahan luonteesta ja Shin kryptovarojen periaatteellisista haasteista taloustieteen näkökulmasta.

Esiteltyjen tutkimusten muita teemoja olivat digitalisaation mukanaan tuomat rahoituksen ja rahapolitiikan välittymisen muutokset. Esiteltiin myös tutkimuksia, miten uudet rahoitusmuodot, kuten joukkorahoitus ja virtuaalirahakkeiden liikkeeseenlasku (*Initial Coin Offering, ICO*), vaikuttavat rahoitusmarkkinoiden toimintaan ja yrittäjien kannustimiin.

Tarvitaanko digitaalinen keskuspankkiraha yleisön käyttöön?

[Konferenssisarjan toinen osa \(suomenpankki.fi/ sivu englanniksi\)](#) oli suunnattu keskuspankeille. Pääkysymyksenä oli, tulisiko keskuspankin tulevaisuudessa tarjota rahaa digitaalisessa muodossa myös yleisön käyttöön.

Tilaisuudessa keskusteltiin keskuspankkien mandaatista, mahdollisuuksista ja tavoitteista digitaalisen keskuspankkirahan liikkeeseenlaskun suhteen.

Kansainvälisen järjestelypankin (BIS) maksu- ja markkinainfrastruktuurikomitean sihteeristön puheenjohtaja **Morten Bech** esitteli yleiskuvan digitaalisen keskuspankkirahan hankkeista maailmalla. Tilaisuus oli jatkumoa Norjan ja Ruotsin keskuspankkien aikaisemmin järjestämille samaa aihepiiriä käsitelleille työpajoille, ja tästä syystä esityksissä painottui pohjoismaalainen sähköisen maksamisen näkökulma.

Innovaatiot uudistavat finanssialaa

Konferenssin päätöspäivän teema oli [pankkitoiminta digitaalisella aikakaudella \(suomenpankki.fi/ sivu englanniksi\)](#). Kyseessä oli julkinen, laajemmalle osallistujajoukolle suunnattu tilaisuus, joka keräsi Finlandia-taloon noin 130 osallistujaa.

Alustuksissa näkemyksiään esittelivät rahoitusalan johtavat kansainväliset uudistajat, kuten BBVA, AliPay, Klarna ja ClearBank. Mukana oli perinteisiä tehtäviä uudella tapaa hoitavia toimijoita, kokonaan uusia toimintamalleja käyttäviä yrityksiä ja suurten teknologiayhtiöiden avauksia tällä alueella.

Tulevaisuuden haasteena on, kuinka perinteisten toimijoiden kokemus ja toiminnan vakaus voidaan yhdistää tulokkaiden innovatiiviseen ja ketterään kulttuuriin.

Konferenssi tarjosi myös esimerkkejä kokonaan uudentyyppisistä teknologioista, joita finanssialalla voidaan hyödyntää. Tällaisia ovat mm. kasvojen tunnistus maksamisessa ja pilvipohjaiset pankkien taustajärjestelmät.

Toimialan edustajien esitelmien lisäksi näistä aiheista kuultiin paneelikeskustelu, jossa keskustelijoina oli johtajia kolmesta suurimmasta Suomessa toimivasta liikepankista (OP, Nordea ja Danske Bank). Liikepankit ovat valmiita ottamaan käyttöön uutta teknologiaa ja uusia toimintamalleja sillä ehdolla, että liiketoiminta kehittyy yhä asiakaslähtöisempään ja vastuullisempaan suuntaan.

Konferenssien sarja oli osa Suomen Pankin digitalisaatioprosessin työohjelmaa, ja se toteutettiin eri osastojen yhteistyönä. Samalla Suomen Pankki julkaisi kolmen blogikirjoituksen sarjan digitalisaation vaikutuksesta rahoitusmarkkinoihin ja sen toimijoihin. Blogeissa käsitellään [keskuspankin roolia digitalisoituvassa maailmassa \(eurojatalous.fi\)](#), [kryptovaroja \(eurojatalous.fi\)](#) ja sitä, mitä on [raha digitaalisella aikakaudella \(eurojatalous.fi\)](#).

Varallisuuden hallinta ja vastuullisuus

82	Suomen Pankin varallisuuden hallinta
89	Taloudellisten riskien hallinta
96	Uusi strategia keskittyy vakauteen ja vaikuttamiseen
99	Johtokunnan työnjako
102	Osaava, hyvinvoiva henkilöstö ja tulevaisuuden talousvaikuttajat
104	Budjetti ja operatiiviset kustannukset
110	Päästöjen vähentämistä ja ympäristöyhteistyötä
114	Ilmastonmuutos on rahoitusvakausriski

Varallisuuden hallinta ja vastuullisuus

26.4.2019

Suomen Pankin sijoitustoiminnan tavoitteena on täyttää keskuspankille asetetut vaatimukset varallisuuden likvidiyydestä, turvallisuudesta ja tuotosta. Pankki huomioi tavoitteisiin pyrkiessään sijoitustoiminnan riskit ja vastuullisuusnäkökulmat.

Suomen Pankin sijoitustoiminta turvaa rahoitusvarallisuuden arvon ja kyvyn tukea pankkijärjestelmän maksuvalmiutta tarvittaessa. Suomen Pankin vakavaraisuus riittää kattamaan sen tehtävien hoitamisesta aiheutuvat riskit.

Vuonna 2018 Suomen Pankin rahoitusvarallisuus oli noin 11,5 mrd. euroa. Se koostui suorista valuutta- ja euromääräisistä korkosijoituksista, osake- ja kiinteistörahastosijoituksista, kultavarannosta sekä Kansainvälisen valuuttarahaston erityisten nosto-oikeuksien määräisistä eristä (SDR).

Ympäristökysymykset ja sosiaalinen vastuu näkyvät toiminnassa

Suomen Pankki huomioi sijoitustoiminnassaan ympäristöön ja sosiaaliseen vastuuseen liittyvät kysymykset. Vuonna 2018 Pankki otti käyttöön päivitetyn vastuullisen sijoitustoiminnan strategian. Se myös osallistuu aktiivisesti aihepiirin yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Suomen Pankin oman toiminnan suurin ympäristörasitus syntyy kiinteistöistä, rahahuollosta ja matkustamisesta. Päästöjä on saatu pienemmäksi muuttamalla toimintatapoja ja uudistamalla teknologiaa. Lisäksi Suomen Pankki on aloittanut ympäristöyhteistyön Euroopan muiden keskuspankkien kanssa.

Ilmastonmuutoksen aiheuttamat riskit on tunnustettava ja tunnistettava

Ilmastonmuutoksen aiheuttamia rahoitusvakauriskejä on kahdenlaisia: sään ääri-ilmiöiden synnyttämät aineelliset tappiot ja suuripäästöisten liiketoimintamallien poistumisen aiheuttamat siirtymäriskit. Vuonna 2018 Suomen Pankki liittyi keskuspankkien ja valvontaviranomaisten verkostoon, jonka tavoitteena on tunnistaa ilmastonmuutokseen liittyviä riskejä ja lisätä kestävä rahoituksen edellytyksiä.

Suomen Pankin varallisuuden hallinta

Suomen Pankki sijoittaa ja hallinnoi rahoitusvarallisuuttaan keskuspankkitaavoitteiden mukaisesti ottaen huomioon sijoitustoiminnan riskit ja sijoitustoimintaan liittyvät vastuullisuusnäkökulmat.

Suomen Pankin sijoitustoiminnan tavoitteena on täyttää keskuspankille asetetut vaatimukset varallisuuden likvidiydestä, turvallisuudesta ja tuotosta.

Sijoitustoiminnalla turvataan rahoitusvarallisuuden arvo sekä tarvittaessa Suomen Pankin kyky tukea pankkijärjestelmän maksuvalmiutta. Rahoitusvarallisuuden likvidiys varmistetaan likvideimpien valtionlainojen vähimmäismäärillä, joilla taataan Suomen Pankin kyky tarjota likviditeettiä äkillisiin rahapolitiikkatarpeisiin kaikissa olosuhteissa.

Suomen Pankki hallinnoi rahoitusvarallisuuttaan vastuullisesti ja osallistuu aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun vastuullisuuden huomioimisesta rahoitusmarkkinoilla sekä keskuspankkien sijoitustoiminnassa (ks. esimerkiksi [pääjohtaja Olli Rehnin puhe ilmastonmuutoksesta kesäkuussa 2018 \(englanniksi\)](#) ja [Euro & talous -blogikirjoitus Suomen Pankin sijoitustoiminnasta \(englanniksi\)](#)).

Lisäksi Suomen Pankki kuuluu [keskuspankkien ja valvontaviranomaisten verkostoon \(verkkosivu englanniksi\)](#), jossa arvioidaan vihreään rahoitukseen liittyviä teemoja.

Vastuullinen sijoitustoiminta Suomen Pankissa

Suomen Pankki ottaa suorien korkosijoitusten vastuullisuusstrategiassa poissulkumenetelmällä huomioon [YK:n Global Compact -periaatteet \(verkkosivu englanniksi\)](#) kestävästä, korruptionvastaisesta ja ihmisoikeuksia kunnioittavasta yritysvastuusta.

Suomen Pankki hyödyntää sijoitusten toteutuksessa ja hallinnoinnissa ulkopuolisen palveluntarjoajan analyysejä sijoituskohteista, jotka eivät täytä asetettuja vastuullisuuskriteereitä. Palveluntarjoajan tekemän analyysin jälkeen Suomen Pankki tekee lopullisen päätöksen sijoitustoiminnan ulkopuolelle jätettävistä kohteista. Yritystason vastuullisuusanalyysin lisäksi Suomen Pankin sijoitustoiminnan vastuullisuus näkyy sijoituksina vihreisiin, yhteiskunnallisiin ja kestävän kehityksen velkakirjoihin sekä kehityspankkien liikkeeseen laskemiin velkakirjoihin.

Rahastosijoituksia koskevan vastuullisuusstrategian mukaan Suomen Pankki tekee sijoituksia ainoastaan sellaisiin rahastoihin, joita hallinnoivat rahastoyhtiöt ovat vahvasti ja läpinäkyvästi sitoutuneet vastuullisuuteen ja sen edistämiseen. Lisäksi Suomen Pankki odottaa rahastoyhtiöiden vaikuttavan sijoittamiinsa yrityksiin niin, että vastuullisuusnäkökohdat otetaan niissä huomioon.

Suomen Pankki hallinnoi yhteensä 11 553 milj. euron rahoitusvarallisuutta, joka koostuu suorista valuutta- ja euromääräisistä korkosijoituksista, osake- ja kiinteistörahastosijoituksista, kultavarannosta sekä Kansainvälisen valuuttarahaston erityisten nosto-oikeuksien määräisistä eristä (SDR).

Valuuttamääräiset korkosijoitukset koostuvat Yhdysvaltain dollareista (USD), Englannin punnista (GBP) sekä Japanin jeneistä (JPY). Ne muodostavat valuuttavarannon yhdessä SDR-osuuden kanssa.

Taulukko 1.

Suomen Pankin rahoitusvarallisuus	31.12.2018 Milj. euroa	31.12.2017 Milj. euroa
Kulta	1 767	1 706
Valuuttavaranto	5 942	5 567
SDR	460	331
USD-määräiset korkosijoitukset	4 271	4 053
GBP-määräiset korkosijoitukset	729	733
JPY-määräiset korkosijoitukset	482	449
EUR-korkosijoitukset	3 011	6 232
Osakesijoitukset	727	670
Kiinteistösijoitukset	106	10
Yhteensä	11 553	14 184

Lähde: Suomen Pankki.

Suomen Pankin johtokunta päättää Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden määrän [eurojärjestelmän keskuspankkien nettorahoitusvaroja koskevan sopimuksen](#) (*Agreement on Net Financial Assets, ANFA*) puitteissa.

ANFA-sopimuksella säädellään eurojärjestelmän keskuspankkien kansallisten tehtävien hoitoon liittyviä sijoituksia. Nykytilanteessa ANFA-sopimus ei ole määrällisesti rajoittava, vaan Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden koko määräytyy keskuspankkitehtävien ja sijoituspoliittisten näkökohtien perusteella. Vuonna 2018 Suomen Pankin rahoitusvarallisuutta pienennettiin sijoituspoliittisista syistä kahdessa vaiheessa yhteensä 3 mrd. eurolla.

Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden riskit muodostuvat markkina-, luotto- ja likviditeettiriskistä sekä sijoitustoiminnan toteutukseen liittyvistä operatiivisista riskeistä.

Sijoituksille ja sijoitustoiminnalle asetetut riskirajoitteet varmistavat, että rahoitusvarallisuus on sijoitettu turvallisesti.

Korkosijoitukset

Suomen Pankin korkosijoitusvarallisuus on sijoitettu valtioiden velkakirjoihin (45 %), valtiosidonnaisiin velkakirjoihin (26 %), katettuihin velkakirjoihin (9 %), yritysten liikkeeseen laskemiin velkakirjoihin (9 %) ja käteisinstrumentteihin (10 %).

Korkosijoituksista 67 % oli sijoitettu AAA- ja AA+-luottoluokituksen velkakirjoihin, ja sijoitusten alin luottoluokitus oli BBB+ (0,7 %). Korkosijoitusten kokonaisduraatio oli vuoden 2018 lopussa 1,8 vuotta.

Korkomarkkinoilla vuosi 2018 oli kahtalainen. Alkuvuonna talouden kasvunäkymät näyttivät hyviltä niin Euroopassa kuin Yhdysvalloissakin. Volatiliteetti kuitenkin kasvoi ja talousnäkymät heikentyivät loppuvuotta kohti, kun talouspoliittiset riskit, Yhdysvaltojen protektionistinen kauppapolitiikka sekä vaikeudet Ison-Britannian brexit-neuvotteluissa lisäsivät epävarmuutta ja kasvattivat korkomarkkinoiden riskipremioita.

Kasvanut epävarmuus ja Euroopan keskuspankin (EKP) kevyenä pysynyt rahapolitiikka pitivät euroalueen korkotason alhaisena ja korkean luottoluokituksen valtionlainojen korot osalta edelleen negatiivisena. Tämä näkyi Suomen Pankin euromääräisten korkosijoitusten tuotoissa, jotka olivat -17,3 milj. euroa vuodelta 2018.

Yhdysvalloissa inflaatio kiihtyi ja työttömyysaste laski alle 4 prosentin vahvan talouskasvun vetämänä vuonna 2018. Yhdysvaltain keskuspankki jatkoi asteittaisia koronnostoja, mutta yleinen korkotaso alkoi loppuvuonna laskea markkinatoimijoiden huolestuttua talouskasvun jatkumisesta.

Loppuvuoden korkomuutos heijastui positiivisesti Suomen Pankin Yhdysvaltain dollarin määräisten sijoitusten korkotuottoihin. Vuonna 2018 niitä kertyi 70,6 milj. euroa. Englannin punnan määräisten sijoitusten korkotuotto oli 2,5 milj. euroa ja Japanin jenin määräisten sijoitusten 0,0 milj. euroa.

Euro vahvistui valuuttamarkkinoilla vuoden 2018 alussa erityisesti suhteessa Yhdysvaltain dollariin. Suunta kuitenkin kääntyi keväällä, kun euroalueen talouskasvu osoitti heikentymisen merkkejä ja Yhdysvaltain keskuspankki muutti rahapolitiikkaviestintäänsä aiempaa kiristävämmäksi.

Euron heikentymisellä suhteessa Yhdysvaltain dollariin oli merkittävin vaikutus Suomen Pankin valuuttavarannon arvonmuutokseen, joka oli 215 milj. euroa positiivinen.

Muiden valuuttavarantovaluuttojen osalta euro heikentyi suhteessa Japanin jeniin ja vahvistui marginaalisesti suhteessa Englannin puntaan vuoden 2018 aikana.

Valuuttakurssiriski on Suomen Pankin valuuttamääräisen korkosijoitusvarallisuuden merkittävin riski, ja valuuttavarannon suuruus on mitoitettu keskuspankkitehtävien edellyttämälle tasolle. Valuuttavarannon arvomuutos on seurausta avoimesta valuuttakurssipositioista, joka tukee keskuspankkitehtävien hyvää hoitoa. Valuuttavarannon tavoitekooko ja jakautuminen eri valuuttoihin määritetään lähtökohtaisesti kolmen vuoden välein.

Rahastosijoitukset

Suomen Pankki käyttää sijoitustoiminnan tukena *Asset Liability Management* -tasehallintakehikkoa (ALM), joka tunnistaa varallisuuden ja sen rahoittamiseen käytettävien erien luonteet.

Suomen Pankin rahastosijoitukset ovat osa pitkäaikaista sijoitustoimintaa, missä sijoituksilla on muuhun rahoitusvarallisuuteen verrattuna korostunut tuotto-odotus ja alhaisempi likviditeettivaatimus.

Rahastosijoitukset on tehty kehittyneiden maiden osakeindeksirahastoon, eurooppalaisiin kiinteistörahastoihin ja pörssinoteerattuihin ETF-kiinteistörahastoihin. Suomen Pankki kasvatti osake- ja kiinteistösijoitusten allokaatiota suunnitelman mukaisesti vuonna 2018.

Osakemarkkinoilla Yhdysvaltojen protektionistinen kauppapolitiikka ja keskuspankin kiristynyt rahapolitiikka näkyivät globaalien osakeindeksien heikkona kehityksenä erityisesti loppuvuonna 2018. Alkuvuoden kurssinousu muuttui Euroopassa laskuksi toisella vuosipuoliskolla, ja myös Yhdysvalloissa osakekurssit laskivat vuoden loppuksi.

Suomen Pankin osakerahastosijoitusten tuotto oli –43 milj. euroa vuonna 2018. Osakkeiden lasku ja epävarmat talousnäkymät heijastuivat myös Suomen Pankin kiinteistösijoituksiin, joiden tuotto oli –3 milj. euroa vuodelta 2018.

Rahoitusvarallisuuden kokonaistuotto ja riskit

Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden kokonaistuotto vuonna 2018 oli 2,9 % eli 224 milj. euroa. Rahoitusvarallisuuden korkosijoituksille on asetettu strateginen tavoiteallokaatio ja valuuttakohtaiset tavoiteduraatiot, joista voidaan poiketa sijoitustoiminnassa aktiivisin kannanotoin ennalta asetettujen liikkumarajojen ja riskirajoitteiden mukaisesti.

Korkosijoitussalkkujen tuottoa verrataan keskuspankkitalvoitteiden mukaisiin indekseihin. Vuonna 2018 sijoitukset tuottivat 0,08 % eli 5,7 milj. euroa lisätuottoa vertailuindekseihin suhteutettuna.

Taulukko 2.

Suomen Pankin oman rahoitusvarallisuuden tuotto* vuosina 2018 ja 2017	2018		2017	
	%	Milj. euroa	%	Milj. euroa
Korko	0,8	56	0,2	24
Valuuttojen arvonmuutos	3	215	-5,3	-633
Osake	-5,3	-43	8,7	38
Kiinteistö	-0,2	-3	-0,1	0
Yhteensä	2,9	224	-4,6	-572

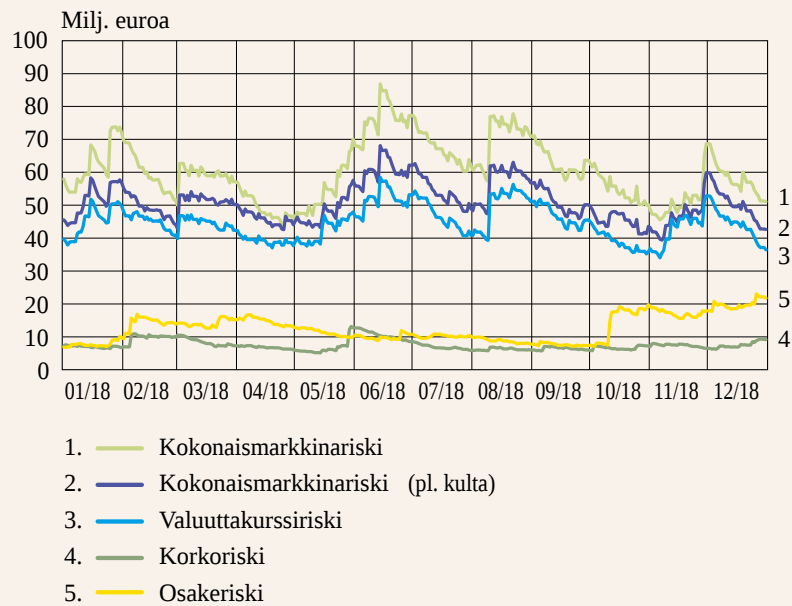
* Ilman kultaa ja erityisiä nosto-oikeuksia.

Lähde: Suomen Pankki.

Rahoitusvarallisuuden markkinariski (VaR 99 %, 1 pv) vaihteli 47 miljoonasta eurosta 87 miljoonaan euroon vuonna 2018.

Kuvio 14.

Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden markkinariskin
VaR-luvut vuonna 2018*

* Päivän ajanjakso, 99 prosentin luottamustaso.

Lähde: Suomen Pankki.

EKP:n valuuttavaranto-osuus

Suomen Pankki hallinnoi osuutta Euroopan keskuspankin valuuttavarannosta yhdessä Viron keskuspankin kanssa. EKP:n valuuttavaranto on jaettu eurojärjestelmän kansallisille keskuspankeille hallinnoitavaksi pääoma-avaimen mukaisin osuuksin.

EKP:n valuuttavarannon hallinnoinnissa korostuvat turvallisuus ja likvidiystavoitteet, sillä varannon keskeisenä tarkoituksena on taata riittävät resurssit eurojärjestelmän mahdollisiin valuuttainterventioihin.

Suomen ja Viron yhdistetyistä valuuttavaranto-osuuksista koostuvan Yhdysvaltain dollarin määräisen varanto-osuuden arvo oli vuoden 2018 lopussa 1 036 milj. euroa (Lisätietoja EKP:n valuuttavarannon hoidosta on saatavissa EKP:n vuosikertomuksesta).

Taloudellisten riskien hallinta

26.4.2019

Rahapolitiikan toteuttaminen sekä rahoitusjärjestelmän vakauden ja toimivuuden turvaaminen ovat keskuspankin ydintehtäviä. Tehtävien toteuttamiseen sisältyy taloudellisia riskejä, joihin Suomen Pankki on varautunut huolehtimalla taseen vahvuudesta. Suomen Pankin vakavaraisuus riittää kattamaan sen tehtävien hoitamisesta aiheutuvat riskit.

Suomen Pankki vähensi korkosijoitusten määrää vuoden 2018 aikana. Pitkäaikaista sijoitusvarallisuutta kasvatettiin suunnitelman mukaisesti. Rahapolitiikan osto-ohjelmat lisäsivät taseen rakenteellista korkoriskiä. Valuuttariski säilyi edelleen Suomen Pankin merkittävimpänä taloudellisena riskinä.

Sijoitustoiminnassa ja rahapolitiikan toteuttamisessa syntyy riskejä

Vuoden 2018 lopussa Suomen Pankin rahoitusvarallisuus oli noin 11 mrd. euroa. Se koostuu kulta- ja valuuttavarannosta, euromääräisistä korkosijoituksista sekä osake- ja kiinteistösijoituksista. Valuuttavarannon koko on mitoitettu keskuspankkitehtävien edellyttämälle tasolle.

Suomen Pankki vähensi euromääräisiä korkosijoituksia 3 mrd. eurolla vuoden 2018 aikana. Osake- ja kiinteistövarallisuuden kasvattamista pankki jatkoi pitkäaikaisen sijoitustoiminnan suunnitelman mukaisesti.

Rahapoliittisten saatavien riski vastaa lähtökohtaisesti [pääoma-avaimen \(verkkosivu englanniksi\)](#) mukaista osuutta kansallisten keskuspankkien kokonaissaatavista. Vuonna 2018 Suomen Pankin osuus oli 1,785 %. Kansalliset keskuspankit kantavat itse julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelman valtionlainojen riskit.

Eurojärjestelmän rahapoliittisten operaatioiden määrä kasvoi vuoden 2018 aikana noin 235 mrd. euroa. Kasvu johtui laajennetun omaisuuserien osto-ohjelman toteuttamisesta. Suomen Pankin osuus rahapoliittisista saatavista kasvoi noin 4 mrd. eurolla.

Taulukko 3.

Suomen Pankin rahoitusvarallisuus ja osuus rahapoliittisista saatavista	31.12.2018 Milj. euroa	31.12.2017 Milj. euroa
Rahoitusvarallisuus	11 553	14 184
Kulta	1 767	1 706
Valuuttavaranto	5 942	5 567
Euromääräiset korkosijoitukset	3 011	6 232
Osakesijoitukset	727	670
Kiinteistösijoitukset	106	10
Osuus rahapoliittisista saatavista	54 201	50 311
Rahoitusoperaatiot	13 108	13 642
Kohdennetut luotto-operaatiot ¹	12 830	13 438
Muut rahoitusoperaatiot ¹	277	204
Laajennetun osto-ohjelman velkakirjat	39 789	35 100
Suomen valtionlainat ja valtiosidonnaiset lainat	28 308	25 168
Yhteiseurooppalaisten instituutioiden lainat ¹	4 007	3 640
Katetut lainat ¹	4 295	3 944
Yrityslainat ¹	3 178	2 349
Lopetetut ohjelmat	1 305	1 569

Taulukko 3.

Suomen Pankin rahoitusvarallisuus ja osuus rahapoliittisista saatavista	31.12.2018 Milj. euroa	31.12.2017 Milj. euroa
Rahoitusvarallisuus	11 553	14 184
Arvopaperimarkkinaohjelma ¹	1 208	1 472
Katettujen lainojen osto-ohjelmat	97	97
Yhteensä	65 754	64 496

1) Pääoma-avainosuus (1,785 %) kansallisten keskuspankkien yhteismäärästä

Suomen Pankin saatavien kokonaismäärä vuoden 2018 lopussa oli [112 mrd. euroa \(pdf\)](#). Tästä merkittävä osa eli 45 mrd. euroa koostui [eurojärjestelmän sisäisistä saatavista \(eurojatalous.fi\)](#).

Riskienhallintaa hajauttamalla

Suomen Pankin taloudelliset riskit muodostuvat markkina-, luotto- ja likviditeettiriskeistä. Markkinariskit ovat esimerkiksi valuuttakurssien, korkojen ja osakehintojen epäsuotuisia muutoksia.

Valuutariski aiheuttaa suurimmat vaihtelut [rahoitusvarallisuuden](#) arvoon. Suomen Pankki hajauttaa riskiä sijoittamalla Yhdysvaltain dollareiden lisäksi Englannin puntaan ja Japanin jeniin. IMF-saamisten kautta Suomen Pankin valuuttariski hajautuu myös Kiinan juaniin.

Strateginen vertailuindeksi ohjaa sijoitustoiminnan korko- ja luottoriskin ottoa yhdessä hienojakoisen rajoitekehikon kanssa. Näin Suomen Pankki varmistaa sijoitusten korkean likviditeetin sekä riittävän hajautuksen omaisuuslajien, maiden, maturiteettien ja liikkeeseenlaskijoiden välillä. Sijoitukset painottuvat korkean luottokelpoisuuden velkakirjoihin.

Suomen Pankki sijoittaa tasehallintakehikon mukaisesti osan omista varoistaan hajauttamalla hyvin kansainvälisille osake- ja kiinteistömarkkinoille. Sijoitukset tehdään epäsuorina, ja ne hajauttavat taseen muita riskejä.

Rahapolitiikan osto-ohjelmien toteuttamisessa keskuspankit noudattavat koko eurojärjestelmää koskevia kelpoisuusvaatimuksia ja muita riskienhallintaan liittyviä linjauksia.

Vastuulliset, luotettavat ja vakavaraiset kumppanit

Suomen Pankki hallinnoi rahoitusvarallisuuttaan [vastuullisesti](#). Pankki rajaa suorien korkosijoitusten sallittuja vastapuolia vastuullisuuskriteerien avulla.

Palveluntarjoajien vastuullisuus- ja luotettavuusarviointit korostuvat myös epäsuorassa sijoitustoiminnassa.

Eurojärjestelmä toteuttaa rahoitusoperaatiot vakavaraisten vastapuolten kanssa riittäviä vakuuksia vastaan.

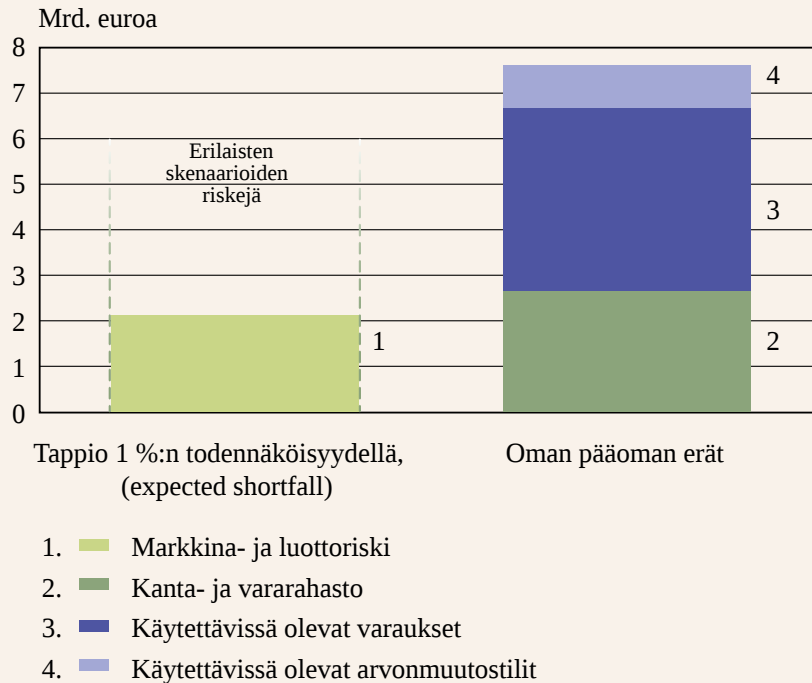
Kokonaisriskiarvio nousi lievästi

Suomen Pankki mittaa taseen kokonaisriskejä vakiintuneita, tilastollisia menetelmiä käyttäen. Riskiarviota täydentävät stressitestit, jotka kuvaavat mahdollisten mutta epätodennäköisten skenaarioiden aiheuttamia tappioita.

Suomen Pankki käyttää kokonaisriskiarviona seuraavan vuoden aikana 1 %:n todennäköisyydellä tapahtuvaa tappiota (ns. *expected shortfall*). Vuoden 2018 lopussa kokonaisriskiarvio oli 2,1 mrd. euroa.¹⁾

Kuvio 15.

Suomen Pankin kokonaisriskit ja oma pääoma ilman kullan riskiä ja kullan arvonmuutostilejä

Lähde: Suomen Pankki.

Riskiarvio on noussut lievästi vuoden takaisesta mallitarkennusten vuoksi. Suomen Pankki siirtyi vuoden 2018 aikana käyttämään riskilaskennassa jakaumaolettamia, jotka ennustavat aiempaa suurempia tappioita.

Suomen Pankki hyödyntää rahapolitiikan luottoriskin arvioinnissa EKP:n tuottamaa sisäistä riskiraportointia, jota kehitetään jatkuvasti eurojärjestelmän riskienhallintakomitean johdolla.

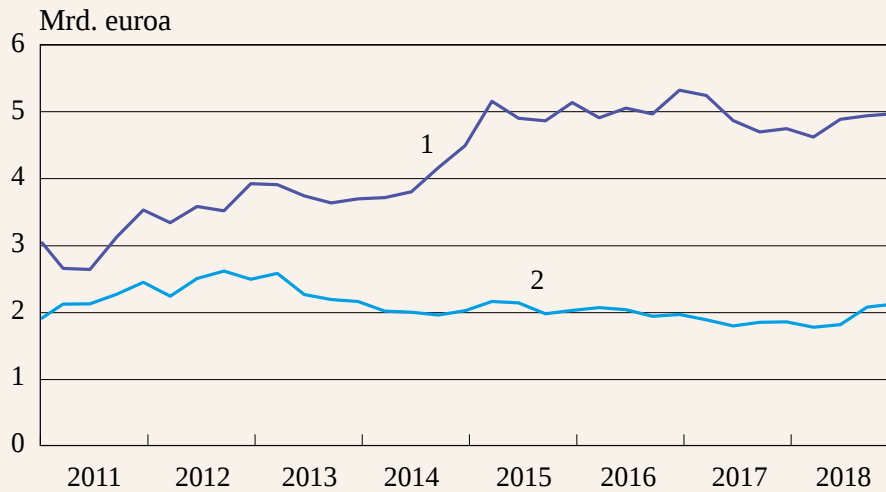
Taseen riskipuskurit kattavat riskit

Vuoden 2018 lopussa tappioihin oli käytettävissä arvonmuutostilejä 0,9 mrd. euroa ja varauksia 4,0 mrd. euroa. Kanta- ja vararahaston määrä oli 2,7 mrd. euroa.

Riskipuskurit vahvistuivat vuonna 2018 varausten kasvatuksen sekä valuuttavarannon arvon nousun myötä. Suomen Pankin vakavaraisuus riittää kattamaan sen tehtävien hoitamisesta aiheutuvat riskit.

Kuvio 16.

Riskien ja riskipuskurien kehitys ilman kultaa ja kullan arvonmuutostiliä

1. — Käytettävissä olevat varaukset ja arvonmuutostilit
2. — Tappio 1 %:n todennäköisyydellä

Lähde: Suomen Pankki.

Rahapolitiikan epätavanomaiset toimet kasvattivat korkoriskiä

Eurojärjestelmän rahapolitiikan epätavanomaiset toimet ovat aiheuttaneet Suomen Pankin taseeseen rakenteellisen korkoriskin. [Laajennetulla omaisuuserien osto-ohjelmalla](#) ja [kohdennetuilla luotto-operaatioilla](#) luotu likviditeetti näkyy taseen vastattavaa-puolella keskuspankkitalletusten kasvuna.

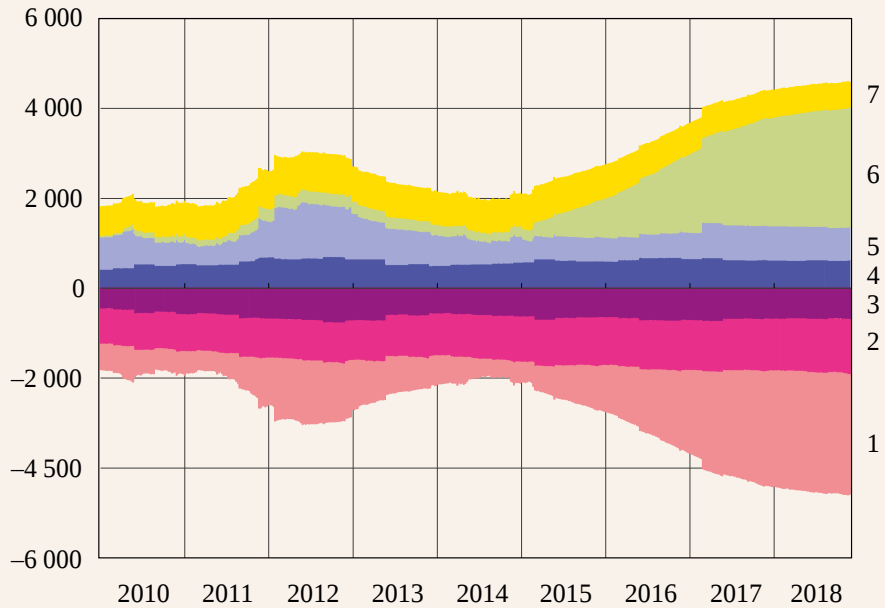
Eurojärjestelmä päättää talletuksille maksettavan korkotason rahapoliittisin perustein. Korkopäätös vaikuttaa välittömästi Suomen Pankin korkokustannuksiin. Rahapoliittiset saatavat ovat sen sijaan pääosin kiinteäkorkoisia. Täten talletuksille maksettavan koron nosto heikentää Suomen Pankin korkokatetta.

Rakenteellinen korkoriskiasema purkaantuu kiinteäkorkoisten rahapolitiikkasijoitusten eräntymisten myötä. Eräntyvien velkakirjojen uudelleensijoittaminen pitää kuitenkin yllä riskiasemaa.

Kuvio 17.

Eurojärjestelmän tase-erien kehitys

Mrd. euroa

1. Euromääräiset talletukset
2. Setelistö
3. Oman pääoman erät
4. Valuuttanettosaatavat ja kulta
5. Rahoitusoperaatiot
6. Rahapolitiikan osto-ohjelmat
7. Muut varat, netto

Lähde: Euroopan keskuspankki.

Neljännesvuosittaiset päivitykset taloudellisiin riskilukuihin löytyvät suomenpankki.fi-sivuston [riskienhallinnan ja -valvonnan](#) sivulta.

1) Kokonaisriskiarvio ei sisällä kullan hintariskiä, koska kullan arvonmuutostili kattaa merkittävän arvon laskun. Kullan riskin huomioon ottaminen kasvattaa kokonaisriskiarvion 2,4 mrd. euroon.

Uusi strategia keskittyy vakauteen ja vaikuttamiseen

26.4.2019

Suomen Pankki rakentaa taloudellista vakautta. Vakaa hintataso, turvalliset maksujärjestelmät ja luotettava rahoitusjärjestelmä edistävät kestäväää talouskasvua, työllisyyttä ja suomalaisten hyvinvointia.

Suomen Pankin visiona on, että pankki tunnetaan eteenpäin katsovana ja tehokkaana keskuspankkina sekä rakentavana ja vaikutusvaltaisena eurojärjestelmän jäsenenä.

Lähitulevaisuuden haasteet

Vuoden 2018 strategiakerroksen tuloksena oli arvio, että Suomen Pankin toiminnan kannalta keskeisimmät lähivuosien haasteet liittyvät neljään kokonaisuuteen:

- *Rahapolitiikan normalisointi* finanssikriisin jäljiltä on haaste koko eurojärjestelmälle. Rahapolitiikan strategiaa ja välineitä on kehitettävä tilanteessa, jossa toimintaympäristö haastaa rahapolitiikan mallinnuksen ja makrotaloustieteen teorialat.
- *Rahoitusvakauden turvaamisen* merkitys korostuu. Suomen rahoitusmarkkinoilla on vahvat kansainväliset kytkökset ja kotitalouksien velkaantuminen on kasvanut. Suomen pankkisektorin koko kasvoi merkittävästi vuonna 2018. Pankkisektorin ulkopuolisten toimijoiden rooli rahoitusmarkkinoilla on haasteellista makrovakauseräpolitiikan kehikon riittävyden näkökulmasta.
- *Maksamisen ja pankkitoiminnan digitaalinen murros* asettaa koetukselle viranomaisten osaamisen sekä kyvyn ohjata ja valvoa maksujärjestelmien kehitystä. Nopea tekninen kehitys muuttaa fintech-toimijakenttää ja pankkien liiketoimintamalleja. Lisäksi käteisen käyttö maksuvälineenä vähenee ja kyberriskit kasvavat.
- *Talospoliittinen vaikuttaminen* eli faktat ja tutkimustieto tuodaan kotimaiseen keskusteluun ja poliittisen päätöksenteon tueksi.

Strategiset painopisteet lähivuosille

Johtokunta valitsi kuusi strategista kärkihanketta Suomen Pankin toiminnalle.

- Rahapolitiikan vaihtoehtoisten skenaarioiden arviointi ja tutkimusyhteistyö
- Rahoitusvakauden turvaamiseen tarvittavat politiikkaratkaisut
- Suomen maksujärjestelmien kehittäminen
- Kansallisen varautumisen toteuttaminen maksuliikenteessä normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa
- Kotimainen talospoliittinen vaikuttaminen
- Talusosaamisen edistäminen Suomessa

Kotimaisessa talospoliittisessa vaikuttamisessa Suomen Pankki painottaa finanssipolitiikan kestävyys-, työmarkkinoiden toimivuuden, kansantalouden tuottavuuskehityksen ja talous- ja rahaliiton kehittämisen tavoitteita.

Johtokunta uudisti organisaatiota

Suomen Pankin johtokunta uudisti organisaatorakennetta strategisten painopisteiden mukaiseksi.

Maksamiseen ja maksujärjestelmien kehittämiseen liittyvät politiikkatehtävät siirrettiin omaksi osastoksi. Myös tietohallinto ja IT-toiminnot yhdistettiin yhteen osastoon. Näin edistetään digitalisaation ja erimuotoisten tietovarantojen hyödyntämistä.

Uusi osastojako otettiin käyttöön 1.1.2019.

>> [Suomen Pankin organisaatio \(suomenpankki.fi\)](#)

>> [Suomen Pankin tavoite- ja tuloskehikko 2016–2018 \(suomenpankki.fi\)](#)

>> [Suomen Pankin toiminta, arvot ja strategia \(suomenpankki.fi\)](#)

Johtokunnan työnjako

26.4.2019

JOHTOKUNNAN PUHEENJOHTAJA Olli Rehn

Olli Rehn on Suomen Pankin johtokunnan puheenjohtaja. Hän on toiminut pääjohtajana 12.7.2018 alkaen. Pääjohtaja Rehn vastaa rahapolitiikan valmistelusta, kotimaan talouspoliittisesta vaikuttamisesta, ulkoisesta viestinnästä, kansainvälisistä asioista sekä sisäisestä tarkastuksesta. Pääjohtaja on Euroopan keskuspankin neuvoston jäsen.

JOHTOKUNNAN VARAPUHEENJOHTAJA
Marja Nykänen

Marja Nykänen on toiminut Suomen Pankin johtokunnan jäsenenä 1.2.2017 alkaen. Nykänen vastaa rahoitusmarkkinakysymyksistä, makrovakauseräpolitiikasta, tilastoista, lakiasioista, talous- ja henkilöstöhallinnosta sekä turvallisuus- ja kiinteistöasioista. Lisäksi Nykänen vastaa sijoitustoiminnan ja rahapolitiikan riskien valvonnasta, rahoitusvakauseräprosessista sekä eläkerahaston johtoryhmän toiminnasta. Marja Nykänen on Finanssivalvonnan johtokunnan puheenjohtaja.

JOHTOKUNNAN JÄSEN
Tuomas Välimäki

Tuomas Välimäki on toiminut Suomen Pankin johtokunnan jäsenenä 12.7.2018 alkaen. Välimäki vastaa rahoitusvarallisuuden sijoittamisesta, rahapolitiikan toimeenpanosta ja markkinaoperaatioista sekä akateemisesta ja siirtymätalouksien tutkimuksesta. Lisäksi hänen vastuualueelleen kuuluvat rahahuolto ja maksuliike sekä digitalisaatio- ja IT-asiat.

Osaava, hyvinvoiva henkilöstö ja tulevaisuuden talousvaikuttajat

26.4.2019

Henkilöstön osaamisen ylläpito ja hyvinvointi ovat Suomen Pankille tärkeitä. Pankki haluaa osaltaan edistää nuorten kontakteja työelämään tarjoamalla vastuullista kesätyötä mahdollisimman monelle opiskelijalle. Vastavalmistuneille pankki tarjosi tilaisuuden kehittyä finanssialan huippuosaajaksi Young Professionals -ohjelmassa.

Suomen Pankin henkilöstön jatkuva ammatillinen kehittyminen on tärkeää. Asiantuntijat voivat laajentaa osaamistaan mm. haastavien tehtävien, sisäisen työkierron ja kansainvälisen työryhmätyöskentelyn avulla. Koulutuspäiviä kertyy vuodessa henkilöä kohden keskimäärin 5.

Henkilöstön hyvinvoinnin varmistamiseksi Suomen Pankki haluaa mahdollistaa työ- ja yksityiselämän joustavan yhteensovittamisen. Vuoden 2018 aikana yhä useampi työntekijä hyödynsi etätyö-, luottamustyöaika- ja tiivistetyn työajan mahdollisuutta.

>> [Suomen Pankki ura-sivut suomepankki.fi-sivustolla](#)

>> [Henkilöstötilinpäätös 2018 \(pdf\)](#)

Käytännön korkeakoulusta tulevaisuuden talousvaikuttajaksi

Young Professionals (YP) on Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan yhteinen ohjelma. Sen tavoitteena on tarjota nuorille, vastavalmistuneille korkeakouluopiskelijoille ja muutaman vuoden työelämässä olleille ammattilaisille mahdollisuus kehittyä finanssialan huippuasiantuntijoiksi, työskennellä eurojärjestelmän ytimessä sekä perehtyä keskuspankin ja rahoitus- ja vakuutusvalvontaviranomaisen ydintoimintoihin.

Syksyllä 2018 käynnistyneeseen YP-ohjelmaan valittiin avoimen haun kautta 9 harjoittelijaa. He kiertävät puolentoista vuoden aikana noin kuuden kuukauden jaksoissa Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan eri osastoilla ja toimistoissa.

>> [YP:t esittäytyvät \(video, pankin Youtube-kanava\)](#)

Laadukkaita kesätyökokemuksia

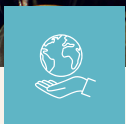
Suomen Pankki tukee nuorten työllistymistä tarjoamalla vuosittain kesätyötä noin 40 opiskelijalle. Nuoret ovat viihtyneet pankissa hyvin, ja monet kesätyöntekijät jatkavat työskentelyä myös kesäkauden jälkeen.

Vastuullinen kesäduuni -kampanja haastaa työnantajat tarjoamaan nuorille enemmän ja laadukkaampia kesätyöpaikkoja. Suomen Pankki osallistuu kampanjaan myös vuonna 2019 ja sitoutuu sen kuuteen hyvän kesätyön periaatteeseen.

Suomen Pankki on kaupallisen alan opiskelijoiden suosikkityönantajia Suomessa.

>> [Tutustu Vastuullinen kesäduuni -kampanjaan](#)

>> [Lue lisää kesätyökokemuksista kesätyöblogista \[suomenpankki.fi:stä\]\(http://suomenpankki.fi/stä\)](#)

Budjetti ja operatiiviset kustannukset

26.4.2019

Suomen Pankin tavoitteena on olla yksi EU-maiden tehokkaimmista keskuspankeista. Sen saavuttaminen vaatii määrätietoista talousohjausta ja henkilöstösuunnittelua. Pankki arvioi investointeja kustannusten, laadullisten hyötyjen ja operatiivisten riskien näkökulmasta.

Vuonna 2018 Suomen Pankin toimintakulut olivat 91,3 milj. euroa. Edellisenä vuonna vastaava luku oli 81,8 milj. euroa.

Suomen Pankki lahjoitti vuonna 2018 Helsingin yliopiston Helsinki Graduate School of Economics -rahaston yhteyteen perustetulle uudelle rahastolle 2,5 milj. euroa. Rahaston varoilla rahoitetaan makrotaloustieteen professuuri.

Toimintakulubudjetin tuottoja kertyi 13,8 milj. euroa. Nettomääräisesti Suomen Pankin kulujen loppusumma oli 77,5 milj. euroa (tarkemmat tiedot kustannuksista ja budjetista, ks. taulukko). Investoinnit olivat 8,9 milj. euroa.

Syksyllä 2018 laadittiin Suomen Pankin budjetit vuosiksi 2019–2021, ja näistä johtokunta vahvisti vuoden 2019 budjetin. Vuosien 2020–2021 budjetit se vahvistaa myöhemmin.

Operatiivisia kustannuksia ja budjetteihin sisältyviä toiminnan kustannustavoitteita seurataan neljännesvuosittain. Johtokunta arvioi tämän budjettiseurannan avulla toimintaa ja kustannustehokkuutta.

Eläkerahaston budjetti

Vuoden 2018 aikana eläkerahaston toteutuneet toimintakulut olivat 29,6 milj. euroa. Edellisenä vuonna toimintakuluja kertyi 29,0 milj. euroa. Tästä suurin kuluerä olivat maksetut eläkkeet, joita kertyi 27,6 milj. euroa.

Eläkerahastolle maksettiin 10,0 milj. euron ylimääräinen eläkerahastomaksu. Toiminnallisia tuottoja sille kertyi vuoden aikana 22,0 milj. euroa (taulukko). Eläkerahasto julkaisee toiminnastaan oman vuosikertomuksensa.

Finanssivalvonnan budjetti

Suomen Pankin johtokunta vahvistaa Finanssivalvonnan budjetin. Vuonna 2018 Finanssivalvonnan toimintakulut olivat 29,9 milj. euroa. Edellisenä vuonna vastaava luku oli 25,6 milj. euroa.

Tuottoja kertyi yhteensä 29,9 milj. euroa, josta valvonta- ja toimenpidemaksujen osuus oli 27,7 milj. euroa ja Suomen Pankin rahoitusosuus 1,5 milj. euroa. Tilikauden ylijäämä oli 2,1 milj. euroa. Ylijäämä otetaan huomioon seuraavan tilikauden valvonta- ja toimenpidemaksuja määriteltäessä (taulukko).

Vuoden 2018 investoinnit olivat 1,7 milj. euroa. Finanssivalvonta tekee vuosittaisesta toiminnastaan oman toimintakertomuksensa.

Taulukko 1.

Suomen Pankki	Toteutunut 2018 Milj. euroa	Budjetti 2019 Milj. euroa
1. Toimintakulut ja tuotot		
KULUT		
Henkilöstökulut	39,4	33,7
Henkilöstösidonnaiset kulut	2,6	3,4
Muut kulut	30,0	30,5
POISTOT	10,6	8,6

Taulukko 1.

Suomen Pankki	Toteutunut 2018 Milj. euroa	Budjetti 2019 Milj. euroa
Yhteensä	82,6	76,2
Setelien hankinta	2,1	5,7
Pankkipalvelumaksut	6,6	7,1
Toimintakulut yhteensä	91,3	89,0
TUOTOT		
Pankkipalvelutuotot	2,6	2,6
Kiinteistöjen tuotot	5,6	5,6
Muut tuotot	0,5	0,5
Palvelut Finanssivalvonnalle	5,1	5,9
Tuotot yhteensä	13,8	14,6
Netto	77,5	74,4
2. Investoinnit		
Kiinteistöinvestoinnit	5,7	6,0
Pääkonttorikiinteistöt	0,6	1,3
Vantaan kiinteistö	5,1	4,7
Muut kiinteistöt	0,0	0,0
IT-laitteet ja ohjelmistot	2,6	4,2
Rahankäsittelykoneet	0,1	0,0
Turvallisuuslaitteet	0,5	1,3
Muut	0,0	0,0

Taulukko 1.

Suomen Pankki	Toteutunut 2018 Milj. euroa	Budjetti 2019 Milj. euroa
Investoinnit yhteensä	8,9	11,6

Pyöritysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

Taulukko 2.

Eläkerahasto	Toteutunut 2018 Milj. euroa	Budjetti 2019 Milj. euroa
1. Toimintakulut ja tuotot		
KULUT		
Henkilöstökulut	0,0	0,1
Eläkerahastotoiminnan kulut	0,5	0,5
Eläkerahaston kiinteistökulut	0,5	0,5
POISTOT	0,9	0,9
ELÄKKEET		
Maksetut eläkkeet	27,6	27,6
Kulut yhteensä	29,6	29,6
TUOTOT		
Työeläkemaksut	20,4	11,9
Sisäiset vuokrat	1,6	1,7
Tuotot yhteensä	22,0	13,6

Taulukko 2.

Eläkerahasto	Toteutunut 2018 Milj. euroa	Budjetti 2019 Milj. euroa
Netto	7,5	16,0

Pyöristysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

Taulukko 3.

Finanssivalvonta	Toteutunut 2018 Milj. euroa	Budjetti 2019 Milj. euroa
1. Toimintakulut ja tuotot		
KULUT		
Henkilöstökulut	18,6	21,4
Henkilösidonnaiset kulut	1,0	1,7
Muut kulut	4,1	5,2
POISTOT	1	1,1
PALVELUT SUOMEN PANKILTA	5,1	5,9
Toimintakulut yhteensä	29,9	35,2
TOIMINNAN RAHOITUS		
Valvontamaksut	26,3	29,3
Toimenpidemaksut	1,4	1,5
SP:n rahoitusosuus	1,5	1,8
Edellisen kauden yli-/alijäämä	2,7	2,7

Taulukko 3.

Finanssivalvonta	Toteutunut 2018 Milj. euroa	Budjetti 2019 Milj. euroa
Tuotot yhteensä	32,0	35,2
Seuraavalle vuodelle siirtyvä ylijäämä	2,1	0
Pyörityksen vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.		

Päästöjen vähentämistä ja ympäristöyhteistyötä

26.4.2019

Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan toiminnassa eniten rasittavat ympäristöä kiinteistöt, rahahuolto ja matkustaminen. Päästöjä on saatu pienemmäksi muuttamalla toimintatapoja ja uudistamalla teknologiaa. Suomen Pankki aloitti myös ympäristöyhteistyön Euroopan muiden keskuspankkien kanssa.

Suomen Pankki ja Finanssivalvonta voivat vähentää ympäristörasitustaan parhaimmin tehostamalla energiankäyttöänsä yhteisin toimin. Kymmenessä vuodessa hiilidioksidipäästöt ovatkin pienentyneet 40 %.

Suurin päästöjen lähde on edellisvuosien tapaan kiinteistöjen lämmitys, toiseksi suurin sähköenergian käyttö. Samaan aikaan niihin liittyvät päästöt ovat pienentyneet eniten, sillä toimitilarave on vähentynyt ja toimitilojen energiankäyttö supistunut.

Työhön liittyvä matkustaminen on sen sijaan yhä runsasta, ja siitä syntyvät päästöt ovat pysyneet ennallaan, kolmanneksi suurimpana päästölähteenä.

Keskuspankkien ympäristöyhteistyön ensiaskeleet

Suomen Pankki ja Finanssivalvonta seuraavat toimintansa ympäristövaikutuksia toimintakuluihin suhteutetun mittarin avulla, joka huomioi energiankäytön, henkilöliikenteen, hankintojen ja jätteen aiheuttamat kasvihuonekaasupäästöt. Vuonna 2018 jokaista toimintakulun tuhatta euroa kohti syntyi 59,37 kiloa hiilidioksidia. Vuonna 2017 vastaava luku oli 61,17 kiloa hiilidioksidia. Päästöjä ei ole kompensoitu päästövähennysyksiköitä ostaen.

Suomen Pankki teki vuoden aikana ympäristöyhteistyötä Euroopan muiden keskuspankkien kanssa. Euroopan keskuspankin organisoimassa yhteistyössä oli mukana 11 kansallista keskuspankkia.

Kahdessa tapaamisessa osallistujat keskustelivat ympäristöhaasteistaan ja kertoivat parhaista käytännöistään. Ensimmäiset keskuspankit harkitsevat päästöjen kompensointia päästövähennysyksiköitä ostaen.

Rahahuollon ympäristövaikutukset vähentyvät

Suomen Pankki on euroaikana järkeistänyt rahahuollon logistiikkaa keskittämällä setelilajittelua ja kasvattamalla paikallista setelikierrätystä rahankäsittely-yhtiöiden avulla. Sähköisen maksamisen yleistyminen on puolestaan pienentänyt rahan kuljettamisen ja käsittelyn tarvetta.

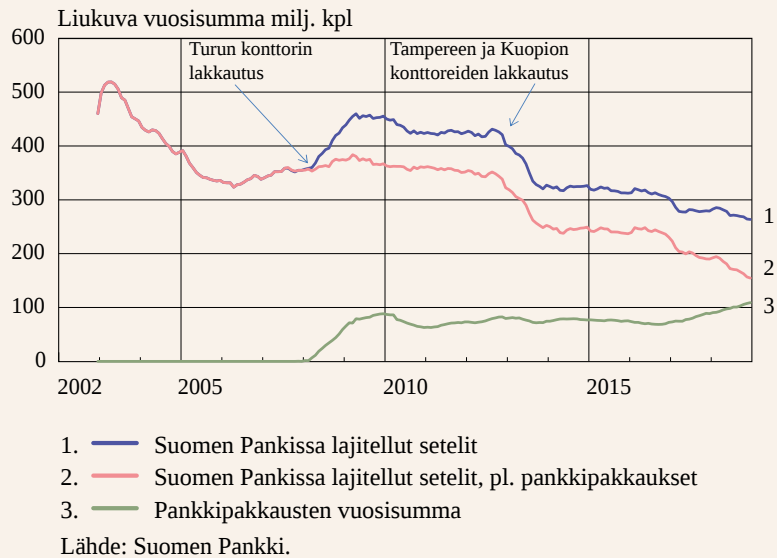
Rahahuolto on operatiivista fyysistä toimintaa, joten toimintatapojen ja tottumusten muutokset merkitsevät samalla ympäristövaikutusten vähentymistä.

Suomen Pankki on uudistanut kuluneen vuoden aikana säilytysvarastointiin liittyviä käytäntöjä siten, että osasta ylimääräisiä kuljetuksia keskuspankkiin on päästy eroon.

Pankkipakkausten säilytysvarastointi on vähentänyt kaksinkertaista lajittelua: pakkauksia ei lajitella keskuspankissa, vaan ne palautetaan seuraavana päivänä takaisin asiakkaalle.

Kuvio 18.

Suomen Pankissa lajiteltujen seteleiden vuosisumma

Euroseteleiden tuhoamisaste laski

Pankkipakkausten käytön kasvu on vähentänyt Suomen Pankkiin palautuvan hyväkuntoisen setelistön määrää ja siten myös lajittelua. Vanhan eurosetelisarjan poistuminen käytöstä on viime vuosina kasvattanut seteleiden tuhoamisosuutta vaiheittain, mutta kokonaisuudessaan tuhoamisaste on hieman laskenut.

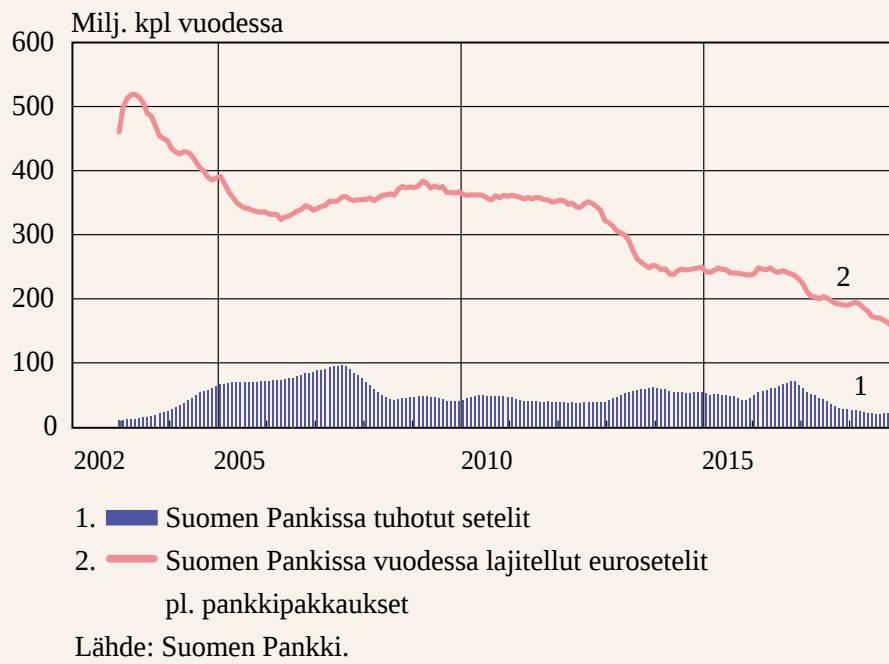
Tuhoamisasteen lasku johtuu vuonna 2018 käyttöön otetuista uusista lajittelukoneista. Ne tunnistavat hyväkuntoiset setelit aiempaa tarkemmin, joten virheellisesti huonokuntoiseksi määriteltyjen setelien määrä on vähentynyt (kuvio 19).

Uuden ja vanhan setelistön rinnakkainen kierto on pienentänyt setelihankinnan kustannuksia, sillä hyväkuntoinen setelistö on kiertänyt pidempään. Suomessa kierrossa olevan setelistön laatu on säilynyt erinomaisena.

Kuvio 19.

Suomen Pankissa lajitellut ja tuhotut eurosetelit

Ilmastonmuutos on rahoitusvakausriski

26.4.2019

Ilmastonmuutos luo kahdentyyppisiä rahoitusvakausriskejä: sään ääri-ilmiöiden synnyttämiä aineellisia tappioita sekä suuripäästöisten liiketoimintamallien poistumisen aiheuttamia siirtymäriskejä.

Ilmastonmuutos vaikuttaa elinympäristöön ja talouteen tulevina vuosikymmeninä. Ilmastonmuutoksen vuoksi yrityksille tulee tarve muuttaa ja sopeuttaa liiketoimintamallejaan.

Talouden ja markkinoiden muutos heijastuu myös finanssijärjestelmän rahoitusvakauteen, ja sen myötä aihe liittyy läheisesti keskuspankin toimialaan. ¹⁾

Runsaspäästoiset liiketoimintamallit luovat siirtymäriskin

Ilmastonmuutoksesta johtuvat rahoitusvakausriskit voivat olla merkittäviä, jos taloudelliset tappiot kasvavat esimerkiksi sään ääri-ilmiöiden yleistymisen ja voimistumisen vuoksi. Vakuutusyhtiöt, pankit ja sijoittajat ottavat vastuulleen oman osansa näistä vahingoista.

Jos taas ilmastopoliittika, teknologinen kehitys tai kuluttajakäyttäytymisen muuttuminen tekevät paljon päästöjä aiheuttavat liiketoimintamallit taloudellisesti kannattamattomiksi, voivat sijoittajat joutua kirjaamaan omistuksistaan tappioita. Tätä kutsutaan siirtymäriskiksi. Siirtymäriski on merkittävä koko rahoitusalaan tarkasteltaessa: kaikki eivät voi hankkiutua eroon näistä sijoituksista ilman tappioita.

Suomen Pankki on aktiivinen toimija ilmastonmuutokseen liittyvässä riskikeskustelussa

Suomen Pankki on viime vuosien aikana kiinnittänyt enemmän huomiota ilmastonmuutokseen sekä omassa toiminnassaan että rahoitustoimialan pitkän aikavälin riskejä arvioidessaan.

Vuonna 2018 Suomen Pankki otti käyttöön päivitetyn vastuullisen sijoitustoiminnan strategian omassa sijoitusvarallisuudessaan.²⁾ Lisäksi Suomen Pankki liittyi keskuspankkien ja valvontaviranomaisten verkostoon, jonka tavoitteena on tunnistaa ilmastonmuutoksesta johtuvia riskejä ja lisätä kestävä rahoituksen edellytyksiä. Verkoston nimi on Central Banks and Supervisors Network for Greening the Financial System, NGFS.³⁾

Ilmastonmuutos on toki vain yksi rahoitusvakausriski, mutta ongelma on monimutkainen. Siksi viranomaisten ja rahoitustoimialan on yhdessä etsittävä aktiivisesti ratkaisuja riskien tunnistamiseksi ja niiden minimoimiseksi.

---

1) Lue lisää blogista <https://www.eurojatalous.fi/fi/blogit/2019/ilmastonmuutos-on-riski-myo-rahoitusmarkkinoiden-vakaudelle/>.

2) Lue lisää blogista <https://www.eurojatalous.fi/fi/blogit/2017/blogi-keskuspankki-sijoittaa-vastuullisesti/>.

3) Lue lisää blogista <https://www.eurojatalous.fi/fi/blogit/2018/ilmastonmuutos-on-kaikkien-aikojen-suurin-markkinahairio/> sekä NGFS:n sivuilta <https://www.banque-france.fr/en/financial-stability/international-role/network-greening-financial-system>.

Debet		1800		1800		1800		1800		1800		1800		1800		1800																	
Schuldingen		Kassa		Kassa		Kassa		Kassa		Kassa		Kassa		Kassa		Kassa																	
Schuldingen		99	97	5	2572	20	570	359	10	1421	25	10	569	541	172	557	52	4	844	9	21	194	75	960	19	4	584	23	470	959	36	8	3061
Summa		99	97	5	2572	20	570	359	10	1421	25	10	569	541	172	557	52	4	844	9	21	194	75	960	19	4	584	23	470	959	36	8	3061
Credit																		50	000														

Tilinpäätös

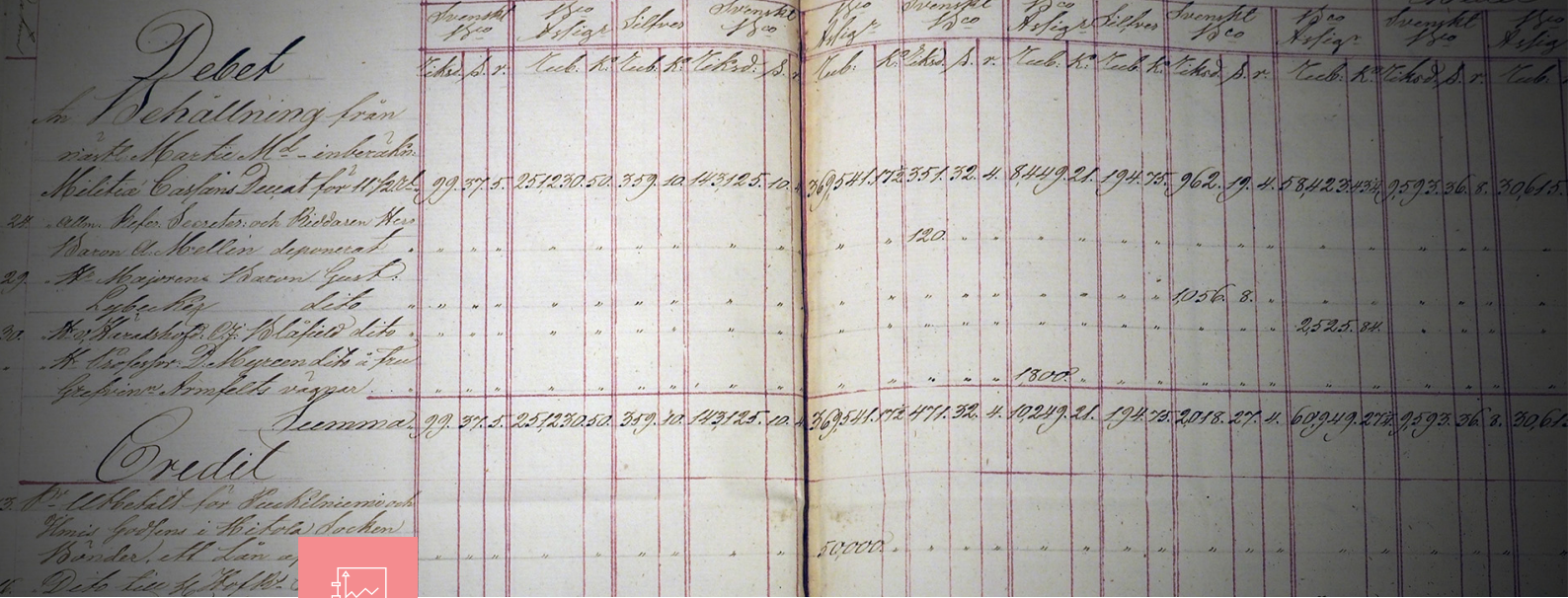
15.3.2019

Suomen Pankin tilintarkastettu tulos tilikaudelta 2018 on 230 milj. euroa. Suomen Pankista annetun lain mukaan voitosta käytetään puolet vararahaston kartuttamiseen ja muu osa siirretään käytettäväksi valtion tarpeisiin. Lain mukaan voitonjaosta voidaan päättää toisin, jos se on pankin taloudellisen aseman tai vararahaston suuruuden vuoksi perusteltua.

Suomen Pankin tuotot koostuvat pääasiassa setelistön ja eurojärjestelmän rahapolitiikan erien korkotuotoista sekä valuuttavarannon ja muun oman rahoitusvarallisuuden sijoitustuotoista. Vuoden 2018 korkokate on 697 milj. euroa (2017: 567 milj. euroa). Rahapoliittisten omaisuuserien osto-ohjelmien netto-ostot jatkuivat vuoden 2018 loppuun saakka, ja pankkijärjestelmän likviditeetti kasvoi. Korkokatetta kasvattivat pääasiassa liikepankkien tekemät keskuspankkitalletukset, joista pankeilta peritään negatiivista korkoa. Valuuttamääräiset korkotuotot kasvattivat rahoitusvarallisuuden korkotuottoja, mutta euromääräiset korkotuotot supistuivat edellisestä vuodesta.

Suomen Pankki kattaa tuotoillaan toimintansa kulut ja varaukset. Toimintakulut ilman setelihankintoja ja ylimääräistä eläkerahastomaksua ovat 97 milj. euroa (2017: 90 milj. euroa).

— [Suomen Pankin tiedote nro 4 \(15.3.2019, suomenpankki.fi\)](https://www.suomenpankki.fi)

Tase

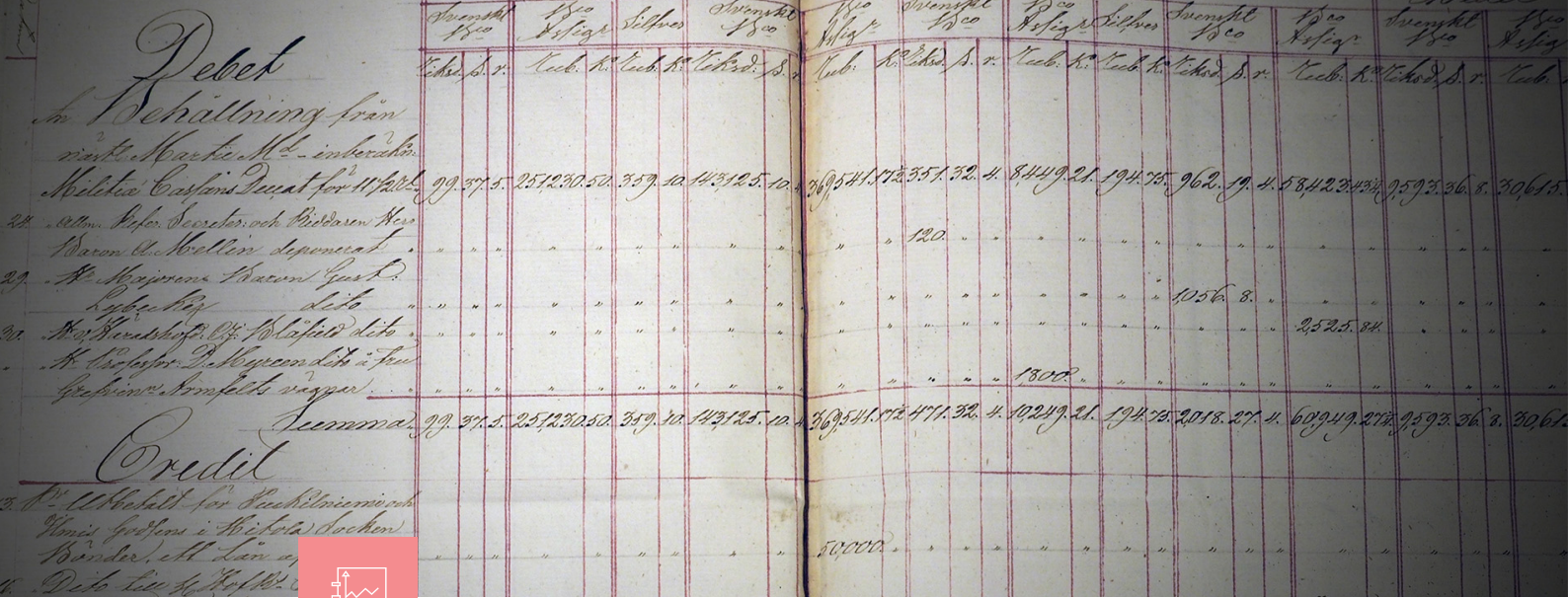
Milj. euroa		31.12.2018	31.12.2017
VASTAAVAA			
1	Kulta ja kultasaamiset	1 767	1 706
2	Valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta	7 116	6 850
	Saamiset Kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF)	1 905	1 744
	Pankkitalletukset, arvopaperisijoitukset ja muut valuuttamääräiset saamiset	5 211	5 106
3	Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta	478	478
4	Euromääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta	777	1 231
5	Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset luotot euroalueen luottolaitoksille	8 648	10 148
6	Muut euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta	4	209
7	Euromääräiset arvopaperit euroalueelta	48 182	44 995
	Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit	45 496	39 588
	Muut arvopaperit	2 687	5 407

Milj. euroa		31.12.2018	31.12.2017
VASTAAVAA			
8	Eurojärjestelmän sisäiset saamiset	44 513	44 750
	Osuudet EKP:ssä	144	144
	Valuuttavarantojen siirtoja vastaavat saamiset	728	728
	Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvät nettosaamiset	4 035	3 751
	Muut saamiset eurojärjestelmän sisällä (netto)	39 606	40 127
9	Muut saamiset	760	697
	Euroalueen metallirahat	27	31
	Aineellinen ja aineeton käyttöomaisuus	118	126
	Muu vaihto-omaisuus	112	50
	Muut	503	490
	Yhteensä	112 246	111 065

Pyöristysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

Milj. euroa		31.12.2018	31.12.2017
VASTATTAVAA			
1	Liikkeessä olevat setelit	20 215	19 223
2	Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille	76 933	76 762
	Sekkitilit (ml. vähimmäisvarantotalletukset)	61 719	53 421
	Yön yli -talletukset (talletusmahdollisuus)	15 214	23 341
3	Muut euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille	–	409
4	Euromääräiset velat muille euroalueella oleville	600	1 000

Milj. euroa		31.12.2018	31.12.2017
VASTATTAVAA			
5	Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	2 989	2 601
6	Valuuttamääräiset velat euroalueelle	–	–
7	Valuuttamääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	–	–
8	IMF:n myöntämien erityisten nosto-oikeuksien vastaerä	1 446	1 413
9	Eurojärjestelmän sisäiset velat	–	–
10	Muut velat	72	65
11	Arvonmuutostilit	2 470	2 256
12	Varaukset	4 636	4 579
13	Oma pääoma ja rahastot	2 654	2 602
	Kantarahasto	841	841
	Vararahasto	1 813	1 761
14	Tilikauden voitto	230	156
	Yhteensä	112 246	111 065

Tuloslaskelma

Milj. euroa		1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
1	Korkotuotot	724	617
2	Korkokulut	-27	-50
3	KORKOKATE	697	567
4	Valuuttakurssierot	11	41
5	Arvopapereiden hintaerot	-90	19
6	Valuuttojen ja arvopapereiden arvostustappiot	-31	-44
7	Valuuttakurssi- ja hintaerovarauksen muutos	41	-16
	RAHOITUSKATE	628	567
8	Tuotot ja kulut palkkioista ja maksuista	-4	-3
9	Rahoitustulon netto-osuus	-242	-264
10	Varaus rahapoliittisista operaatioista johtuvien tappioiden varalta	-2	-1
11	Osuus EKP:n voitosta	5	4
12	Tuotot muista kantaosakkeista ja voitto-osuuksista	25	22
	KESKUSPANKKIERIEN KATE	410	325

Milj. euroa		1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
13	Muut tuotot	35	30
	Toimintakulut	-109	-97
14	Henkilöstökulut	-48	-47
15	Eläkerahastomaksu	-10	-
16	Hallinnolliset kulut	-38	-32
17	Poistot käyttöomaisuudesta	-12	-11
18	Setelien hankintakulut	-2	-6
19	Muut kulut	-0	-0
	TOIMINNALLINEN TULOS	335	258
	Eläkerahaston tulos	-	-
20	Eläkerahaston tuotot	30	31
21	Eläkerahaston kulut	-30	-31
22	Varausten muutos	-105	-102
23	TILIKAUDEN TULOS	230	156

Debet

	Swenskt 1800	Röfing 1800	Seltner 1800	Swenskt 1800	Röfing 1800	Seltner 1800	Swenskt 1800	Röfing 1800	Seltner 1800	Swenskt 1800	Röfing 1800	Seltner 1800	Swenskt 1800	Röfing 1800	Seltner 1800
in Behällning från															
riktig Nærskett 2- inberättat															
Wärdet af Caspari Deput för 11/2000	99	97	5	25	12	20	57	35	9	14	31	10	5	10	10
28. Utom. Koper Secretar och Bårdaren New															
Waran om Swedens depencat	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
29. H. M. Majestätens Thaum Guld															
Rydbekij	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
30. K. M. Majestätens Guld															
H. M. Majestätens Guld															
H. M. Majestätens Guld															
H. M. Majestätens Guld															
Summa	99	97	5	25	12	20	57	35	9	14	31	10	5	10	10

Credit

	Swenskt 1800	Röfing 1800	Seltner 1800	Swenskt 1800	Röfing 1800	Seltner 1800	Swenskt 1800	Röfing 1800	Seltner 1800	Swenskt 1800	Röfing 1800	Seltner 1800	Swenskt 1800	Röfing 1800	Seltner 1800
in Behällning för															
Wärdet af Caspari Deput för 11/2000															
31. Utom. Koper Secretar och Bårdaren New															
Waran om Swedens depencat	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
32. H. M. Majestätens Thaum Guld															
Rydbekij															
33. K. M. Majestätens Guld															
H. M. Majestätens Guld															
H. M. Majestätens Guld															
H. M. Majestätens Guld															
Summa	99	97	5	25	12	20	57	35	9	14	31	10	5	10	10

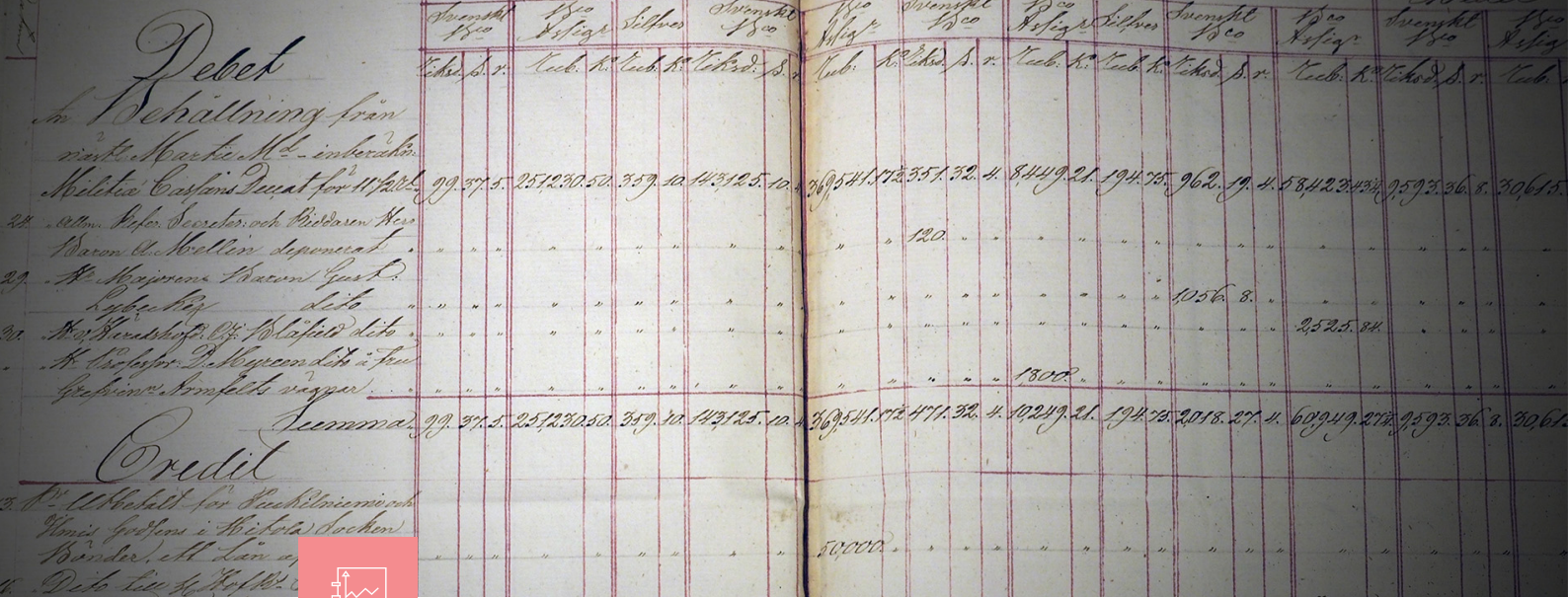
Johtokunnan esitys voitonjaosta

Johtokunta esittää pankkivaltuustolle, että Suomen Pankin voitto, 230 309 788,01 euroa, käytetään seuraavasti: Voitosta 87 309 788,01 euroa käytetään LSP 21 §:n 2 momentin perusteella vararahaston kartuttamiseen ja muu osa eli 143 000 000,00 euroa siirretään käytettäväksi valtion tarpeisiin.

Helsingissä 27. helmikuuta 2019

SUOMEN PANKIN JOHTOKUNTA

- Olli Rehn, puheenjohtaja
- Marja Nykänen
- Tuomas Välimäki
- J. Mika Pösö

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

1. Yleiset laatimisperiaatteet

Suomen Pankki noudattaa EKP:n neuvoston hyväksymiä talousperusteisia kirjanpitoperiaatteita ja tekniikoita, ja tilinpäätökset laaditaan näiden yhdenmukaistettujen periaatteiden mukaisesti. Pankkivaltuusto vahvistaa Suomen Pankista annetun lain 11. pykälän mukaisesti pankin tilinpäätöksen perusteet johtokunnan esityksen perusteella.

Suomen Pankin tuloslaskelma sisältää myös Suomen Pankin eläkerahaston ja Finanssivalvonnan tuotot ja kulut. EKPJ:n suuntaviivat yhdenmukaistetusta kirjanpidosta eivät säätelä eläkerahaston kirjanpitoa.

2. Valuutta- ja kultamääräisten erien arvostaminen

Valuutta- ja kultamääräiset erät on tilinpäätöksessä muunnettu euroiksi käyttäen tilinpäätöspäivän kurseja. Erät on arvostettu valuuttakohtaisesti. Valuuttakurkseista johtuva arvostusero käsitellään erillään arvopapereiden hintojen muutoksesta johtuvasta erosta. Realisoitumattomat voitot kirjataan taseen arvonmuutostileille. Realisoitumattomat tappiot kirjataan tuloslaskelmaan, jos ne ovat suuremmat kuin aikaisemmin taseen arvonmuutostileille kirjatut vastaavat realisoitumattomat arvostusvoitot. Tuloslaskelmaan kirjattuja realisoitumattomia tappioita ei peruuteta seuraavina tilikausina. Kullan hinnanmuutos- ja kurssimuutoserot käsitellään yhtenä eränä. Tilikauden aikana realisoituneiden valuuttakurssivoittojen ja -tappioiden laskemisessa on käytetty päivittäisen nettokeskihinnan menetelmää. Tilinpäätöksessä käytetyt kurssit käyvät ilmi oheisesta taulukosta.

Valuutta	2018	2017
Yhdysvaltain dollari	1,1450	1,1993
Japanin jeni	125,8500	135,0100

Valuutta	2018	2017
Ruotsin kruunu	10,2548	9,8438
Sveitsin frangi	1,1269	1,1702
Englannin punta	0,8945	0,8872
Kanadan dollari	1,5605	1,5039
Erytyiset nosto-oikeudet (SDR)	0,8228	0,8420
Kulta	1 120,9610	1 081,8810

3. Arvopapereiden arvostus- ja jaksotusperiaatteet

Tuotot ja kulut kirjataan suoriteperusteisesti. Realisoituneet tuotot ja kulut kirjataan tuloslaskelmaan. Arvopapereiden hankintahinnan ja nimellisarvon erotus jaksotetaan arvopapereiden juoksuajalle. Arvopapereiden hintaeroista johtuvien voittojen ja tappioiden laskemisessa on käytetty arvopapereiden keskihinnan menetelmää.

Realisoitumattomat voitot kirjataan taseen arvonneuostileille. Realisoitumattomat tappiot kirjataan tuloslaskelmaan, jos ne ovat suuremmat kuin aikaisemmin taseen arvonneuostileille kirjatut vastaavat realisoitumattomat arvostusvoitot. Tuloslaskelmaan kirjattuja realisoitumattomia tappioita ei peruuteta seuraavina tilikausina. Sekä valuutta- että euromääräiset arvopaperit on arvostettu arvopaperilajeittain. Jos arvopaperilajista tai valuutasta kirjataan tilinpäätökseen realisoitumattomia tappioita, tämän arvopaperilajin keskihintaa tai valuutan nettokeskikurssia muutetaan vastaavasti ennen seuraavan tilikauden alkua.

Arvopapereiden takaisinmyyntisitoumukset eli käänteiset reposopimukset kirjataan taseeseen vakuudellisina talletuksina vastaavaa-puolelle. Arvopapereiden takaisinostositoumukset eli reposopimukset kirjataan taseeseen vakuudellisina luottoina vastattavaa-puolelle. Reposopimuksilla myydyt arvopaperit jäävät Suomen Pankin taseeseen.

Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit

Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit arvostetaan jaksotettuun hankintamenoön vähennettynä mahdollisella arvonalentumisella.

Muut kuin rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit

Jälkimarkkinakelpoiset arvopaperit ja vastaavat saamiset arvostetaan arvopaperikohtaisesti joko tilinpäätöspäivän markkinoiden keskihinnan tai tilinpäätöspäivän tuottokäyrän perusteella. Vuoden 2018 arvostuksessa on käytetty markkinoiden keskihintaa 31.12.2018.

Kiinteistörahastot arvostetaan viimeisimmän saatavilla olevan hinnan mukaan. Hinnan oikeellisuutta tarkastellaan vielä tilinpäätöksen jälkeen tammikuussa, jolloin rahastot toimittavat tilinpäätöspäivän hinnat.

4. EKPJ:n sisäisiä saamia ja velkoja koskevat kirjanpitoperiaatteet

Eurojärjestelmän sisäisiä saamia ja velkoja aiheutuu pääasiassa EU-maasta toiseen suoritettavista euromääräisistä maksuista, joiden katteensiirto suoritetaan keskuspankkirahassa. Maksujen alullepanijat ovat pääasiassa yksityisen sektorin toimijoita. Katteensiirto suoritetaan TARGET2-järjestelmässä.¹⁾ Maksuista syntyy kahdenvälisiä saamia ja velkoja EU:n keskuspankkien toisilleen pitämällä TARGET2-tileillä. Nämä kahdenväliset saamiset ja velat nettoutetaan päivittäin niin, että EKP asettuu tapahtumassa kummankin osapuolen vastapuoleksi. Tämän jälkeen kullekin kansalliselle keskuspankille jää vain nettopositio EKP:hen nähden.

TARGET2-järjestelmään liittyvät EKP:hen kohdistuvat Suomen Pankin saamiset ja velat sekä muut eurojärjestelmän sisäiset euromääräiset saamiset ja velat (kuten ennakkovoitonjako kansallisille keskuspankeille ja rahoitustulon netto-osuus) esitetään Suomen Pankin taseessa yhtenä nettomääräisenä saamisena tai velkana erässä ”Muut saamiset eurojärjestelmän sisällä (netto)” tai ”Muut velat eurojärjestelmän sisällä (netto)”. EKPJ:n sisäiset euroalueen ulkopuolisten EU-maiden kansallisten keskuspankkien saamiset ja velat, jotka eivät liity TARGET2-järjestelmään, esitetään erässä ”Euromääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta” tai ”Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle”.

Eurojärjestelmän sisäiset saamiset, jotka liittyvät Suomen Pankin osuuteen EKP:n pääomasta, esitetään erässä ”Osuudet EKP:ssä”.

Eurojärjestelmään liittymisen yhteydessä Suomen Pankki siirsi valuuttavarantoja EKP:lle. Siirrosta syntyneet eurojärjestelmän sisäiset saamiset ovat euromääräisiä, ja ne esitetään erässä ”Valuuttavarantojen siirtoja vastaavat saamiset.”

Nettosaaminen, joka syntyy euroseteleiden kohdistamisesta eurojärjestelmän sisällä, esitetään yhtenä omaisuuseränä erässä ”Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvät nettosaamiset” (ks. tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden kohta ”Liikkeessä olevat setelit”).

5. Käyttöomaisuutta koskevat arvostusperiaatteet

Käyttöomaisuus on arvostettu hankintahintaan poistoilla vähennettynä. Poistot lasketaan tasapoistomenetelmällä. Tasapoistot tehdään käyttöomaisuuden odotettuna taloudellisena käyttöaikana siten, että ne aloitetaan pääasiassa hankintaa seuraavan kalenterikuukauden alusta.

Vuonna 1999 taseeseen markkinahintaisina aktivoitujen rakennusten ja maa-alueiden vastaerä on arvonmuutostili. Näiden rakennusten poistot on kirjattu arvonmuutostiliä purkamalla siten, ettei niillä ole tulosvaikutusta.

Taloudelliset käyttöajat ovat seuraavat:

- tietokoneet, niihin liittyvät laitteet ja ohjelmistot sekä autot: 4 vuotta
- koneet ja kalusto: 10 vuotta
- rakennukset: 25 vuotta.

Käyttöomaisuus, jonka arvo on alle 10 000 euroa, poistetaan hankintavuonna.

6. Liikkeessä olevat setelit

EKP ja euroalueen kansalliset keskuspankit, jotka yhdessä muodostavat eurojärjestelmän, laskevat liikkeeseen euroseteleitä.²⁾ Liikkeessä olevien eurosetelien kokonaisarvo kohdistetaan keskuspankeille kunkin kuukauden viimeisenä pankkipäivänä setelien jakoperusteen mukaisesti.³⁾ EKP:lle on merkitty 8 prosentin osuus liikkeessä olevien eurosetelien kokonaisarvosta, ja loput 92 % on merkitty kansallisille keskuspankeille setelien jakoperusteen mukaisesti. Osuus ilmoitetaan taseen vastattavaa-puolella erässä ”Liikkeessä olevat setelit”. Kullekin kansalliselle keskuspankille setelien jakoperusteen mukaisesti kohdistetun eurosetelien osuuden arvon ja kyseisen keskuspankin tosiasiallisesti liikkeeseen laskemien eurosetelien arvon erotuksesta aiheutuu myös eurojärjestelmän sisäisiä saamisia tai velkoja, joille maksetaan korkoa. Nämä korolliset⁴⁾ saamiset tai velat ilmoitetaan aluerässä ”Eurojärjestelmän sisäiset saamiset/velat: Eurosetelien kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvät nettosaamiset/-velat”. Suomen Pankin taseessa erä on vastaavaa-puolella.

Seteleistä saatava tulo jaetaan kansallisten keskuspankkien kesken suhteessa niiden EKP:n pääomasta maksamiin osuuksiin. Näistä eristä kertyvät korkotuotot ja -kulut selvitetään EKP:n tilien kautta, ja ne ovat osa korkokatetta. EKP:n pääoma-avainta tarkistetaan viiden vuoden välein ja uusien jäsenmaiden liittyessä Euroopan unioniin.

Setelitulo, joka EKP:lle kertyy sen 8 prosentin osuudesta liikkeessä olevien eurosetelien kokonaisarvosta, jaetaan pääasiassa kansallisille keskuspankeille.⁵⁾

7. EKP:n ennakkovoitonjako

EKP:n neuvosto on päättänyt, että EKP:n euroseteleistä saama tulo eli sille kohdistettu 8 % liikkeeseen laskettujen euroseteleiden kokonaisarvosta sekä EKP:n saama nettotulo a) arvopaperimarkkinoita koskevan ohjelman (SMP), b) kolmannen katettujen joukkolainojen osto-ohjelman (CBPP3), c) omaisuusvakuudellisten arvopapereiden osto-ohjelman (ABSPP) ja d) julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelman (PSPP) mukaisesti ostetuista arvopapereista maksetaan kokonaisuudessaan kansallisille keskuspankeille sinä tilikautena, jona se kertyy. Ellei EKP:n neuvosto muuta päätä, EKP jakaa tulon tilikautta seuraavan vuoden tammikuussa ennakkovoitonjakona.⁶⁾ Tulo jaetaan kokonaisuudessaan, mikäli se ei ylitä EKP:n nettovoittoa kyseiseltä vuodelta tai EKP:n neuvosto ei päätä, että tulo siirretään kokonaan tai osittain valuuttakursseista, koroista, luotoista ja kullan hinnasta johtuvien riskien varalta tehtävään varaukseen.

EKP:n neuvosto voi myös päättää, että euroseteleiden liikkeeseenlaskuun ja käsittelyyn liittyvät kulut vähennetään liikkeessä olevista euroseteleistä saaduista tuotoista, jotka jaetaan tammikuussa ennakkovoitonjakona. Kansallisille keskuspankeille jaettu määrä ilmoitetaan tuloslaskelman erässä ”Tuotot muista kantaosakkeista ja voitto-osuuksista”.

EKP:n pääomaan sovellettava jakoperuste 1.1.2015	EKPJ, pääoma- avain, %	Eurojärjestelmä, pääoma- avain, %
Belgian keskuspankki	2,4778	3,5200
Saksan keskuspankki	17,9974	25,5674
Viron keskuspankki	0,1928	0,2739
Irlannin keskuspankki	1,1607	1,6489
Kreikan keskuspankki	2,0332	2,8884
Espanjan keskuspankki	8,8409	12,5596
Ranskan keskuspankki	14,1793	20,1433
Italian keskuspankki	12,3108	17,4890
Kyproksen keskuspankki	0,1513	0,2149
Latvian keskuspankki	0,2821	0,4008
Liettuan keskuspankki	0,4132	0,5870
Luxemburgin keskuspankki	0,2030	0,2884
Maltan keskuspankki	0,0648	0,0921
Alankomaiden keskuspankki	4,0035	5,6875
Itävallan keskuspankki	1,9631	2,7888
Portugalin keskuspankki	1,7434	2,4767
Slovenian keskuspankki	0,3455	0,4908
Slovakian keskuspankki	0,7725	1,0974
Suomen Pankki	1,2564	1,7849
Eurojärjestelmä yhteensä	70,3916	100,0000

EKP:n pääomaan sovellettava jakoperuste 11.2015	EKPJ, pääoma- avain, %	Eurojärjestelmä, pääoma- avain, %
Bulgarian keskuspankki	0,8590	
Tsekin keskuspankki	1,6075	
Tanskan keskuspankki	1,4873	
Kroatian keskuspankki	0,6023	
Unkarin keskuspankki	1,3798	
Puolan keskuspankki	5,1230	
Romanian keskuspankki	2,6024	
Ruotsin keskuspankki	2,2729	
Englannin Pankki	13,6743	
Euroalueeseen kuulumattomat kansalliset keskuspankit yhteensä	29,6084	
Yhteensä	100,0000	

8. Eläkerahasto

Vuonna 2001 tehtiin päätökset Suomen Pankin eläkevastuun hoitamisesta pankin taseessa olevan eläkerahaston avulla. Vuoden 2002 alussa voimaan tulleen järjestelyn tarkoituksena oli huolehtia Suomen Pankin henkilöstön eläketurvan kattamiseen liittyvien varojen tuottavasta sijoittamisesta. Vuonna 2017 Suomen Pankin johtokunta päätti siirtää Eläkerahaston sijoitusomaisuuden hallinnoitavaksi osana Suomen Pankin rahoitusvarallisuutta. Taseessa tehdyt järjestelyt eivät muuttaneet pankin asemaa eläkelaitoksena. Suomen Pankin eläkerahastosta laaditaan erillinen vuosikertomus. Eläkerahaston varat sisältyvät Suomen Pankin taseeseen.

Eläkerahaston kiinteistöt ovat taseessa siirtohetken mukaisessa arvossaan vuosipoistot vähennettyinä. Siltä osin kuin rakennusten tasearvo on katettu arvonkorotuksella, vastaavat poistot kirjataan arvonkorotusta purkamalla siten, että poistoilla ei ole tulosvaikutusta.

9. Varausten kirjaamisen periaatteet

Tilinpäätöksessä voidaan tehdä varauksia, jos se pankin rahastojen reaaliarvon turvaamiseksi taikka valuuttakurssien tai arvopaperien markkinahintojen muutoksista aiheutuvien tuloksen vaihtelujen tasaamiseksi on tarpeen. Tilinpäätöksessä voidaan tehdä myös pankin eläkevastuun kattamiseksi tarpeellisia varauksia.

10. Taseen ulkopuoliset vastuut

Taseen ulkopuolisista eristä aiheutuvat voitot ja tappiot käsitellään samalla tavalla kuin taseessa olevista eristä aiheutuneet voitot ja tappiot. Valuuttatermiinit otetaan huomioon laskettaessa valuuttaposition nettokeskihintaa.

11. Muutokset tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet eivät ole muuttuneet tilikauden 2018 aikana.

---

1) Euroopan laajuinen automatisoitu reaaliaikainen bruttomaksujärjestelmä (Trans-European Automated Real-time Gross Settlement Express Transfer).

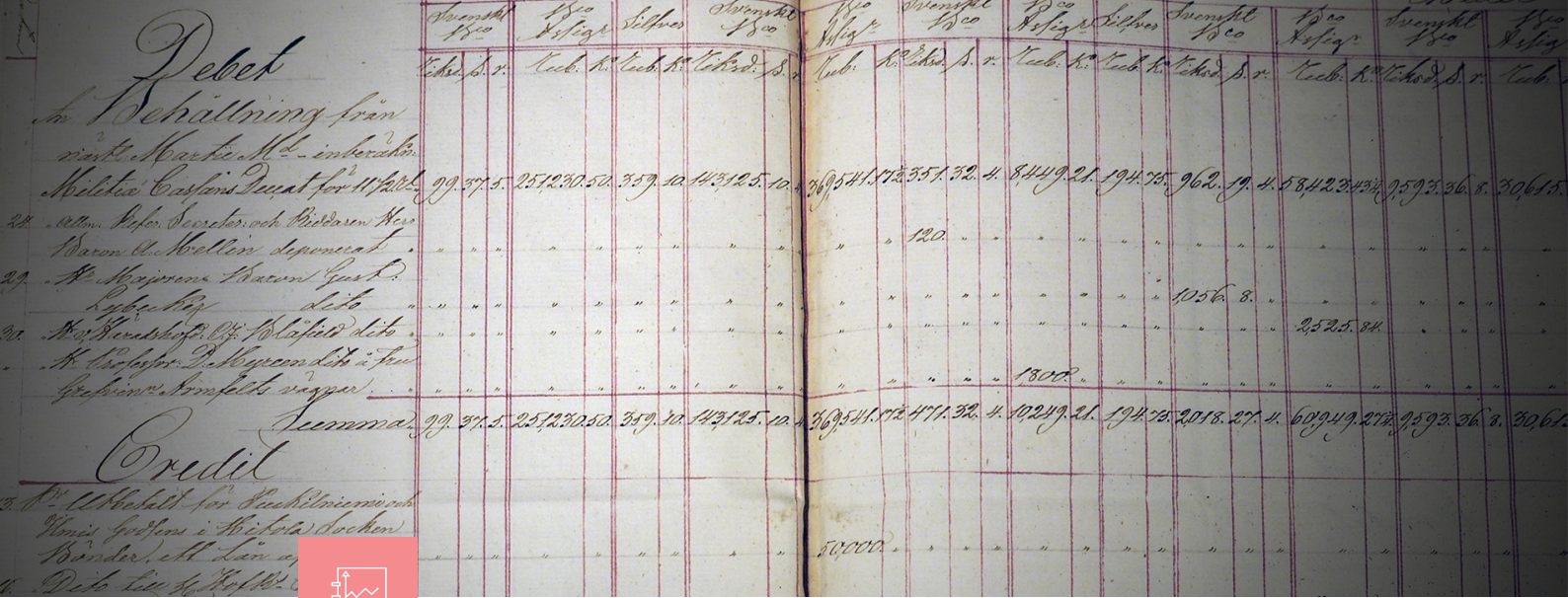
2) Euroopan keskuspankin päätös, annettu 13. päivänä joulukuuta 2010, euroseteleiden liikkeeseenlaskusta (EKP/2010/29). EUVL L 35, 9.2.2011, s. 26.

3) Setelien jakoperusteella tarkoitetaan prosenttiosuuksia, jotka saadaan, kun otetaan huomioon EKP:n osuus liikkeeseen laskettujen euroseteleiden kokonaismäärästä ja sovelletaan merkityn pääoman jakoperustetta kansallisten keskuspankkien osuuteen tästä kokonaismäärästä.

4) Euroopan keskuspankin päätös (EU) 2016/2248, annettu 3 päivänä marraskuuta 2016, niiden jäsenvaltioiden kansallisten keskuspankkien, joiden rahayksikkö on euro, rahoitustulon jakamisesta (uudelleenlaskettu) (ECB/2016/36).

5) EKP:n päätös (EU) 2015/298, annettu 15 päivänä joulukuuta 2014, EKP:n tulon väliaikaisesta jakamisesta (uudelleenlaadittu) (EKP/2014/57), EUVL L 53, 25.2.2015, s. 24.

6) EKP:n päätös (EU) 2015/298, annettu 15 päivänä joulukuuta 2014, EKP:n tulon väliaikaisesta jakamisesta (uudelleenlaadittu) (EKP/2014/57), EUVL L 53, 25.2.2015, s. 24.

Taseen liitetiedot

Vastaavaa

1. Kulta ja kultasaamiset

Suomen Pankilla on 1 576 487 troyunssia kultaa (1 troyunssi = 31,103 g), joka on tilinpäätöksessä arvostettu markkinahintaan. Vuoden 1999 alussa Suomen Pankki, kuten muutkin eurojärjestelmän kansalliset keskuspankit, siirsi noin 20 % kullastaan EKP:lle.

Kulta	31.12.2018	31.12.2017
Määrä (milj. troyunssia)	1,6	1,6
Hinta troyunssilta (EUR)	1 121,0	1 081,9
Arvo markkinahintaan (milj. EUR)	1 767,2	1 705,6
Markkina-arvon muutos (milj. EUR)	61,6	-25,5

2. Valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta

Tase-erässä ovat valuuttavarantoon luettavat valuuttasaamiset euroalueen ulkopuolelta sekä SDR-määräiset saamiset Kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF).

2.1 Saamiset kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF)

Saamiset Kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF) eriteltyinä	31.12.2018		31.12.2017	
	Milj. EUR	Milj. SDR	Milj. EUR	Milj. SDR
Varanto-osuus IMF:ssä	417,9	343,8	256,5	216,0
Erityiset nosto-oikeudet	1 363,4	1 121,8	1 331,3	1 121,0
Muut saamiset IMF:ltä	124,0	102,0	156,0	131,3
Yhteensä	1 905,3	1 567,6	1 743,9	1 468,4

Euron ja SDR:n välisen kurssin kehitys tilikausina 2017 ja 2018	2018	2017
Maaliskuun loppu	0,8474	0,7874
Kesäkuun loppu	0,8282	0,8199
Syyskuun loppu	0,8297	0,8355
Joulukuun loppu	0,8228	0,8420

Suomen jäsenosuuden kokonaismäärä valuuttarahastossa on 2 410,6 milj. SDR. Varanto-osuus on se osuus Suomen Pankin jäsenosuudesta, joka on maksettu IMF:lle valuuttana. Toinen osa jäsenosuudesta on maksettu aikoinaan markkoina. Tämän osan valuuttarahasto on lainannut takaisin Suomen Pankille. Markkoina maksetun jäsenosuuden nettovaikutus Suomen Pankin taseessa on nolla, sillä edellä mainittu saaminen ja velka ovat samassa tase-erässä.

Suomen Pankin erityisten nosto-oikeuksien (Special Drawing Rights, SDR) määrä on 1 363,4 milj. euroa. Erityiset nosto-oikeudet ovat IMF:n luomaa valuuttavarantoa, jonka rahasto on jakanut jäsenmailleen. Erityisiä nosto-oikeuksia käytetään valuuttakaupoissa normaalien valuuttojen tapaan. Erän arvo muuttuu valuuttarahaston jäsenmaiden välisten valuuttakauppojen seurauksena. Lisäksi erän suuruuteen vaikuttavat saadut ja maksetut korot sekä voitto-osuus IMF:ssä.

Yhteensä Suomen Pankin saamiset Kansainväliseltä valuuttarahastolta ovat 1 905,3 milj. euroa.

2.2 Pankkitalletukset, arvopaperisijoitukset ja muut valuuttamääräiset saamiset
Tase-erä sisältää valuuttamääräiset talletukset, arvopaperisijoitukset ja muut valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta.

Valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta eriteltyinä	31.12.2018	31.12.2017	Muutos
	Milj. EUR	Milj. EUR	Milj. EUR
Talletukset	108,3	41,0	67,3
Kuponkipaperit	4 408,0	4 172,3	235,7
Diskonttopaperit	–	136,4	-136,4
Muut saamiset	694,4	756,1	-61,6
Yhteensä	5 210,8	5 105,8	105,0

Euroalueen ulkopuolisten valuuttamääräisten arvopapereiden valuuttajakauma

Valuutta	31.12.2018		31.12.2017	
	Milj. EUR	%	Milj. EUR	%
Englannin punta	463,4	10,5	408,1	9,5
Yhdysvaltain dollari	3 773,0	85,6	3 648,7	84,7
Japanin jeni	171,6	3,9	252,0	5,8
Yhteensä	4 408,0	100,0	4 308,7	100,0

Euroalueen ulkopuolisten valuuttamääräisten arvopapereiden jäljellä oleva juoksuaika

Maturiteetti	31.12.2018		31.12.2017	
	Milj. EUR	%	Milj. EUR	%
Alle 1 vuosi	657,0	14,9	646,7	15,0
Yli 1 vuosi	3 751,0	85,1	3 662,0	85,0
Yhteensä	4 408,0	100,0	4 308,7	100,0

3. Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta

Tase-erässä ovat valuuttamääräiset talletukset ja arvopaperit sekä muut valuuttamääräiset saamiset euroalueelta.

Euroalueen sisäiset valuuttamääräiset saamiset eriteltyinä	31.12.2018	31.12.2017	Muutos
	Milj. EUR	Milj. EUR	Milj. EUR
Kuponkipaperit	538,0	504,1	34,0
Muut saamiset	-59,7	-25,7	-34,0
Yhteensä	478,3	478,4	0,0

Euroalueen sisäisten valuuttamääräisten arvopapereiden valuuttajakauma

Valuutta	31.12.2018		31.12.2017	
	Milj. EUR	%	Milj. EUR	%
Englannin punta	146,5	27,2	161,3	32,0
Yhdysvaltain dollari	391,5	72,8	342,8	68,0
Yhteensä	538,0	100,0	504,1	100,0

Euroalueen sisäisten valuuttamääräisten arvopapereiden jäljellä oleva juoksu-aika

Maturiteetti	31.12.2018		31.12.2017	
	Milj. EUR	%	Milj. EUR	%
Alle 1 vuosi	322,0	59,8	222,0	44,1
Yli 1 vuosi	216,0	40,2	282,0	55,9
Yhteensä	538,0	100,0	504,1	100,0

4. Euromääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta

Tase-erä sisältää euroalueen ulkopuolisia eurotalletuksia, euroalueen ulkopuolella liikkeeseen laskettuja arvopapereita sekä muita euromääräisiä saamisia.

Euromääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta	31.12.2018	31.12.2017	Muutos
	Milj. EUR	Milj. EUR	Milj. EUR
Talletukset	19,1	279,2	-260,1
Kuponkipaperit	753,9	952,2	-198,3
Muut saamiset	4,4	0,1	4,3
Yhteensä	777,3	1 231,4	-454,1

Euroalueen ulkopuolisten euromääräisten arvopapereiden jäljellä oleva juoksuaika

	31.12.2018		31.12.2017	
Maturiteetti	Milj. EUR	%	Milj. EUR	%
Alle 1 vuosi	282,4	37,5	129,8	13,6
Yli 1 vuosi	471,4	62,5	822,4	86,4
Yhteensä	753,9	100,0	952,2	100,0

5. Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset luotot euroalueen luottolaitoksille

Tase-erä sisältää rahapolitiikassa käytettävät instrumentit, joiden avulla Suomen Pankki toteuttaa rahapolitiikkaa osana eurojärjestelmää. Erä muodostuu korkoa sisältävistä luotoista suomalaisille luottolaitoksille, ja sen suuruus määräytyy suomalaisten luottolaitosten likviditeettitarpeen perusteella.

Koko eurojärjestelmän saamiset rahapoliittisista operaatioista ovat 734 382 milj. euroa, josta Suomen Pankin taseessa on 8 648,3 milj. euroa. Perussäännön artiklan 32.4 mukaisesti eurojärjestelmän kansalliset keskuspankit jakavat rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät riskit, mikäli ne toteutuvat, täysimääräisesti ja suhteessa osuuksiinsa EKP:n merkityn pääoman jakoperusteesta. Tappioita voi syntyä ainoastaan, jos vastapuoli menee vararikoon eikä kyseisen vastapuolen toimittamien vakuuksien realisointi tuota riittävästi varoja. Riskejä, jotka aiheutuvat mahdollisista kansallisten keskuspankkien harkinnanvaraisesti hyväksymistä erityisvakuuksista, ei EKP:n neuvoston päätöksen nojalla jaeta.

5.1 Perusrahoitusoperaatiot

Perusrahoitusoperaatiot ovat viikoittain toteutettavia likviditeettiä lisääviä käänteisoperaatioita, joiden maturiteetti on yksi viikko. Ne toteutetaan kiinteäkorkoisina huutokauppoina. Perusrahoitusoperaatiot ovat keskeisessä osassa pyrittäessä vaikuttamaan korkoihin ja hallitsemaan markkinoiden likviditeettitilannetta sekä viestittäessä rahapolitiikan mitoituksesta.

5.2 Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot

Näissä operaatioissa vastapuolille tarjotaan pitempiaikaista rahoitusta. Vuonna 2018 pitempiaikaisia rahoitusoperaatioita toteutettiin yhden pitoajanjakson mittaisina sekä 3–48 kuukauden mittaisina. Operaatiot toteutettiin kiinteäkorkoisina huutokauppoina, joissa tehdyt tarjoukset hyväksyttiin täysimääräisesti.

Lisäksi EKP:n neuvosto päätti vuonna 2016 toteuttaa neljä uutta kohdennettua pitempiaikaista rahoitusoperaatiota. Näiden toisen sarjan (TLTRO II) kohdennettujen pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden maturiteetti on neljä vuotta, ja rahoitusta oli mahdollista alkaa maksaa takaisin kahden vuoden kuluttua. EKP:n neuvoston päätösten mukaisesti operaatioiden lopullinen korko määräytyy sen mukaan, miten vastapuolten luotonanto kehittyi ajanjaksolla 1.2.2016–31.1.2018. Korko asettuu likviditeetinjakopäivän perusrahoitusoperaatioiden koron ja yön yli -talletuskoron välille. Koska operaatioiden lopullinen korko voitiin tietää vasta vuonna 2018 eikä siitä voitu sitä ennen tehdä luotettavia arvioita, vuoden 2017 loppuun asti korko laskettiin varovaisuusperiaatteen mukaisesti yön yli -talletuskoron mukaan. Yön yli -talletuskoron ja operaatioiden lopullisen koron erotuksesta johtuva korkotuotto kyseiseltä ajanjaksolta kirjattiin vuonna 2018 oikaisemaan tuloslaskelman erää ”Korkokulut”.

5.3 Käänteiset hienosäätöoperaatiot

Käänteisillä hienosäätöoperaatioilla pyritään hallitsemaan markkinoiden likviditeettitilannetta ja vaikuttamaan korkoihin. Niiden tarkoituksena on erityisesti tasoittaa markkinoiden odottamattomien heilahtelujen vaikutusta korkoihin. Näitä operaatioita toteutetaan tarvittaessa.

5.4 Käänteiset rakenteelliset operaatiot

Käänteiset rakenteelliset operaatiot ovat vakiohuutokauppoina toteutettavia käänteisiä avomarkkinaoperaatiota, joiden avulla eurojärjestelmä voi säädellä rakenteellista likviditeettiasemaansa rahoitussektoriin nähden.

5.5 Maksuvalmiusluotot

Maksuvalmiusluoton avulla vastapuolet voivat saada kansallisilta keskuspankeilta yön yli -likviditeettiä ennalta määrätyllä korolla hyväksytyjä vakuuksia vastaan.

5.6 Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät luotot

Erä sisältää vastapuolille suoritettut käteismaksut tilanteissa, joissa vastapuolen toimittamien vakuuksien markkina-arvo ylittää määritetyn kynnsarvon eli avoinna olevista rahapoliittisista operaatioista aiheutuvan tarpeen.

Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset luotot euroalueen luottolaitoksille	31.12.2018	31.12.2017	Muutos
	Milj. EUR	Milj. EUR	Milj. EUR
Perusrahoitusoperaatiot	–	–	–
Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	8 648,3	10 148,3	-1 500,0
Käänteiset hienosäätöoperaatiot	–	–	–
Käänteiset rakenteelliset operaatiot	–	–	–
Maksuvalmiusluotot	–	–	–
Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät luotot	–	–	–
Yhteensä	8 648,3	10 148,3	-1 500,0

6. Muut euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta

Tase-erässä ovat eurotalletukset sekä tilit euroalueen luottolaitoksissa.

	31.12.2018	31.12.2017	Muutos
	Milj. EUR	Milj. EUR	Milj. EUR
Sekkitilit	0,0	0,0	0,0
Takaisinmyyntisopimukset	–	209,1	-209,1
Hätärahoituksena annettu maksuvalmiusapu	–	–	–
Muut saamiset	3,8	–	3,8
Yhteensä	3,8	209,1	-205,3

EKP:n neuvosto päätti 17.5.2017 julkistaa hätärahoitusta koskevan sopimuksen EKP:n verkkosivuilla avoimuuden lisäämiseksi. Sopimus korvaa verkkosivuilla hätärahoitusta koskevan menettelykuvauksen, joka julkistettiin lokakuussa 2013. Sopimuksen julkistamisesta kertova lehdistötiedote on luettavissa osoitteessa <http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2017/html/ecb.pr170619.en.html>.

7. Euromääräiset arvopaperit euroalueelta

Jotta rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit voidaan ilmoittaa erikseen, erä ”Euromääräiset arvopaperit euroalueelta” on jaettu kahteen osaan: ”Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit” ja ”Muut arvopaperit”.

7.1 Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit

31.12.2018 erään sisältyivät arvopaperit, jotka Suomen Pankki on hankkinut osana kolmea katettujen joukkolainojen osto-ohjelmaa, ¹⁾ arvopaperimarkkinoita koskevaa ohjelmaa (SMP), ²⁾ julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelmaa (PSPP) ³⁾ ja yrityssektorin velkapapereiden osto-ohjelmaa (CSPP) ⁴⁾.

Ensimmäisessä katettujen joukkolainojen osto-ohjelmassa (CBPP1) joukkolainaostot saatiin päätökseen 30.6.2010, ja toinen katettujen joukkolainojen osto-ohjelma (CBPP2) päättyi 31.10.2012. Arvopaperimarkkinoita koskeva ohjelma (SMP) lopetettiin 6.9.2012.

Vuonna 2018 eurojärjestelmä jatkoi arvopaperiostoja laajennettuun omaisuuserien osto-ohjelmaan ⁵⁾ kuuluvissa kolmannessa katettujen joukkolainojen osto-ohjelmassa (CBPP3), omaisuusvakuudellisten arvopaperien osto-ohjelmassa (ABSPP), julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelmassa (PSPP) sekä yrityssektorin velkapapereiden osto-ohjelmassa (CSPP). EKP ja kansalliset keskuspankit ostivat omaisuuserien osto-ohjelmassa arvopapereita syyskuun loppuun asti nettomääräisesti keskimäärin 30 mrd. euron arvosta kuukaudessa ja lokakuusta joulukuun loppuun 15 mrd. euron arvosta kuukaudessa, minkä jälkeen ostot päättyivät. Kun ohjelmassa ostetut omaisuuserät erääntyvät, EKP:n neuvosto aikoo jatkaa takaisin maksettavan pääoman uudelleensijoituksia täysimääräisesti vielä pidemmän aikaa sen jälkeen, kun EKP:n neuvosto alkaa nostaa EKP:n ohjauskorkoja, ja joka tapauksessa niin kauan kuin on tarpeen suotuisan likviditeettitilanteen ja vahvasti kasvua tukevan rahapolitiikan ylläpitämiseksi.

Osto-ohjelmissa hankitut arvopaperit arvostetaan jaksotetun hankintahinnan perusteella ja vähennettynä mahdollisella arvon alentumisella (ks. tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden kohta ”Arvopapereiden arvostus- ja jaksotusperiaatteet”).

Seuraavassa on esitetty Suomen Pankin hallussa olevien arvopaperien jaksotettu hankintahinta sekä vertailun vuoksi myös niiden markkina-arvo, jota ei kirjata taseeseen eikä tuloslaskelmaan. ⁶⁾

Rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit	31.12.2018		31.12.2017		Muutos	
	Milj. EUR	Milj. EUR	Milj. EUR	Milj. EUR	Milj. EUR	Milj. EUR
	Tasearvo	Markkina- arvo	Tasearvo	Markkina- arvo	Tasearvo	Markkina- arvo
Ensimmäinen katettujen joukkolainojen osto- ohjelma (CBPP1)	–	–	–	–	–	–
Toinen katettujen joukkolainojen osto- ohjelma (CBPP2)	97,0	99,0	97,0	101,4	0,1	-2,3
Kolmas katettujen joukkolainojen osto- ohjelma (CBPP3)	6 697,3	6 760,2	5 335,1	5 381,1	1 362,1	1 379,1
Arvopaperimarkkinoita koskeva ohjelma (SMP)	1 079,9	1 159,3	1 341,9	1 485,4	-262,0	-326,1
Julkisen sektorin velkapapereiden osto- ohjelma (PSPP valtio)	28 308,3	28 673,0	25 167,7	25 242,5	3 140,6	3 430,5
Julkisen sektorin velkapapereiden osto- ohjelma (ns. PSPP supra)	3 175,8	3 194,1	3 067,3	3 089,8	108,6	104,4
Yrityssektorin velkapapereiden osto- ohjelma (CSPP)	6 137,3	6 080,9	4 579,0	4 539,4	1 558,3	1 541,5
Yhteensä	45 495,6	45 966,5	39 588,0	39 839,5	5 907,6	6 127,0

EKP:n neuvosto arvioi osto-ohjelmissä hankittuihin arvopapereihin liittyvät taloudelliset riskit säännöllisesti. Vuosittaiset arvonalentumistestit tehdään vuoden lopussa arvioidun odotettavissa olevan kassavirran perusteella, ja EKP:n neuvosto hyväksyy ne.

SMP-, CBPP3- ja CSPP-ohjelmissa sekä PSPP-ohjelman ostoissa monikansallisilta laitoksilta (ns. supra) hankituista arvopapereista mahdollisesti aiheutuvat tappiot jaetaan EKP:n perussäännön artiklan 32.4 mukaisesti kokonaan eurojärjestelmän keskuspankkien kesken suhteessa niiden maksamiin osuuksiin EKP:n pääomasta. CSPP-salkussa tehtyjen arvonalentumistestien perusteella EKP:n neuvosto katsoi aiheelliseksi luoda puskurin rahapoliittisista operaatioista vuonna 2018 aiheutuneiden luottoriskien varalta (ks. liitetietojen kohta ”Varaukset”).

CBPP3-ohjelmassa ostettuja arvopapereita koskevan vuoden 2018 lopun arvonalentumistestin yhteydessä EKP:n neuvosto totesi arvonalentumisriskiksi sen, että erään luottolaitoksen merkittävät taloudelliset vaikeudet vuonna 2018 olisivat saattaneet johtaa kyseisen laitoksen liikkeeseen laskemien arvopaperien arvonalentumiseen. Koska EKP:n neuvosto kuitenkin katsoi, että arvonalentumisriski ei ollut vaikuttanut odotettuihin tuleviin kassavirtoihin, Suomen Pankki ei kirjannut vuoden lopussa arvonalentumistappioita kyseisiä arvopapereista, jotka oli hankittu kolmannessa katettujen joukkolainojen osto-ohjelmassa. Myöskään muista ohjelmassa hankituista arvopapereista ei kirjattu arvonalentumistappioita.

Seuraavassa taulukossa esitetään ohjelmakohtaisesti eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien hallussa oleva ostettujen arvopaperien määrä ja niistä Suomen Pankin taseessa oleva osuus.

	Eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien hallussa		Suomen Pankin taseessa	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
	Milj. EUR	Milj. EUR	Milj. EUR	Milj. EUR
Arvopaperimarkkinoita koskeva ohjelma (SMP)	67 654,0	82 490,0	1 079,9	1 341,9
Kolmas katettujen joukkolainojen osto-ohjelma (CBPP3)	240 655,9	220 954,6	6 697,3	5 335,1
Julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelma (PSPP supra)	224 506,5	203 932,0	3 175,8	3 067,3
Yrityssektorin velkapapereiden osto-ohjelma (CSPP)	178 050,3	131 593,1	6 137,3	4 579,0
Yhteensä	710 866,7	638 969,7	17 090,3	14 323,3

7.2 Muut arvopaperit

Tase-erä sisältää euroalueella liikkeeseen lasketut kuponki- ja diskonttopaperit sekä -rahasto-osuudet.

Muut euroalueen sisäiset euromääräiset arvopaperit eriteltyinä	31.12.2018	31.12.2017	Muutos
	Milj. EUR	Milj. EUR	Milj. EUR
Kuponkipaperit	1 554,1	3 158,5	-1 604,4
Diskonttopaperit	377,1	1 578,7	-1 201,6
Rahastosijoitukset	755,4	670,1	85,3
Yhteensä	2 686,6	5 407,3	-2 720,7

Muiden euroalueen sisäisten euromääräisten arvopapereiden jäljellä oleva juoksu-aika	31.12.2018		31.12.2017	
Maturiteetti	Milj. EUR	%	Milj. EUR	%
Alle 1 vuosi	1 210,3	62,7	2 922,4	61,7
Yli 1 vuosi	720,9	37,3	1 814,8	38,3
Yhteensä	1 931,2	100,0	4 737,2	100,0

8. Eurojärjestelmän sisäiset saamiset

8.1 Osuudet EKP:ssä

EKPJ:n perussäännön artiklan 28 nojalla ainoastaan EKPJ:n kansalliset keskuspankit voivat merkitä EKP:n pääomaa. Merkinnässä sovellettavat osuudet määritetään EKPJ:n perussäännön artiklan 29 mukaisesti, ja ne tarkistetaan joka viides vuosi.

Eurojärjestelmän kunkin keskuspankin osuus EKP:n pääomasta määräytyy ns. pääoma-avaimen mukaan. Pääoma-avaimen vaikuttavat maan asukasluku ja bruttokansantuote. Pääoma-avain tarkistetaan viiden vuoden välein ja kun uusia jäseniä liittyy EU:hun. Suomen prosentuaalinen osuus EKP:n pääomasta on ollut 1.1.2015 alkaen 1,2564 % eli 144,3 miljoonaa euroa.

8.2 Valuuttavarantojen siirtoja vastaavat saamiset

Valuuttavarantojen siirtoja vastaavat saamiset -erä sisältää Suomen Pankin EKP:lle siirtämän valuuttavaranto-osuuden, 728,1 milj. euroa. Siirto tehtiin eurojärjestelmään siirtymisen yhteydessä. Saaminen on euromääräinen, ja sen arvo perustuu saamisen arvoon siirtohetkellä.

Saamisille maksetaan viimeisimpään käytettävissä olevaan eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorkoon perustuvaa korkoa, joka lasketaan päivittäin, lukuun ottamatta korotonta kultavarantoa.

8.3 Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvät nettosaamiset
 Nettosaaminen, joka liittyy euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä, käsittää pääoman merkitsemiseen liittyvän mekanismin mukaisen CSM-erän (Capital Share Mechanism) vähennettynä ns. ECB issue -luvulla. CSM-luvulla liikkeessä olevan setelistön määrä oikaistaan keskuspankin taseessa pääoma-avaimen mukaiseksi. ECB issue -luku taas kertoo EKP:n osuuden (8 %) liikkeessä olevista seteleistä. Kummankin luvun vastakirjaus on taseen vastattavaa-puolen erässä ”Liikkeessä olevat setelit”.⁷¹

Tase-erän koko oli tilikauden lopussa 4 034,6 milj. euroa (3 750,9 milj. euroa vuonna 2017). Erän kasvu johtui siitä, että Suomen Pankin liikkeeseen laskemien setelien määrä kasvoi 4,6 % liikkeessä olleiden eurosetelien kokonaismäärän kasvaessa 5,2 % vuodesta 2017. Näille saamisille kertyy päivätasolla laskettavaa, viimeisimpään käytettävissä olevaan eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorkoon perustuvaa korkoa.

8.4 Muut saamiset eurojärjestelmän sisällä (netto) tai vastattavaa-puolen erä muut velat eurojärjestelmän sisällä (netto)

Muut saamiset/velat eurojärjestelmän sisällä (netto)	31.12.2018	31.12.2017	Muutos
	Milj. EUR	Milj. EUR	Milj. EUR
TARGET2-järjestelmään liittyvät velat EKP:lle / saamiset EKP:ltä (ml. eurojärjestelmässä pidettävien kirjeenvaihtajapankkitilien saldot)	39 826,7	40 373,2	-546,5
Rahoitustulon netto-osuus	-242,1	-264,0	21,9
EKP:n ennakkovoitonjakoon liittyvät saamiset EKP:ltä	21,3	17,6	3,6
Muut saamiset/velat eurojärjestelmän sisällä yhteensä (netto)	39 605,9	40 126,8	-520,9

Erän suuruus oli 39 605,9 milj. euroa 31.12.2018, ja se koostui kolmesta tekijästä: 1) EKP:n ja EKPJ:n kansallisten keskuspankkien TARGET2-järjestelmän kautta toimittamiin ja vastaanottamiin maksuihin liittyvät Suomen Pankin saamiset EKP:hen nähden sekä eurojärjestelmän keskuspankeissa pidettävien kirjeenvaihtajapankkitilien saldot, 2) rahoitustulon yhteenlaskennasta ja jakamisesta eurojärjestelmässä aiheutuvat saamiset/velat EKP:hen nähden sekä 3) ne Suomen Pankin saamiset EKP:hen nähden, jotka johtuvat EKP:n ennakkovoitonjaosta ja mahdollisista muista saamisista tai palautettavista määristä.

TARGET2-järjestelmän kautta toimitettuihin nettomääräisiin maksuihin liittyvä nettosaaminen vuoden lopussa oli 39 826,7 milj. euroa. Erälle kertyvä korko perustuu viimeisimpään saatavilla olevaan eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation marginaalikorkoon, ja se lasketaan päivittäin.

Vuotuisesta rahoitustulon yhteenlaskennasta ja jakamisesta eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien kesken aiheutui vuoden lopussa –242,1 milj. euron velka EKP:lle (ks. tuloslaskelman liitetietojen kohta ”Rahoitustulon netto-osuus”).

EKP:n neuvoston päätöksellä EKP jakoi euroalueen kansallisille keskuspankeille ennakkovoitonjakona 1 191 miljoonaa euroa vuodelta 2018 (ks. tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden kohta ”EKP:n ennakkovoitonjako”). Suomen Pankin osuus jaettavasta summasta oli 21,3 miljoonaa euroa 31.12.2018 (ks. tuloslaskelman erä ”Tuotot muista kantaosakkeista ja voitto-osuuksista”).

9. Muut saamiset

Tase-erä sisältää Suomen Pankin hallussa olevat eurokolikot, käyttöomaisuuden ja sijoitusomaisuuden (osakkeet ja osuudet). Tase-erään sisältyvät taseen ulkopuolisten erien arvostuksesta johtuvat erät, siirtosaamiset ja muut saamiset sekä eläkerahaston omaisuuserät, jotka koostuvat kokonaisuudessaan kiinteistöistä. Pankin eläkerahastolle korvamerkitsemä sijoitusomaisuus siirrettiin maaliskuussa 2017 rahoitusvarallisuuteen hallinnoitavaksi sen osana. Sijoitusinstrumentit on kirjattu taseen vastaavaa-puolen eriin ”Muut arvopaperit” ja ”Muut saamiset” (osakkeet ja osuudet).

Aineellinen käyttöomaisuus	31.12.2018	31.12.2017	Muutos
Kirjanpitoarvo	Milj. EUR	Milj. EUR	Milj. EUR
Maa-alueet	8,5	8,5	–
Rakennukset	89,8	96,3	-6,5
Koneet ja kalusto	11,2	12,4	-1,3
Taide ja numismaattinen kokoelma	0,6	0,5	0,0
Yhteensä	110,0	117,8	-7,8

Aineeton käyttöomaisuus	31.12.2018	31.12.2017	Muutos
Kirjanpitoarvo	Milj. EUR	Milj. EUR	Milj. EUR
Tietojärjestelmät	7,6	8,5	-0,9

Aineeton käyttöomaisuus	31.12.2018	31.12.2017	Muutos
Kirjanpitoarvo	Milj. EUR	Milj. EUR	Milj. EUR
Yhteensä	7,6	8,5	-0,9

Muu omaisuus ja saamiset	31.12.2018	31.12.2017	Muutos
	Milj. EUR	Milj. EUR	Milj. EUR
Euroalueen metalliraha	26,6	31,3	-4,7
Osakkeet ja osuudet	98,5	34,9	63,6
Eläkerahaston kiinteistöt	14,0	15,1	-1,2
Siirtosaamiset	432,3	404,0	28,3
Taseen ulkopuolisten erien arvostuksesta johtuvat erät	67,9	83,9	-16,0
Muut saamiset	2,6	1,8	0,8
Yhteensä	641,9	571,0	70,9

Osakkeiden ja osuuksien kasvu johtuu kiinteistörahastosijoitusten määrän kasvusta.

Vastattavaa

1. Liikkeessä olevat setelit

Tase-erä sisältää pääoma-avaimen mukaisen, EKP:n osuudella oikaistun Suomen Pankin osuuden liikkeessä olevien euroseteleiden kokonaismäärästä.

Vuonna 2018 liikkeessä olleiden eurosetelien yhteenlaskettu arvo kasvoi 5,2 %. Jakoperusteen mukaan Suomen Pankin osuus liikkeessä olevista euroseteleistä oli vuoden 2018 lopussa arvoltaan 20 215,2 milj. euroa (vuoden 2017 lopussa 19 223,2 milj. euroa). Suomen Pankin liikkeeseen laskemien eurosetelien kokonaisarvo kasvoi 4,6 % eli 16 180,7 milj. euroon vuonna 2018 (edellisvuonna 15 472,3 milj. euroa). Määrä oli pienempi kuin jakoperusteen mukaan kohdistetun osuuden kokonaisarvo ja erotus eli 4 034,6 milj. euroa (3 750,9 milj. euroa vuonna 2017) on kirjattu vastaavaa-puolen alaerään ”Euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvät nettosaamiset”.

Liikkeessä olevat setelit	31.12.2018	31.12.2017
	Milj. EUR	Milj. EUR
5 euroa	82,4	85,9
10 euroa	-81,0	-68,8
20 euroa	3 196,8	3 071,5
50 euroa	10 868,3	10 071,6
100 euroa	-997,1	-862,9
200 euroa	505,8	490,3
500 euroa	2 605,5	2 684,6
Eurosetelit yhteensä	16 180,7	15 472,3
ECB issue -luku	-1 757,9	-1 671,7
CSM-luku	5 792,5	5 422,5
Pääoma-avaimen mukainen liikkeessä olevat setelistö	20 215,2	19 223,2

2. Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille

Rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille	31.12.2018	31.12.2017	Muutos
	Milj. EUR	Milj. EUR	Milj. EUR
Sekkitilit (ml. vähimmäisvarantotalletukset)	61 719,2	53 420,8	8 298,4
Yön yli -talletukset (talletusmahdollisuus)	15 213,6	23 341,2	-8 127,6
Määräaikaistalletukset	-	-	-
Käänteiset hienosäätöoperaatiot	-	-	-
Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät talletukset	-	-	-
Yhteensä	76 932,8	76 762,0	170,8

2.1 Sekkitilit (ml. vähimmäisvarantotalletukset)

Sekkitileillä ovat vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten varantotalletuksista koostuvat saamiset. Vähimmäisvarantotalletuksille on 1.1.1999 lähtien maksettu kulloiseenkin eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorkoon perustuvaa korkoa. Kesäkuusta 2014 lähtien vähimmäisvarantovelvoitteen ylittäville pankkien varantotalletuksille on maksettu joko nollakorkoa tai talletusmahdollisuuden korkoa sen mukaan, kumpi näistä on matalampi.

2.2 Yön yli -talletukset (talletusmahdollisuus)

Talletusmahdollisuus on eurojärjestelmän maksuvalmiusjärjestelmän likviditeettiä vähentävä osa, johon pankit voivat tehdä yön yli -talletuksia ennalta määrätyllä korolla.

2.3 Määräaikaistalletukset

Yksi tapa toteuttaa likviditeettiä vähentäviä hienosäätöoperaatioita on kerätä määräaikaistalletuksia.

2.4 Käänteiset hienosäätöoperaatiot

Käänteisillä hienosäätöoperaatioilla pyritään tasaamaan suuria likviditeetin yli- tai alimääriä.

2.5 Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät talletukset

Erä sisältää vastapuolten talletukset tilanteissa, joissa vastapuolen toimittamien vakuuksien markkina-arvo jää alle määritetyn kynnsarvon.

3. Muut euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille

Suomen Pankilla ei ollut 31.12.2018 euromääräisiä velkoja euroalueen luottolaitokselle.

4. Euromääräiset velat muille euroalueella oleville

Tase-erässä ovat euromääräiset velat julkiselle sektorille (600 milj. euroa) ja muille kuin vähimmäisvarantovelvoitteen alaisille luottolaitoksille (0,1 milj. euroa).

5. Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle

Tase-erässä ovat kansainvälisten organisaatioiden ja euroalueen ulkopuolella sijaitsevien pankkien tilien saldot Suomen Pankissa sekä reposopimukset euroalueen ulkopuolisten vastapuolien kanssa.

6. Valuuttamääräiset velat euroalueelle

Suomen Pankilla ei ollut 31.12.2018 valuuttamääräisiä velkoja euroalueelle.

7. Valuuttamääräiset velat euroalueen ulkopuolelle

Suomen Pankilla ei ollut 31.12.2018 valuuttamääräisiä velkoja euroalueen ulkopuolelle.

8. IMF:n myöntämien erityisten nosto-oikeuksien vastaerä

Tase-erä on erityisten nosto-oikeuksien (vrt. vastaavaa-puolen erä) vastaerä. Alun perin erityiset nosto-oikeudet ja niiden vastaerä olivat yhtä suuret. SDR-määräisen kaupankäynnin seurauksena Suomen Pankin erityisiin nosto-oikeuksiin liittyvät saamiset olivat vuoden 2018 lopussa pienemmät kuin niiden vastaerä taseen velkapuolella. Velkapuolen vastaerän suuruus on 1 189,5 milj. SDR, joka pysyy muuttumattomana. Taseessa erä esitetään euromääräisenä ja arvostettuna 31.12.2018 kurssiin (1 445,7 milj. euroa).

9. Eurojärjestelmän sisäiset velat

Eurojärjestelmän sisäiset velat ja saamiset on eritelty taseen vastaavaa-puolen erän ”Eurojärjestelmän sisäiset saamiset” liitetiedoissa. Tilikauden 2018 lopussa Suomen Pankilla ei ollut eurojärjestelmän sisäisiä velkoja.

10. Muut velat

Tase-erä muodostuu siirtovelosta, ostovelosta ja muista veloista. Siirtovelkoihin lasketaan mm. tilinpäätöksen yhteydessä kirjattavia siirtyviä eriä sekä repoluottojen ja pitkäaikaisten rahoitusoperaatioiden korkovelkoja. Muissa veloissa on mm. arvonlisäverotilityksiin ja ennakonpidätyksiin liittyviä velkoja sekä maksuun menossa olevia palkkoja ja eläkkeitä.

Muut velat	31.12.2018	31.12.2017	Muutos
	Milj. EUR	Milj. EUR	Milj. EUR
Siirtovelat	73,2	66,4	6,8
Ostovelat	0,5	0,1	0,4
Muut velat	-1,9	-1,4	-0,5
Yhteensä	71,8	65,1	6,7

11. Arvonmuutostilit

Tase-erässä ovat valuuttamääräisten erien ja arvopapereiden markkinahinta-arvostuksesta syntyneet realisoitumattomat arvostusvoitot. Lisäksi tase-erä sisältää maa-alueiden ja rakennusten arvonkorotukset sekä vuoden 1999 kirjanpitoikäytännön muutoksesta johtuvat muut arvostuserot.

	31.12.2018	31.12.2017	Muutos
Arvonmuutostilit	Milj. EUR	Milj. EUR	Milj. EUR
Kulta	1 378,2	1 316,6	61,6

	31.12.2018	31.12.2017	Muutos
Arvonmuutostilit	Milj. EUR	Milj. EUR	Milj. EUR
Valuutat:			
USD	783,7	601,7	182,0
GBP	22,3	28,4	-6,1
JPY	102,3	69,7	32,6
SDR	7,5	–	7,5
Muut valuutat	0,1	0,2	0,0
Arvopaperit	15,0	16,1	-1,2
Rahastosijoitukset	1,3	55,8	-54,5
Muut arvonorotukset	159,9	167,5	-7,6
Yhteensä	2 470,2	2 255,8	214,4

12. Varaukset

Suomen Pankista annetun lain 20 pykälän mukaan tilinpäätöksessä voidaan tehdä varauksia, jos se pankin rahastojen reaaliarvon turvaamiseksi taikka valuuttakurssien tai arvopapereiden markkinahintojen muutoksista aiheutuvien tuloksen vaihteluiden tasaamiseksi on tarpeen. Vuoden 2018 lopussa varausten yhteismäärä on 4 636,4 milj. euroa. Varaukset koostuvat yleisvarauksesta, reaaliarvovarauksesta, eläkevarauksesta, valuuttakurssi- ja hintaerovarauksesta sekä varauksesta rahapoliittisista operaatioista johtuvien tappioiden varalle.

Eläkevaraus on tehty eläkevastuun kattamiseksi. Suomen Pankin eläkevastuun kokonaismäärä on 554,8 milj. euroa, ja tästä on katettu 107,5 % eli 596,4 milj. euroa. Eläkevarauksen muutos tilikauden aikana koostuu tehdystä arvonorotusrahaston purusta, -0,4 milj. euroa, ja eläkerahaston tappiosta, -7,5 milj. euroa, joka katettiin eläkevarausta purkamalla. Vuoden 2018 lopussa eläkevarauksen katteeksi oli korvamerkitty kiinteistöjä 14,0 milj. euron arvosta (ks. taseen liitetietojen kohta ”Muut saamiset”). Eläkevarauksen muun osan katteeksi (582,4 milj. euroa) ei ole korvamerkitty määrättyjä varoja vaan niitä hallinnoidaan osana pankin rahoitusvarallisuutta.

Vuonna 2017 tehtiin Suomen Pankin hallussa olleen arvopaperin vuoksi yhteensä 69 milj. euron suuruinen varaus rahapoliittisista operaatioista johtuvien tappioiden varalta. Varauksen rahoittivat EKPJ:n perussäännön artiklan 32.4 mukaisesti eurojärjestelmän kansalliset keskuspankit suhteessa niiden merkitsemiin osuuksiin EKP:n pääomasta vuonna 2017. Suomen Pankki perusti omaa osuuttaan vastaavan varauksen, jonka suuruus on 1,2 milj. euroa eli 1,78487 % varauksen kokonaismäärästä. Vuoden 2017 tilinpäätökseen kirjatun varauksen suuruuden laskennassa otettiin huomioon kyseisen arvopaperin myynnistä tammikuussa 2018 saadut tiedot, joten vuonna 2018 realisoituneet tappiot voitiin kattaa kokonaan varauksesta.

Lisäksi EKP:n neuvosto katsoi CSPP-salkussa tehtyjen arvonalentumistestien perusteella aiheelliseksi luoda yhteensä 161 milj. euron puskurin rahapoliittisista operaatioista vuonna 2018 aiheutuvien luottoriskien varalta. Varauksen rahoittavat EKPJ:n perussäännön artiklan 32.4 mukaisesti kaikki euroalueen maiden kansalliset keskuspankit suhteessa niiden merkitsemiin osuuksiin EKP:n pääomasta vuonna 2018. Suomen Pankki perusti omaa osuuttaan vastaavan varauksen, jonka suuruus on 2,9 milj. euroa eli 1,78487 % varauksen kokonaismäärästä.

Varaukset (Milj. EUR)	Varaukset yhteensä	Varausten muutos	Varaukset yhteensä	Varausten muutos	Varaukset yhteensä
	31.12.2016	2017	31.12.2017	2018	31.12.2018
Valuuttakurssi- ja hintaerovaraus	834	16	850	-41	809
Yleisvaraus	1 695	50	1 745	50	1 795
Reaaliarvovaraus	1 326	52	1 378	55	1 433
Eläkevaraus	613	-9	604	-8	596
Varaus rahapoliittisista operaatioista johtuvien tappioiden varalta	–	1	1	2	3
Yhteensä	4 468	110	4 579	58	4 636

13. Oma pääoma ja rahastot

Tase-erässä ovat kantarahasto ja vararahasto. Suomen Pankista annetun lain 21 pykälän mukaan tappio on katettava vararahastosta, jos pankin tilinpäätös on tappiollinen. Siltä osin kuin vararahasto ei riitä, tappio voidaan jättää kattamatta toistaiseksi. Seuraavien vuosien voitto on ensisijaisesti käytettävä kattamatta jääneiden tappioiden kattamiseen.

Oma pääoma (milj. EUR)	31.12.2018	31.12.2017	Muutos
Kantarahasto	840,9	840,9	–
Vararahasto	1 812,7	1 760,6	52,1
Yhteensä	2 653,7	2 601,5	52,1

14. Tilikauden voitto

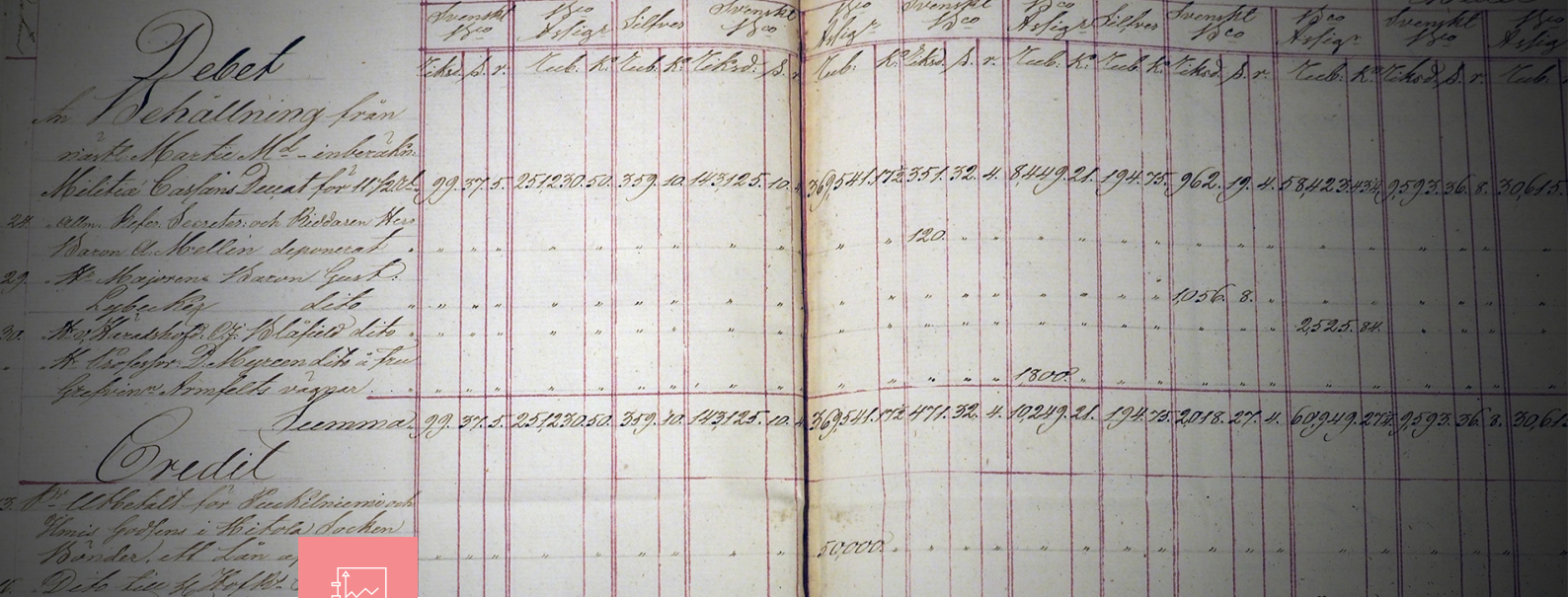
Tilikauden 2018 voitto oli 230,3 milj. euroa.

Tilikauden tulos (milj. EUR)	31.12.2018	31.12.2017	Muutos
Voitonjako valtiolle	143,0	104,0	39,0
Suomen Pankin osuus voitosta (siirretään vararahastoon)	87,3	52,1	35,2
Yhteensä	230,3	156,1	74,2

Taseen ulkopuoliset vastuut

	31.12.2018	31.12.2017
Taseen ulkopuoliset vastuut	Milj. EUR	Milj. EUR
Futuurisopimukset		
Ostosopimusten nimellisarvo	1 692,0	1 668,0
Myyntisopimusten nimellisarvo	-211,1	-163,7
FX-swap-sopimusten markkina-arvo	-8,7	11,9
Kiinteistörahastoihin tehdyt sijoitussopimukset	–	64,4

-
- 1) Päätös EKP/2009/16, tehty 2 päivänä helmikuuta 2009, katettujen joukkovelkakirjalainojen osto-ohjelman toteutuksesta (EUVL L 175, 4.7.2009, s. 18); päätös EKP/2011/17, annettu 3 päivänä marraskuuta 2011, katettujen joukkovelkakirjalainojen toisen osto-ohjelman toteutuksesta (EUVL L 297, 16.11.2011, s. 70) sekä päätös EKP/2014/40, annettu 15 päivänä lokakuuta 2014, katettujen joukkovelkakirjalainojen kolmannen osto-ohjelman toteutuksesta (EUVL L 335, 22.11.2014, s. 22).
  - 2) Päätös EKP/2010/5, annettu 14 päivänä toukokuuta 2010, arvopaperimarkkinoita koskevan ohjelman perustamisesta, EUVL L 124, 20.5.2010, s. 8).
  - 3) Päätös EKP/2015/10, annettu 4 päivänä maaliskuuta 2015, julkisen sektorin omaisuuserien osto-ohjelmasta jälkimarkkinoilla (EUVL L 121, 14.5.2015, s. 20), sellaisena kuin se on muutettuna.
  - 4) Päätös EKP/2016/16, annettu 1 päivänä kesäkuuta 2016, yrityssektorin osto-ohjelman toteutuksesta (EUVL L 157, 15.6.2016, s. 28).
  - 5) Enemmän tietoa EAPP-ohjelmassa EKP:n nettisivuilla (<https://www.ecb.europa.eu/mopo/implement/omt/html/index.en.html>).
  - 6) Markkina-arvot ovat suuntaa-antavia ja perustuvat markkinahintoihin. Jos markkinahintaa ei ole saatavilla, markkina-arvo on arvioitu eurojärjestelmän sisäisiä malleja käyttäen.
  - 7) Euroseteleiden liikkeeseenlaskua koskevien eurojärjestelmän tilinpäätöskäytäntöjen mukaan liikkeessä olevien eurosetelien kokonaisarvosta kohdistetaan kuukausittain EKP:lle 8 %. Jäljelle jäävä 92 prosentin osuus kohdistetaan kansallisille keskuspankeille niin ikään kuukausittain siten, että kukin keskuspankki esittää taseessaan liikkeeseen lasketuista euroseteleistä osuuden, joka vastaa pankin maksamaa osuutta EKP:n pääomasta. Kansalliselle keskuspankille tämän käytännön mukaisesti kohdistettujen euroseteleiden arvon ja liikkeeseen laskettujen euroseteleiden arvon välinen erotus kirjataan erään ”Eurosetelien kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvät eurojärjestelmän sisäiset saamiset/velat”.

Tuloslaskelman liitetiedot

1. Korkotuotot

Korkotuotot euroalueen ulkopuolelta ja euroalueelta olivat yhteensä 723,7 milj. euroa. Niistä 117,6 milj. euroa oli valuuttamääräisiä korkotuottoja ja 606,1 milj. euroa euromääräisiä korkotuottoja.

Yön yli -talletusten korko on ollut koko vuoden negatiivinen, eli keskuspankkitalletuksista on peritty korkoa. Tätä ns. negatiivista korkoa kertyi yön yli -talletusten lisäksi vähimmäisvarantotalletuksista siltä osin kuin ne ylittävät vähimmäisvarantovaateen.

EKPJ-erille eli valuuttavarantojen siirtoja vastaavalle saamiselle EKP:ltä, EKP:n seteliosuudesta, pääoma-avainten soveltamisesta ja porrastuksesta aiheutuvalla saamisella ja velalle sekä TARGET2-saldolle maksetaan perusrahoitusoperaatioiden korkoa. Vuonna 2018 näistä eristä ei kertynyt korkotuottoja, koska perusrahoitusoperaatioiden korko oli koko vuoden ajan nolla prosenttia.

Valuuttamääräiset korkotuotot euroalueen ulkopuolelta (milj. EUR)	2018	2017	Muutos
Korkotuotot kuponkipapereista	89,3	69,5	19,8
Tuotot diskonttopapereista	0,7	1,0	-0,4
Korkotuotot talletuksista	1,8	0,8	1,0
Muut korkotuotot	16,1	8,6	7,5
Yhteensä	107,9	80,0	27,9

Euomääräiset korkotuotot euroalueen ulkopuolelta (milj. EUR)	2018	2017	Muutos
Korkotuotot kuponkipapereista	0,8	1,1	-0,3
Tuotot diskonttopapereista	-	-	-
Korkotuotot talletuksista	0,5	3,0	-2,5
Muut korkotuotot	8,3	5,8	2,5
Yhteensä	9,5	9,9	-0,4

Valuuttamääräiset korkotuotot euroalueelta (milj. EUR)	2018	2017	Muutos
Korkotuotot kuponkipapereista	9,6	9,0	0,6
Tuotot diskonttopapereista	-	-	-
Korkotuotot talletuksista	0,1	0,1	0,0
Yhteensä	9,7	9,1	0,6

Euomääräiset korkotuotot euroalueelta (milj. EUR)	2018	2017	Muutos
Korkotuotot kuponkipapereista	-2,9	-6,3	3,3
Tuotot diskonttopapereista	-3,7	-9,1	5,3
Korkotuotot talletuksista	0,7	1,9	-1,2
Osingot eurosijoituksista	15,2	8,2	6,9
EKPJ-erien korkotuotot	-	-	-
Korkotuotot rahapolitiikan luotoista	-	0,0	0,0
Korkotuotot rahapolitiikan arvopapereista	200,9	154,2	46,7
Negatiivisista koroista johtuvat korkotuotot luottolaitosten talletuksista	380,0	364,2	15,8
Muut korkotuotot	6,5	5,0	1,5
Yhteensä	596,6	518,2	78,4

Korkotuotot yhteensä (milj. EUR)	2018	2017	Muutos
Valuuttamääräiset korkotuotot euroalueen ulkopuolelta	107,9	80,0	27,9
Euromääräiset korkotuotot euroalueen ulkopuolelta	9,5	9,9	-0,4
Valuuttamääräiset korkotuotot euroalueelta	9,7	9,1	0,6
Euromääräiset korkotuotot euroalueelta	596,6	518,2	78,4
Yhteensä	723,7	617,3	106,5

2. Korkokulut

Valuuttamääräiset korkokulut euroalueen ulkopuolelle (milj. EUR)	2018	2017	Muutos
Korkokulut talletuksista euroalueen ulkopuolelle	-0,0	-0,1	0,1
Muut korkokulut euroalueen ulkopuolelta	-13,4	-7,2	-6,2
Yhteensä	-13,4	-7,2	-6,1

Euromääräiset korkokulut euroalueen ulkopuolelle (milj. EUR)	2018	2017	Muutos
Korkokulut talletuksista euroalueen ulkopuolelle	-0,4	-2,7	2,3
Muut korkokulut euroalueen ulkopuolelta	-0,3	-0,4	0,1
Yhteensä	-0,7	-3,1	2,4

Euromääräiset korkokulut euroalueelle (milj. EUR)	2018	2017	Muutos
Korkokulut rahapolitiikan luotoista	-11,6	-37,8	26,2
Muut korkokulut euroalueelle	-1,3	-2,0	0,7
Yhteensä	-13,0	-39,8	26,9

Korkokulut yhteensä (milj. EUR)	2018	2017	Muutos
Valuuttamääräiset korkokulut euroalueen ulkopuolelle	-13,4	-7,2	-6,1
Euomääräiset korkokulut euroalueen ulkopuolelle	-0,7	-3,1	2,4
Euomääräiset korkokulut euroalueelle	-13,0	-39,8	26,9
Yhteensä	-27,0	-50,2	23,1

3. Korkokate

	31.12.2018	31.12.2017
Korkokate	Milj. EUR	Milj. EUR
Korkotuotot		
Korkotuotot rahoitusvarallisuudesta	142,8	98,8
Korkotuotot rahapolitiikan eristä	580,9	518,4
Korkotuotot EKPJ-saamisista	–	–
Yhteensä	723,7	617,3
Korkokulut		
Korkokulut rahoitusvarallisuudesta	-15,4	-12,4
Korkokulut rahapolitiikan eristä	-11,6	-37,8
Korkokulut EKPJ-veloista	–	–
Yhteensä	-27,0	-50,2
KORKOKATE	696,7	567,1

4. Valuuttakurssierot

Erä sisältää valuuttamääräisten erien myynnistä realisoituneet valuuttakurssivoitot ja -tappiot. Vuonna 2018 tällaisia voittoja kirjattiin 11.3 milj. euroa.

5. Arvopapereiden hintaerot

Erä sisältää arvopapereiden myynnistä realisoituneet voitot ja tappiot. Vuonna 2018 arvopapereista realisoitui -90,3 milj. euroa myyntitappioita, josta -68,9 milj. euroa muodostui CSPP-salkussa olleen arvopaperin myynnistä. Tätä myyntitappiota varten tehtiin varaus vuoden 2017 tilinpäätöksen yhteydessä. EKPJ:n perussäännön artiklan 32.4 mukaisesti eurojärjestelmän kansalliset keskuspankit vastaavat tappiosta suhteessa niiden merkitsemiin osuuksiin EKP:n pääomasta vuonna 2017. Suomen Pankin osuus tappiosta on 1,2 milj. euroa (ks. taseen liitetietojen kohta "Varaukset" ja tuloslaskelman liitetietojen kohta "Varaus rahapoliittisista operaatioista johtuvien tappioiden varalta").

6. Valuuttojen ja arvopapereiden arvostustappiot

Erä sisältää valuuttojen ja arvopapereiden arvostustappiot. Jokaista arvopaperilajia ja valuuttaa tarkastellaan kirjanpidossa erikseen. Vuonna 2018 valuutoista ei tullut arvostustappioita. Arvopapereista kirjattiin arvostustappioita 30,9 milj. euroa.

7. Valuuttakurssi- ja hintaerovaruksen muutos

Valuuttakurssi- ja hintaeromuutoksista realisoituneet nettotappiot, yhteensä 41,1 milj. euroa, katettiin purkamalla valuuttakurssi- ja hintaerovaruksia tilinpäätöspolitiikan mukaisesti. Kaikki varaukset on eritelty taseen vastattavaapuolen liitetiedoissa.

8. Tuotot ja kulut palkkioista ja maksuista

Erä sisältää sijoitustoiminnasta aiheutuneet palkkiot ja maksut.

9. Rahoitustulon netto-osuus

Rahoitustulo	31.12.2018	31.12.2017
	Milj. EUR	Milj. EUR
Suomen Pankin pooliin lähettämä rahoitustulo	450,9	-456,5
Suomen Pankin pääoma-avaimen mukainen rahoitustulo	217,9	192,6
Pääoma-avaimen mukainen rahoitustulon netto-osuus	-233,0	-263,9
Korjaukset aiempina vuosina jaettuun rahoitustuloon	-9,0	-0,1
Yhteensä	-242,1	-264,0

Kunkin eurojärjestelmän kansallisen keskuspankin rahoitustulon määrä määritetään laskemalla sen velkapohjaa vastaavista yksilöitävistä saamisista kertyvät vuotuiset tuotot. Velkapohja koostuu pääasiassa seuraavista eristä: liikkeessä olevat setelit; rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille; EKP:n velkasitoumusten liikkeeseenlaskusta johtuvat kansallisten keskuspankkien velat eurojärjestelmän sisällä; TARGET2-tapahtumista johtuvat eurojärjestelmän sisäiset nettovelat; euroseteleiden kohdistamiseen eurojärjestelmän sisällä liittyvät eurojärjestelmän sisäiset nettovelat; kunkin kansallisen keskuspankin kunkin vuosineljänneksen päättyessä kirjaama korko, joka on kertynyt maturiteetiltaan vähintään vuoden mittaisista rahapoliittisista operaatioista johtuvista veloista; eurojärjestelmälle nettotuottoa tuoviin swap-sopimuksiin liittyviä saamia vastaavat velat EKP:lle. Velkapohjaan kuuluvista veloista maksettavat korot on vähennettävä netto-osuuteen laskettavasta rahoitustulosta.

Yksilöitävät saamiset koostuvat pääasiassa seuraavista eristä: rahapoliittisiin operaatioihin liittyvät euromääräiset luotot euroalueen luottolaitoksille; rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit; EKP:lle siirrettyjä valuuttavarantosaamia vastaavat eurojärjestelmän sisäiset saamiset; TARGET2-tapahtumista johtuvat eurojärjestelmän sisäiset nettosaamiset; euroseteleiden kohdistamisesta eurojärjestelmän sisällä johtuvat eurojärjestelmän sisäiset nettosaamiset; eurojärjestelmälle nettotuottoja tuoviin EKP:n ja eurojärjestelmän ulkopuolisten keskuspankkien välisiin swap-sopimuksiin liittyvät saamiset euroalueen vastapuolilta; kunkin kansallisen keskuspankin vuosineljänneksen päättyessä kirjaama korko, joka on kertynyt maturiteetiltaan vähintään vuoden mittaisista rahapoliittisista operaatioista johtuvista saamisista; rajallinen määrä kunkin kansallisen keskuspankin kultavarantoja suhteessa sen osuuteen EKP:n pääoman jakoperusteesta.

Kunkin kansallisen keskuspankin rahoitustulon määrä määritetään laskemalla sen kirjanpitoon kirjatusta yksilöitävistä saamisista kertyvä todellinen tulo. Tästä poiketen kullasta ei katsota kertyvän tuottoa, ja seuraavista eristä katsotaan kertyvän viimeisimpään saatavilla olevaan eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorkoon perustuvaa tuottoa: 1) rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit, jotka on ostettu katettujen joukkovelkakirjalainojen osto-ohjelman toteutuksesta 2.7.2009 tehdyn päätöksen EKP/2009/16 nojalla, 2) rahapolitiikan harjoittamista varten pidettävät arvopaperit, jotka on ostettu katettujen joukkovelkakirjalainojen toisen osto-ohjelman toteutuksesta 3.11.2011 annetun päätöksen EKP/2011/17 nojalla, ja 3) keskus-, alue- tai paikallishallinnon tai tunnustettujen laitosten liikkeeseen laskemat velkapaperit tai julkisten yritysten liikkeeseen laskemat korvaavat velkainstrumentit, jotka on ostettu julkisen sektorin omaisuuserien osto-ohjelmasta jälkimarkkinoilla 4.3.2015 annetun päätöksen EKP/2015/10 nojalla. Jos kansallisen keskuspankin yksilöitävien saamisten arvo on suurempi tai pienempi kuin sen velkapohjan arvo, erotus kompensoidaan soveltamalla erotuksen arvoon viimeisintä saatavilla olevaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden marginaalikorkoa.

Eurojärjestelmän yhteenlaskettu rahoitustulo jaetaan kansallisille keskuspankeille EKP:n merkityn pääoman jakoperusteen mukaisesti. Suomen Pankin rahoitustulon netto-osuus on yhtä kuin Suomen Pankin pooliin lähettämä osuus yhteenlaskettavasta rahoitustulosta (450,9 milj. euroa) miinus Suomen Pankille jakoperusteen mukaisesti kuuluva osuus rahoitustulosta (217,9 milj. euroa).

10. Varaus rahapoliittisista operaatioista johtuvien tappioiden varalta

Erä sisältää Suomen Pankin osuuden rahapoliittisista operaatioista johtuvien tappioiden varalta tehdystä varauksesta, joka perustettiin erään kansallisen keskuspankin hallussa olevan, CSPP-ohjelmassa hankitun arvopaperin vuoksi. Vuonna 2017 perustettu varaus rahapoliittisista operaatioista johtuvien tappioiden varalta purettiin. Sillä katettiin CSPP-ohjelmassa hankittuun arvopaperiin liittyvät realisoituneet tappiot (ks. taseen liitetietojen kohta ”Varaukset” ja tuloslaskelman liitetietojen kohta ”Arvopapereiden hintaerot”).

11. Osuus EKP:n voitosta

EKP jakoi tilikaudelta 2017 voittoa 287 milj. euroa. Tästä tilikaudelle 2018 kirjattu Suomen Pankin osuus oli 5,1 milj. euroa.

12. Tuotot muista kantaosakkeista ja voitto-osuuksista

Erä sisältää Suomen Pankin osuuden EKP:n ennakkovoitonjakona tilikaudelta 2018 jakamasta SMP-ohjelmaan liittyvän arvopaperisalkun ja laajennetun omaisuusserien osto-ohjelman (EAPP) tuotoista, 21,3 milj. euroa. Lisäksi erä sisältää BIS:n osakkeista saadut osingot, 3,0 milj. euroa, sekä 0,4 milj. euroa tuottoja kiinteistörahastoista.

13. Muut tuotot

Erä sisältää Finanssivalvonnan valvonta- ja toimenpidemaksut, 27,8 milj. euroa. Lisäksi erä sisältää kiinteistöjen tuotot, 5,6 milj. euroa, sekä toimitusmaksuja ja palkkioita.

14. Henkilöstökulut

Henkilöstökulut	31.12.2018	31.12.2017
	Milj. EUR	Milj. EUR
Palkat ja palkkiot	39,4	36,7
Työnantajakorvaukset eläkerahastolle	7,6	7,4
Muut henkilösivukulut	1,0	2,9
Yhteensä	48,0	47,0

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä	2018	2017
	Henkilöä	Henkilöä
Suomen Pankki	356	365
Finanssivalvonta	194	181
Yhteensä	550	546

	2018
Johtokunnan jäsenille maksetut peruspalkat	Euroa
Erkki Liikanen (11.7.2018 asti)	241 734
Marja Nykänen	210 139
Olli Rehn	245 655
Tuomas Välimäki (12.7.2018 alkaen)	92 171
Yhteensä	789 699

Johtokunnan jäsenille maksetut luontoisedut (ateria-, puhelin- ja autoetu) olivat yhteensä 26 877 euroa.

Suomen Pankin johtokunnan jäsenen eläke-etuudet määräytyvät Suomen Pankin eläkesäännön mukaisesti ilman erityisehtoja ja samoin edellytyksin ja ehdoin kuin muulle henkilöstölle on eläkesäännössä vahvistettu. Suomen Pankin eläkesääntö on soveltuvien osin valtion eläkelain (VaEL) mukainen. Toimikautensa päättäneelle johtokunnan jäsenelle voidaan maksaa tulonmenetyksen korvausta, jos henkilö ei voi karensisäännöksen perusteella vastaanottaa työtehtävää muualta tai jos Suomen Pankista saatu eläke on pienempi kuin tulonmenetyksen korvaus. Tulonmenetyksen täysimääräinen korvaus on 60 % palkasta, ja sitä maksetaan yhden vuoden ajan yhteen sovittaen Suomen Pankista maksettavan eläkkeen kanssa siten, että nämä yhdessä eivät ylitä 60:tä prosenttia palkasta.

15. Eläkerahastomaksu

Suomen Pankki suoritti pankkivaltuuston hyväksymänä Suomen Pankin eläkerahastolle 10 milj. euron eläkerahastomaksun vuonna 2018 eläkerahaston tilikauden alijäämän kattamiseksi.

16. Hallinnolliset kulut

Hallinnolliset kulut	2018	2017
	Milj. EUR	Milj. EUR
Tarvikkeista ja hankinnoista aiheutuvat kulut	0,5	0,5
Koneista ja kalustosta aiheutuvat kulut	6,8	6,8
Kiinteistöistä aiheutuvat kulut	9,5	9,0
Henkilöstösidonnaiset kulut	3,6	3,8
Ostetuista palveluista aiheutuvat kulut	12,6	10,2
Muut hallinnolliset kulut	4,6	2,0
Yhteensä	37,6	32,2

Erään sisältyvät vuokrat, kokous- ja sidosryhmäkulut, ostopalveluista aiheutuneet kulut ja tarvikkeet. Lisäksi erässä on henkilöstön koulutus-, virkamatka- sekä rekrytointikuluja.

17. Poistot käyttöomaisuudesta

Poistot aineellisesta käyttöomaisuudesta	31.12.2018	31.12.2017
	Milj. EUR	Milj. EUR
Rakennukset	4,4	2,8
Koneet ja kalusto	3,0	3,1
Yhteensä	7,4	6,0

Poistot aineettomasta käyttöomaisuudesta	31.12.2018	31.12.2017
	Milj. EUR	Milj. EUR
Tietojärjestelmät	4,3	4,8
Yhteensä	4,3	4,8

18. Setelien hankintakulut

Setelien hankintakulut olivat 2,1 milj. euroa.

19. Muut kulut

Muista kuluista suurin osa liittyy kiinteistöjen käyttöön ja ylläpitoon.

20. Eläkerahaston tuotot

Erään sisältyvät Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan työnantajan osuudet sekä työntekijän osuus maksutulosta, yhteensä 10,4 milj. euroa, sekä 10 milj. euron eläkerahastomaksu. Lisäksi erässä on eläkerahaston kiinteistöjen tuotot, 1,6 milj. euroa.

21. Eläkerahaston kulut

Erään sisältyvät maksetut eläkkeet, 27,8 milj. euroa, hoitokulut ja poistot eläkerahaston hallussa olevasta käyttöomaisuudesta.

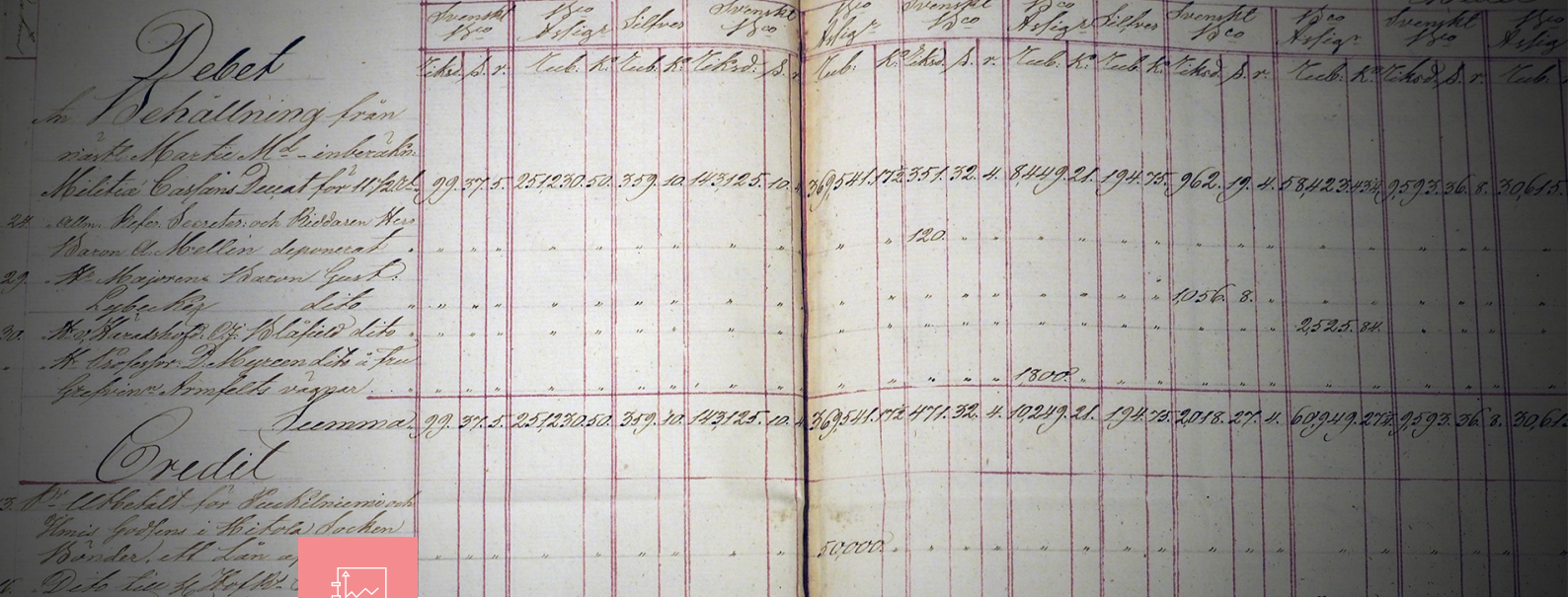
22. Varausten muutos

Erään sisältyvät reaaliarvovarauksen lisäys, 55 milj. euroa, ja yleisvarauksen lisäys, 50 milj. euroa. Kaikki varaukset on eritelty taseen vastattavaa-puolen liitetiedoissa.

23. Tilikauden tulos

Tilikauden 2018 tulos oli 230,3 milj. euroa. Johtokunta esittää pankkivaltuustolle, että voitosta siirretään 143,0 milj. euroa käytettäväksi valtion tarpeisiin.

Tilinpäätöksen liitteet

Milj. euroa	31.12.2018	31.12.2017
Osakkeet ja osuudet, nimellisarvo		
Kansainvälinen järjestelypankki (BIS) ¹	22,4 (1,96 %)	22,4 (1,96 %)
Asunto-osakkeet	2,5	2,5
Muut osakkeet ja osuudet	0,1	0,1
Yhteensä	25,0	25,0
Laskennallinen osuus arvopaperikeskuksen rahastosta		
	0,3	0,3
Eläkesitoumuksista johtuva vastuu		
Suomen Pankin eläkevastuu ²	554,8	553,3
– tästä varauksilla katettu	596,4	604,3
Suomen Pankin huoltokonttori		
Talletukset	21,4	22,6
Luotot	3,0	3,0

¹ Suluissa Suomen Pankin suhteellinen omistusosuus BIS:n liikkeessä olevista osakkeista.

² Vuoden 2018 eläkevastussa on mukana 1.1.2019 annettava indeksikorotus eläkkeiden ja vapaakirjojen osalta.

Suomen Pankin kiinteistöt

Kiinteistö	Osoite	Valmistumisvuosi	Tilavuus noin m ³
Helsinki	Rauhankatu 16	1883/1961/2006	52 108
	Rauhankatu 19	1954/1981	40 487
	Snellmaninkatu 6 ¹	1857/1892/2001	23 600
	Snellmaninkatu 2 ¹	1901/2003	3 225
	Ramsinniementie 34	1920/1983/1998	4 800
Oulu	Kajaaninkatu 8	1973	17 230
Vantaa	Turvalaaksontie 1	1979	334 243
Inari	Saariseläntie 9	1968/1976/1998	6 100

1 Siirretty vuoden 2002 alussa Suomen Pankin eläkerahaston omaisuudeksi.

Riskienhallinnan liitetiedot

Rahoitusvarallisuuden sijoitustoiminnan riskienhallinta ja riskienvalvonta

Sijoitustoimintaan kohdistuu riskejä, joita riskienhallinnan avulla pyritään tunnistamaan, mittaamaan ja rajoittamaan. Suomen Pankissa käytetään riskienhallinnassa yleisesti sovellettavia menetelmiä, markkina- ja luottoriskimalleja sekä herkkyysanalyyssejä.

Suomen Pankin sijoitustoiminnan riskienhallinnasta vastaavat hallinto-osaston riskienvalvonnan ja ulkoisen laskennan toimisto ja pankkitoimintaosasto yhteistyössä. Sijoitustoiminnan riskienvalvonta sekä tuotto- ja riskiraportointi ovat hallinto-osaston riskienvalvonnan ja ulkoisen laskennan toimiston vastuulla.

Sijoitustoiminnan riskeistä raportoidaan sijoitustoiminnan operatiiviseen työhön osallistuville päivittäin ja johtokunnalle kuukausittain. Sijoitustuottojen kehityksestä raportoidaan kuukausittain sijoitustoiminnalle ja sijoitustoiminnasta vastaavalle johtokunnan jäsenelle. Markkinatoimikunta käsittelee sijoitustoiminnan tuottokehitystä neljännesvuosittain sijoitustoiminnasta vastaavan johtokunnan jäsenen johdolla. Johtokunta käsittelee riskejä ja tuottoja puolivuositain. Rajoiterikkomuksista raportoidaan välittömästi. Laaja kokonaisrahoitusriskiraportti esitetään johtokunnassa neljännesvuosittain.

Rahoitusvarallisuuden sijoitustoiminnan ja riskienhallinnan päätöksentekorakenne sekä erilliset riskikomiteat

Rahoitusvarallisuuden sijoitustoimintaan ja riskienhallintaan liittyviä päätöksiä tehdään Suomen Pankin johtokunnassa, markkinatoimikunnassa sekä operatiivisissa kysymyksissä myös sijoitusryhmässä ja riskiryhmässä.

Suomen Pankin johtokunta päättää sijoitustoiminnan päämääristä ja sijoituspolitiikasta sekä riskienhallinnan periaatteista. Johtokunnassa päätettäviä asioita ovat muun muassa oman rahoitusvarallisuuden ja valuuttavarannon koko, valuuttavarannon valuuttajakauma, sijoitusvarallisuuden sijoitusluokittainen strateginen allokaatio, sijoitustoiminnan sijoitusluokittaiset sallitut vaihteluvälit sekä korko- ja luottoriskin taso. Johtokunta määrittää myös luottoriskilimiittien enimmäismäärät.

Markkinatoimikunta päättää johtokunnan asettamissa rajoissa rahoitusvarallisuuden sijoittamiseen ja riskienhallintaan liittyvistä yksityiskohdista. Se päättää muun muassa vastapuoli- ja liikkeeseenlaskijakriteereistä sekä tarkemmista luottoriskilimiiteistä. Markkinatoimikunnan puheenjohtajana ja päätöksentekijänä toimii Suomen Pankin omista sijoituksista vastuussa oleva johtokunnan jäsen.

Sijoitusryhmän ja riskiryhmän työskentelyssä pääpaino on asioiden valmistelussa päätöksentekoelementtien käsittelyyn. Lisäksi sijoitusryhmä toimii pankkitoimintaosaston sisäisenä päätöksentekoelementtinä sekä sijoituslinjan ja riskienvalvontalinjan yhteisten asioiden koordinoituelimenä. Pankkitoimintaosaston osastopäällikkö on sijoitusryhmän puheenjohtaja ja päätöksentekijä. Riskiryhmän puheenjohtajana ja päätöksentekijänä toimii hallinto-osaston riskienvalvonnan ja ulkoisen laskennan toimiston päällikkö.

Suomen Pankissa on taloudellisten riskien komitea, jonka tehtävänä on rahoituserien hallintatoiminnoista riippumattomasti tukea johtokuntaa valvomalla ja arvioimalla Suomen Pankin taseeseen kohdistuvia taloudellisia riskejä. Komitea ei ole päätöksentekoelementti vaan antaa suosituksia ja vie tarvittaessa asioita johtokunnan tiedoksi ja päätettäväksi. Komitean puheenjohtajana toimii riskienvalvonnasta vastaava johtokunnan jäsen.

Taloudellisten riskien komitean lisäksi Suomen Pankissa on myös operatiivisten ja kyberturvallisuusriskien komitea. Tämän komitean tehtävänä on arvioida Suomen Pankin operatiivisten riskien ja kyberturvallisuuden riskienhallinnan tasoa sekä antaa ohjeita ja suosituksia riskienhallinnan kehittämiseksi. Samoin kuin taloudellisten riskien komitea operatiivisten ja kyberturvallisuusriskien komitea ei ole päätöksentekoelementti vaan antaa suosituksia ja vie tarvittaessa asioita johtokunnan tiedoksi ja päätettäväksi. Operatiivisten ja kyberturvallisuusriskien komitean puheenjohtajana toimii riskienvalvonnasta vastaava johtokunnan jäsen.

Riskitunnuslukuja ja jakaumia

Suomen Pankin rahoitusvarallisuuteen kuuluvien velkakirjojen ja talletusten luottoluokitusjakauma¹

Riskitunnuslukuja ja jakaumia
Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden kuuluvien velkakirjojen ja talletusten luottoluokitusjakauma¹

	31.12.2018	31.12.2017
Luottoluokitus	Milj. euroa	Milj. euroa
AAA	2 783	4 171
AA+	2 846	2 981
AA	942	2 249
AA-	169	223
A+	1 265	1 351
A	224	206
A-	135	195
BBB+	59	23
BBB	-	-
BBB-	-	-
Alle BBB-	-	-
Luottoluokittelemattomat	-	3
Yhteensä	8 424	11 402

¹ Katetut joukkolainat on luokiteltu velkakirjan oman luottoluokituksen perusteella, ei liikkeeseenlaskijan luottoluokituksen perusteella. Japanin keskuspankki käsitellään valtion luottoluokituksen mukaan.

Pyöristysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

Lähde: Suomen Pankki.

Suomen Pankin rahoitusvarallisuuteen kuuluvien velkakirjojen ja talletusten jakautuminen
liikkeeseenlaskijan/vastapuolen kotimaan perusteella (markkina-arvon mukaan)

	31.12.2018	31.12.2017
Maa tai alue	Milj. euroa	Milj. euroa
Euroalue	2 400	5 076
Saksa	1 026	1 918
Ranska	617	1 509
Alankomaat	357	693
Itävalta	214	390
Suomi	134	228
Belgia	52	312
Irlanti	–	26
Muu eurooppa	1 103	1 210
Ruotsi	454	396
Iso-Britannia	336	462
Norja	196	224
Tanska	80	91
Sveitsi	37	37
Amerikka	3 497	3 448
Yhdysvallat	2 704	2 717
Kanada	793	731
Aasian ja Tyynenmeren alue	1 199	1 294
Japani	975	1 090
Australia	190	159
Singapore	33	33
Uusi-Seelanti	–	7
Etelä-Korea	–	5

	31.12.2018	31.12.2017
Maa tai alue	Milj. euroa	Milj. euroa
Euroalue	2 400	5 076
Kansainväliset instituutiot	224	375
Yhteensä	8 424	11 402

Pyöristysten vuoksi kaikki väli- ja loppusummat eivät välttämättä täsmää.

Lähde: Suomen Pankki.

Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden herkkyyden markkinamuutoksiin nähden

Milj. euroa	2018	2017
Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden arvonmuutos, jos euron valuuttakurssi vahvistuisi 15 % suhteessa valuuttavarannon valuuttoihin ja kultaan 31.12. tilanteesta	-1 006	-949
Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden arvonmuutos, jos korkotaso nousee 1 prosentin, 31.12. tilanteesta	-151	-206
Suomen Pankin osakerahastojen arvonmuutos, jos osakerahastojen arvo laskee 25 %	-183	-167

Lähde: Suomen Pankki.

Suomen Pankin korkosijoitusvarallisuuden allokaatio vuoden 2018 lopussa

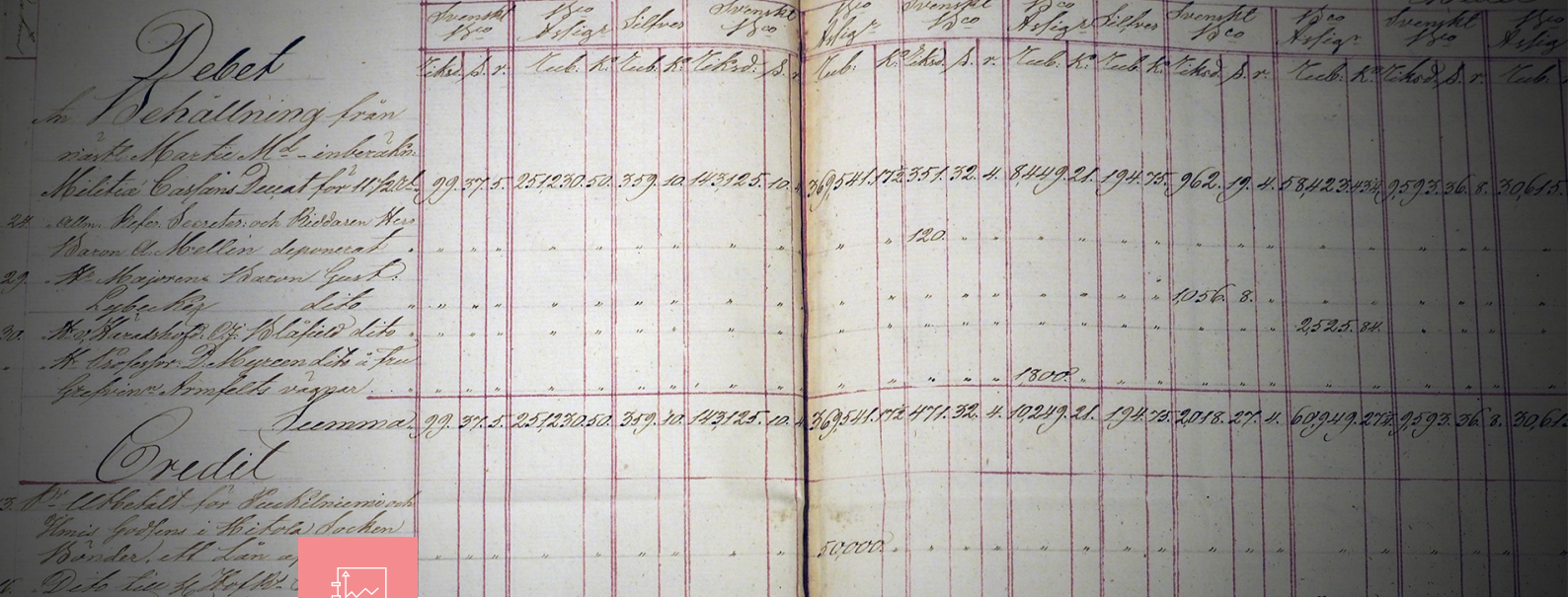
Korkosijoitusvarallisuus	Allokaatio vuoden lopussa (%)
Valtioiden velkakirjat	45,3
Valtiosidonnaiset velkakirjat	26,4
Katetut velkakirjat	9,1
Yritysten velkakirjat	9,4
Käteinen	9,8

Lähde: Suomen Pankki.

Määritelmiä ja käsitteitä

- **Markkinariskissä** kyse on riskistä, että varallisuuden nettoarvo alenee markkinahintojen muutosten johdosta. Markkinahintojen muutokset voivat olla esimerkiksi korkojen, valuuttakurssien, kullan hinnan tai osakkeiden hintojen muutoksia, jolloin vastaavasti puhutaan korkoriskistä, valuuttakurssiriskistä, kullan hintariskistä tai osakeriskistä.
- **Luottoriskillä** tarkoitetaan riskiä taloudellisista menetyksistä, jotka aiheutuvat taloudellisen transaktion vastapuolen tai arvopapereiden liikkeeseenlaskijan luottokelpoisuuden muutoksista sekä vastapuolen tai liikkeeseenlaskijan ajautumisesta maksukyvyttömyystilaan.
- **Likviditeettiriski** on riski, että varoja ei voida tarpeen syntyessä ottaa käyttöön tai niiden muuttaminen rahaksi aiheuttaa ylimääräisiä kustannuksia.
- **Operatiivisella riskillä** tarkoitetaan riskiä ylimääräisistä kustannuksista tai tappioista, jotka aiheutuvat riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä.
- **Sijoitusvarallisuus** muodostuu valuutta- ja euromääräisestä korkosijoitusvarallisuudesta sekä pitkäaikaisista sijoituksista. Sen tavoitteena on turvata rahoitusvarallisuuden arvo ja Suomen Pankin kyky selviytyä keskuspankkivelvoitteista myös tulevaisuudessa.
- **Valuuttavaranto** koostuu suojaamattomista valuuttamääräisistä sijoituksista ja saamisista. Siihen kuuluvat valuuttamääräinen korkosijoitusvarallisuus sekä nettosaamiset Kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF).
- **Käteinen** tarkoittaa vakuudellisia ja vakuudettomia lyhytaikaisia pankkitalletuksia.
- **Modifioitu duraatio** on korkoriskin mittari, joka kertoo, kuinka paljon korkosijoituksen tai korkosijoitusten arvo muuttuu, kun korot muuttuvat hieman. Esimerkiksi kun modifioitu duraatio on 2 ja korot nousevat 1 prosentin, korkosijoitusten arvo laskee 2 %.
- **VaR-luku** tietyllä luottamustasolla tarkoittaa sellaista tappiota, jota suurempi tappio toteutuu kyseistä luottamustasoa vastaavalla todennäköisyydellä, valitun ajan päästä. Jos esimerkiksi päivätason VaR 99 prosentin luottamustasolla on 3 milj. euroa, tämä tarkoittaa, että tänään toteutuu 1 prosentin todennäköisyydellä tulos, joka on huonompi kuin 3 milj. euron suuruinen tappio (ja 99 prosentin todennäköisyydellä tulos, joka on parempi kuin 3 milj. euron suuruinen tappio).
- **ES-luku** (Expected Shortfall) tietyllä luottamustasolla kertoo odotettavan tappion suuruuden vastaavan luottamustason VaR-luvun tappiotason ylittyessä. Esimerkiksi ES 99 prosentin tapauksessa voidaan puhua 1 prosentin riskitapahtuman keskimääräisestä tappiosta.

Tilintarkastuskertomus

Eduskunnan valitsemina tilintarkastajina olemme suorittaneet Suomen Pankin kirjanpidon ja tilinpäätöksen sekä hallinnon tarkastuksen tilivuodelta 2018 hyvän tilintarkastustavan mukaisesti.

Pankin sisäinen tarkastus on tilivuoden aikana tarkastanut pankin kirjanpitoa ja toimintaa. Olemme perehtyneet sisäisestä tarkastuksesta laadittuihin kertomuksiin.

Olemme lukeneet pankin vuosikertomuksen ja saaneet johtokunnalta pankin toimintaa koskevia selostuksia.

Tilinpäätös on laadittu eduskunnan pankkivaltuuston vahvistamien tilinpäätösperusteiden ja voimassa olevien säännösten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan pankin taloudellisesta asemasta ja tuloksen muodostumisesta.

Esitämme tuloslaskelman ja taseen vahvistamista tarkastamaltamme tilivuodelta. Puollamme tilivuoden tuloksen käyttöä pankin johtokunnan esittämällä tavalla.

Helsingissä maaliskuun 8. päivänä 2019

Eero Lehti

Esko Kiviranta

Toimi Kankaanniemi

Lotta Kauppila KHT

Markku Koskela KHT

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Riippumattomuus

Olemme riippumattomia Suomen Pankista niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Tilinpäätöstä koskevat Suomen Pankin johtokunnan velvollisuudet

Suomen Pankin johtokunta vastaa tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikeat ja riittävät tiedot pankin taloudellisesta asemasta ja tuloksen muodostumisesta pankin tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Suomen Pankin johtokunta vastaa myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka se katsoo tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Suomen Pankin johtokunta on tilinpäätöstä laatiessaan velvollinen arvioimaan pankin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos pankki aiotaan purkaa tai sen toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella. Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon pankin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko Suomen Pankin johtokunnan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä pankin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat lausuntomme antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei pankki pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Helsingissä 28.2.2019
PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö
Jukka Paunonen
KHT

Organisaatio

1.1.2019

Pankkivaltuusto

Puheenjohtaja

Matti Vanhanen

Varapuheenjohtaja

Pentti Oinonen

Kalle Jokinen

Antti Kaikkonen

Seppo Kääriäinen

Jutta Urpilainen

Pia Viitanen

Ville Vähämäki

Ben Zyskowicz

Pankkivaltuuston sihteerit

Lauri Kajanoja

Maritta Nieminen

Johtokunta

Johtokunnan puheenjohtaja

Olli Rehn

Johtokunnan varapuheenjohtaja

Marja Nykänen

Johtokunnan jäsen

Tuomas Välimäki

Johtokunnan sihteeri

Mika Pösö

Osastot

Rahapolitiikka- ja tutkimusosasto

Juha Kilponen

Ennustetoimisto

Meri Obstbaum

Siirtymätalouksien tutkimuslaitos (BOFIT)

Iikka Korhonen

Rahapolitiikka ja kansainvälinen talous
-toimisto

Hanna Freystätter

Tutkimusyksikkö

Esa Jokivuolle

Rahoitusvakaus- ja tilasto-osasto

Katja Taipalus

Vakausanalyysitoimisto

Paavo Miettinen

Rahoitustilastotoimisto

Elisabeth Flittner

Vakauspolitiikkatoimisto

Mervi Toivanen

Tilastoanalyysi- ja tietopalvelutoimisto

Harri Kuussaari

Markkinaoperaatiot-osasto

Harri Lahdenperä

Rahapolitiikan toteutus -toimisto

Niko Herrala

Pankkipalvelut-toimisto

Jussi Terho

Varainhallintatoimisto

Jarno Ilves

Vastapuolet ja vakuudet -toimisto

Marjaana Hohti

Maksujärjestelmät-osasto

Päivi Heikkinen

Rahahuoltotoimisto

Jussi Kangas

Yleisvalvontatoimisto

Heli Snellman

Johdon sihteeristö

Mika Pösö

Kansainvälinen toimisto

Satu Kivinen

Viestintäyksikkö

Elisa Newby

Lakiasiainyksikkö

Maritta Nieminen

Strategia- ja organisaatioryhmä

Johtokunnan assistenttipalvelut

Hallinto-osasto

Veli-Matti Lumiala

Hallintopalvelutoimisto

Hannu Vesalainen

Riskienvallinnon ja ulkoisen laskennan toimisto

Antti Nurminen

Henkilöstö- ja talousohjaustoimisto

Antti Vuorinen

Kiinteistötoimisto

Paavo Perttu

Kielipalveluryhmä

Eija Puttonen

Turvallisuustoimisto

Tero Reponen

Tietohallinto-osasto

Petteri Vuolasto

Pankkitoiminnan, rahahuollon, hallinnon, sisäisen tarkastuksen ja alustapalveluiden portfolio

Sami Kirjonen

Finanssivalvonnan ja johdon sihteeristön portfolio

Kirsti Ikonen

Rahoitusmarkkinoiden, rahapolitiikan ja jaettujen IT-palvelujen portfolio

Miika Syrjänen

Tiedonhallintatoimisto

Mia Ristimäki

- Kirjaamo ja arkisto
- Kirjasto
- Sisällönhallinta

Sisäinen tarkastus

Pertti Ukkonen

Suomen Pankin yhteydessä toimii Finanssivalvonta, jonka johtaja on Anneli Tuominen.